



Сектор за имиграцију

МИГРАЦИОНИ ПРОФИЛ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

за 2018. годину

Површина: 51.209 км²

Укупна дужина границе: 1.604 км

Укупан број граничних прелаза: 83



Сарајево, јуни 2019. године

Садржај

Резиме.....	4
I УВОД	8
1. Извори и методологија прикупљања, разврставање и обрада података.....	9
2. Доступност и квалитет података	10
3. Ниво усклађености са Уредбом (ЕЗ) бр. 862/2007	11
4. Обављене консултације.....	11
II МИГРАЦИОНИ ПРОФИЛ БИХ	12
1. Визе.....	12
1.1. Визе које издају ДКП-ови БиХ	12
1.2. Визе издате на граници	14
2. Одбијање уласка и незаконит прелазак границе.....	17
2.1. Одбијање уласка у БиХ	17
2.2. Откривени незаконити преласци државне границе.....	21
3. Привремени и стални боравак странаца	24
3.1. Привремени боравак.....	25
3.2. Стални боравак.....	31
4. Илегалне миграције и подузете мјере према странцима	34
4.1. Отказ боравка	36
4.2. Рјешења о протјеривању	37
4.3. Стављање странаца под надзор	37
4.4. Присилно удаљење странаца из БиХ.....	38
5. Повратак нерегуларних миграната.....	39
5.1. Добровољни повратак бх. држављана у БиХ уз помоћ <i>ИОМ</i> -а	39
5.2. Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз помоћ <i>ИОМ</i> -а и Службе за послове са странцима (СПС).....	42
5.3. Повратак по споразумима о реадмисији	46
5.3.1. Прихват и предаја по споразумима о реадмисији.....	46
5.3.2. Прихват по споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском.....	47
5.4. Самосталан добровољни повратак странаца из БиХ	50
6. Међународна заштита (азил)	51
7. Издате радне дозволе странцима	58
8. Стицање држављанства БиХ	62
9. Емиграција из БиХ	64

9.1. Миграциони токови	65
9.2. Број емиграната.....	66
9.3. Статус емиграната	68
9.4. Новчане дознаке	70
10. Имиграциона политика БиХ, правни и институционални оквир	73
А Н Е К С И	82

Резиме

Миграциони профил Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Миграциони профил БиХ) настао је као резултат потребе да се успостави механизам за прикупљање статистичких података о миграцијама и међународној заштити, систем обраде миграционих статистика, као и систем правовременог и квалитетног извјештавања о миграционим токовима у БиХ. Овај документ има за циљ да обезбиједи Савјету министара БиХ увид у кључне трендове у области миграција, а Министарству безбједности могућност израде квалитетних политика и усвајања квалитетних прописа. Овим актом омогућава се међународним организацијама надлежним за област миграција потпунији увид у миграционе трендове у БиХ.

Израдом Миграционог профила БиХ који се годишње ажурира испуњена је обавеза из **Мапе пута за либерализацију визног режима**, која је од стране Европске комисије презентована властима БиХ у јуну 2008. године, а односи се на „Управљање миграцијом“ - *„Успостава и примјена механизма за праћење миграционих токова, дефинисање миграционог профила БиХ који би се редовно ажурирао, који би укључивао податке о илегалној и легалној миграцији, као и успостава тијела које би било одговорно за праћење и анализу података о миграционом стању и токовима.“*

Свеобухватно испуњавање услова из Мапе пута, укључујући и израду Миграционог профила, у коначници је **15.12.2010. године** резултирало стицањем безвизног режима за **држављане Босне и Херцеговине**.

Први Миграциони профил БиХ усвојен је на сједници Савјета министара БиХ 24.09.2009. године, а његовој изради претходила је „Анализа мјера потребних за успоставу механизма за праћење миграционих токова и дефинисање миграционог профила Босне и Херцеговине“ која је обухватила преглед законодавног, институционалног и организационог оквира за прикупљање миграционих статистика у БиХ, те преглед европских и међународних стандарда и пракси у области миграционих статистика. У циљу успоставе и примјене механизма за праћење миграционих токова и годишње ажурирање Миграционог профила БиХ, инструменти за прикупљање и размјену статистичких података формализовани су кроз Одлуку Савјета министара БиХ којом се надлежне институције и агенције кроз 34 дефинисане табеле обавезују, у складу са својим надлежностима, на достављање података са параметрима потребним за израду миграционог профила и праћење миграционих токова БиХ. Овом одлуком дефинисане су врста и структура статистичких података о миграцијама и међународној заштити и обавеза институција Босне и Херцеговине да, у оквиру своје надлежности, прикупе статистичке податке о миграцијама и међународној заштити и да те податке достављају Министарству безбједности до 31. јануара за претходну годину. Институције које су у складу са наведеном Одлуком доставиле статистичке податке за израду Миграционог профила БиХ за 2018. годину су: Министарство иностраних послова - Сектор за међународно-правне и конзуларне послове, Министарство за људска права и избјеглице - Сектор за исељеништво, Министарство цивилних послова - Сектор за држављанство и путне исправе, Агенција за рад и запошљавање БиХ, Министарство безбједности - Сектор за имиграцију, Министарство безбједности - Сектор за азил, Министарство безбједности - Служба за послове са странцима и Министарство безбједности - Гранична полиција БиХ.

Након достављених података од институција и агенција приступило се квантитативној и квалитативној анализи истих. Годишњи извјештаји појединих институција и агенција су послужили као додатни извор квалитативних информација потребних за тумачење миграционих статистика и трендова. Обрада података извршена је квантитативно и квалитативно за основне миграционе токове у периоду од посљедњих 10 година тј. од 2009. до 2018. године, а компаративни показатељи су урађени за сва миграциона кретања за период 2017. и 2018. година. По обављеној обради и анализи свих расположивих података, урађен је Миграциони профил БиХ за 2018. годину.

Миграциони профил БиХ за 2018. годину садржи сљедеће податке: визе, одбијање уласка и незаконит прелазак границе, привремени и стални боравак странаца, илегалне миграције и подузете мјере према странцима, повратак нерегуларних миграната, међународна заштита (азил), издате радне дозволе странцима, стицање држављанства БиХ, емиграција из БиХ, те имиграциона политика БиХ, правни и институционални оквир.

Уочени трендови миграционих токова:

1. Визе

1.1 Визе које издају Дипломатско-конзуларна представништва БиХ

Дипломатско-конзуларна представништва БиХ у 2018. години су издали 31.171 визу, што представља повећање од 8,42% у односу на 2017. годину када је издато 28.751 виза, а посматрано по годинама од 2009. године уочава се стални тренд раста броја издатих виза да би кулминацију достигао у 2018. години.

1.2. Визе издате на граници

На граници БиХ су у 2018. години издате 34 виза што је за 40,35% мање него у 2017. години када је на граници издато 57 виза, а посматрано по годинама уочава се од 2009. године стални тренд пада броја издатих виза на граници БиХ, осим у 2015. години.

2. Одбијање уласка и незаконит прелазак границе

2.1. Одбијање уласка у БиХ

Број одбијених улазака у БиХ од стране Граничне полиције БиХ у 2018. години је износио 1.853 и смањен је за 19,89% у односу на 2017. годину када је одбијено 2.313 улазака.

2.2. Откривени незаконити прелазак државне границе

Број откривених незаконитих прелазака државне границе БиХ у 2018. години износио је 4.489 (2.892 илегална уласка и 1.597 илегалних излазака из БиХ) и повећан је значајно за 486% у односу на 2017. годину када је износио 766 откривених незаконитих прелазака границе.

3. Привремени и стални боравак странаца

3.1. Привремени боравак

Станцима у БиХ одобрено је 10.756 привремених боравака у 2018. години што је за 5,42% мање него у 2017. години када је одобрено 11.372 привремена боравка. Посматрано по годинама од 2009. године уочава се стални тренд раста броја одобрених привремених боравака у БиХ, осим у 2011., 2016., 2017. и 2018. години када је дошло до благог пада.

3.2. Стални боравак

Станцима у БиХ одобрено је 815 сталних боравака у 2018. години што је повећање од 8,67% у односу на 2017. годину када је одобрено 750 сталних боравака.

4. Илегалне миграције и подузете мјере према странцима

4.1. Отказ боравка

Број отказаних безвизних или привремених боравака у 2018. години је износио 189, што је смањење од 32,98% у односу на 2017. годину када су отказана 282 безвизна или привремена боравка. Што се тиче отказа сталних боравака у 2018. години забиљежено је такође смањење од 45,45% гдје је отказано 36 сталних боравака, за разлику од 2017. године када је тај број износио 66.

4.2. Рјешења о протјеривању

Број рјешења о протјеривању у 2018. години је 1.540, што је значајно повећање од 66,13% у односу на 2017. годину када је донешено укупно 927 рјешења о протјеривању. Такође у 2018. години је издато 17 рјешења о отказу безвизног или привременог боравака са мјером протјеривања.

4.3. Стављање странаца под надзор у Имиграциони центар

Укупно је 948 странаца стављено под надзор у Имиграциони центар у 2018. години што је повећање од 10,23% у односу на 2017. годину када је тај број износио 860.

4.4. Присилно удаљење странаца из БиХ

Током 2018. године, донешена су 3 закључка о дозволи извршења рјешења о протјеривању, а у 2017. години тај број је износио 1.

5. Повратак нерегуларних миграната

5.1. Добровољни повратак држављана БиХ у БиХ уз помоћ *ИОМ*-а

Уз помоћ *ИОМ*-а у 2018. години добровољно је враћено 217 бх. држављана у Босну и Херцеговину, а укупно су враћена на овај начин од 2009. до 2018. године 1.573 бх. држављана.

5.2. Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз помоћ *ИОМ*-а и Службе за послове са странцима

Због недостатка финансијских средстава *ИОМ* у периоду од 2012. до 2017. године није организовао ниједан добровољни повратак страних држављана из БиХ путем *AVR* програма у земље поријекла. У 2018. години *ИОМ* је организовао повратак за 411 страних држављана, а укупно је на овај начин од 2009. године враћен 991 страни држављанин из БиХ.

Служба за послове са странцима у 2018. години извршила је добровољни повратак из БиХ за укупно 324 странца, док је у 2017. години тај број износио 628. Од 2012. до 2018. године Служба за послове са странцима је вратила укупно 1.865 страних држављана из БиХ.

5.3. Прихват по споразумима о реадмисији

По споразумима о реадмисији у 2018. години прихваћена су 1.034 бх. држављана. Од тога по основу споразума о реадмисији у којима је провјеру идентитета и држављанства БиХ вршио Сектор за имиграцију Министарства безбједности БиХ или поступао у складу са чланом 6. Споразума између БиХ и Европске заједнице о реадмисији лица која бораве без дозволе, одобрен је прихват за 540 држављана БиХ. Упоредном анализом података евидентно је да су 494 особе директно враћене Граничној полицији БиХ без претходне најаве Сектору за имиграцију Министарства безбједности БиХ.

По Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском у 2018. години прихваћена су 652 држављана трећих земаља, што је значајно повећање од 109,65% у односу на претходну годину када је тај број износио 311 страних држављана.

6. Међународна заштита (азил)

Азил у БиХ затражило је 1.568 особа у 2018. години, док је 2017. године тај број износио 381. Укупно од 2009. до 2018. године азил у БиХ су затражиле 2.453 особе.

7. Издате радне дозволе странцима

Радних дозвола за странце у 2018. години је издато 2.822, што представља повећање од 8,83% у односу на 2017. годину када је тај број износио 2.593 радне дозволе.

8. Стицање држављанства БиХ

Држављанство БиХ у 2018. години је добило 728 особа што представља повећање од 9,15% у односу на 2017. годину, а највише држављанстава БиХ стекли су држављани Србије и Хрватске (94%).

9. Емиграција из БиХ

Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине (МЉПИ), према доступним званичним подацима агенција за статистику земаља пријема и дипломатско-конзуларних представништава Босне и Херцеговине, процјењује да укупан број особа које воде поријекло из Босне и Херцеговине што укључује потомке бх. исељеника рођене у земљи домаћина износи најмање 2 милиона.

I - УВОД

Израда Миграционог профила Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Миграциони профил БиХ) је у дијелу Мапе пута за либерализацију визног режима који се односи на „Управљање миграцијом“ дефинисана као један од услова потребних за укидање визног режима грађанима Босне и Херцеговине.

Основна сврха израде Миграционог профила је прикупљање релевантних статистичких податка и информација неопходних како би одређена држава била у могућности развијати и примјењивати своју миграциону политику.

У циљу успоставе и примјене механизма за праћење миграционих токова и годишње ажурирање Миграционог профила БиХ, инструменти за прикупљање и размјену статистичких података формализовани су кроз Одлуку Савјета министара БиХ којом се надлежне институције и агенције кроз 34 дефинисане табеле обавезују, у складу са својим надлежностима, на достављање података са параметрима потребним за израду миграционог профила и праћење миграционих токова БиХ.

Савјет министара БиХ је на приједлог Министарства безбједности 24.09.2009. године донио Одлуку о обавези достављања статистичких података о миграцијама и међународној заштити Министарству безбједности (“Службени гласник БиХ” број 83/09). Овом одлуком дефинисане су врста и структура статистичких података о миграцијама и међународној заштити и обавеза институција Босне и Херцеговине да, у оквиру своје надлежности, прикупе статистичке податке о миграцијама и међународној заштити и да те податке достављају Министарству безбједности до 31. јануара за претходну годину. Достављене статистичке податке о миграцијама и међународној заштити Сектор за имиграцију прикупља, обрађује и анализира у сврху праћења миграционих токова и редовног годишњег ажурирања Миграционог профила БиХ који укључује податке о легалној и илегалној миграцији.

Израда Миграционог профила представља задатак Одсјека за аналитику, стратешко планирање, надзор и обуку при Сектору за имиграцију Министарства безбједности, који обједињава миграциону статистику, обрађује податке и креира извјештаје за различите намјене. Треба имати у виду да је у том смислу потребно Одсјек даље развијати у правцу праћења миграционих токова, те израде специјалистичких анализа и извјештаја у области имиграција, те дефинисања миграционе политике у складу са стандардима у овој области и потребама Босне и Херцеговине.

1. Извори и методологија прикупљања, разврставање и обрада података

Извори и методологија прикупљања података проистекли су из Одлуке о обавези достављања статистичких података о миграцијама и међународној заштити Министарству безбједности (“Службени гласник БиХ” број 83/09).

Као извор података дефинисане су сљедеће институције, организације и агенције: Министарство иностраних послова – област виза издатих у ДКП-има БиХ; Гранична полиција БиХ, област одбијања уласка странаца у БиХ, незаконит прелазак границе и издате визе на граници; Служба за послове са странцима – област боравка странаца у БиХ, предузете мјере према странцима у БиХ и реадмисија страних држављана и особа без држављанства; Министарство безбједности - Сектор за азил – област међународне заштите; Министарство безбједности – Сектор за имиграцију – реадмисија држављана БиХ и добровољни повратак уз подршку *ИОМ*-а; Министарство цивилних послова – област стицања држављанства БиХ; Министарство за људска права и избјеглице, Сектор за исељеништво – област емиграције бх. држављана и исељеништво и Агенција за рад и запошљавање БиХ – област радних дозвола за стране држављане у БиХ.

Као методологија прикупљања података наведеном Одлуком дефинисане су укупно 34 табеле намијењене наведеним институцијама и организацијама које су задужене за поступање по Закону о странцима и Закону о азилу у БиХ. Табеле обухваћају податке о земљама држављанства, рођења, полну и старосну структуру, те остале релевантне параметре о поступцима и одлукама везаним за кретање и боравак странаца и азил у БиХ за 2018. годину. Такође, у циљу успостављања свеобухватног механизма праћења миграционих токова и израде Миграционог профила БиХ, по истој методологији креиране су и табеле које се односе на стицање држављанства БиХ, на држављане БиХ у смислу њихове емиграције, добровољног повратка и издатих радних дозвола за стране држављане у БиХ. Табеле су дизајниране у складу са европским и међународним стандардима, нарочито у складу са *Уредбом (ЕЗ) бр. 862/2007 Европског парламента и Савјета од 11. јула 2007. о статистици Заједнице о миграцијама и међународној заштити и о стављању изван снаге Уредбе Савјета (ЕЕЗ) бр. 311/76 о изради статистике о страним радницима*, којом се државама чланицама налаже хармонизовано извјештавање о миграционим токовима и међународној заштити, те у складу са моделима миграционих профила УН-а и *ИОМ*-а.

У складу са наведеном уредбом табеле су достављене поступајућим органима у области миграције и међународне заштите у БиХ и разврстане су по: држављанству, држави рођења, полу и добним групама.

Након достављених попуњених табела од институција, организација и агенција приступило се квантитативној и квалитативној анализи достављених података. Годишњи извјештаји појединих институција и организација су послужили као додатни извор квалитативних информација потребних за тумачење миграционих статистика и трендова. Обрада података извршена је квантитативно и квалитативно за основне миграционе токове у периоду од посљедњих 10 година тј. од 2009. до 2018. године, а компаративни показатељи су урађени за сва миграциона кретања за период 2017. и 2018. година. По

обављеној обради и анализи свих расположивих података, урађен је Миграциони профил БиХ за 2018. годину.

Подаци о површини Босне и Херцеговине и укупној дужини државне границе преузети су из Стратегије интегрисаног управљања границом у Босни и Херцеговини за период 2015-2018. године. Извор за податке о укупном броју граничних прелаза у БиХ је *Одлука о одређивању граничних прелаза у БиХ* број 52/12 коју је Савјет министара БиХ донио 03.05.2012. године („Сл. гласник БиХ“ број 39/12) и Уговор између Републике Хрватске и Босне и Херцеговине о граничним прелазима склопљен приликом приступања Републике Хрватске Европској унији.

2. Доступност и квалитет података

Анализом достављених података, дошло се до неколико закључака везаних за доступност и квалитет података. Већина институција, организација и агенција је успјела доставити основне податке до задатог рока.

Анализа је показала да већина поступајућих органа води оперативне и детаљне евиденције о странцима и поступцима везаним за странце у БиХ, али и да ове евиденције нису у потпуности прилагођене статистичком праћењу токова и стања миграције и међународне заштите и статистичком извјештавању, како то налаже европски стандард. Из ових разлога, наведени органи нису били у могућности, на једноставан и брз начин, добити податке из својих евиденција и укључити их у достављене табеле, већ су већином били у ситуацији рачунати податке и уносити их у достављене табеле али са још увијек недовољном аутоматизацијом. Већина поступајућих органа, мада не у свим случајевима, били су у могућности доставити податке разврстане према држави поријекла (или рођења), те доби и полу.

Подаци којима располажу Гранична полиција БиХ, Служба за послове са странцима, Сектор за азил и Агенција за рад и запошљавање БиХ и који су достављени Сектору за имиграцију усклађени су с Одлуком о обавези достављања статистичких података о миграцијама и међународној заштити Министарству безбједности (“Службени гласник БиХ” број 83/09).

Министарство цивилних послова прослиједило је податке о стицању држављанства, које су у складу с раније споменутом Одлуком доставиле надлежне ентитетске институције, Федерално Министарство унутрашњих послова и Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске.

Због непостојања механизма за прикупљање података о исељеништву из БиХ, ове податке није могуће разврстати по доби и полу. Подаци прикупљени путем дипломатско-конзуларних представништава БиХ као и организација и удружења исељеника БиХ у тим земљама представљају само процјене с обзиром да се у истим не води никаква евиденција о држављанима БиХ који живе у иностранству. Што се тиче поглавља везаног за „Емиграцију из БиХ“, Министарство за људска права и избјеглице БиХ анализу стања исељеништва једним дијелом заснива на овим процјенама, али и званичним подацима надлежних институција земаља пријема о грађанима БиХ.

И поред одређених недостатака у комплетности достављених података квалитет достављених података је задовољавајући. Достављени подаци према задатим табелама и подаци из годишњих извјештаја о раду Службе за послове са странцима и Граничне полиције БиХ, те анализа Сектора за исељеништво Министарства за људска права и избјеглице БиХ, омогућили су задовољавајућу анализу миграционих токова и израду Миграционог профила БиХ за 2018. годину. **Он представља до сада урађени једанаести Миграциони профил БиХ на годишњем нивоу.**

3. Ниво усклађености са Уредбом (ЕЗ) бр. 862/2007

Уредба (ЕЗ) бр. 862/2007 Европског парламента и Савјета од 11. јула 2007. о статистици Заједнице о миграцијама и међународној заштити и о стављању ван снаге Уредбе Савјета (ЕЕЗ) бр. 311/76 о изради статистике о страним радницима послужила је као оквир за дефинисање европског стандарда у смислу прикупљања статистичких података о миграцији и међународној заштити. Државе чланице ЕУ су, према овој Уредби, која прописује да је прва референтна година за прикупљање података 2008. година, дужне Еуростат-у достављати податке предвиђене Уредбом. Уредба даје основне дефиниције појмова и поступака миграције и међународне заштите. Међутим, за прву референтну годину Уредба предвиђа могућност достављања података према дефиницијама предвиђеним законодавствима држава чланица, уз обавјештавање *Еуростат*-а о евентуалним разликама у односу на дефиниције Уредбе.

4. Обављене консултације

Нацрт Миграционог профила БиХ достављен је свим институцијама, организацијама и агенцијама које су судјеловале у његовој изради достављањем релевантних података, у циљу достављања мишљења, примједби и сугестија. Након прибављања наведених мишљења, примједби и сугестија урађен је Приједлог Миграционог профила БиХ за 2018. годину, те је исти достављен министру Министарства безбједности ради одобравања и слања Савјету министара БиХ на усвајање.

Дана 10. јуна 2019. године Савјет министара БиХ је на 173. сједници усвојио Миграциони профил БиХ за 2018. годину.

II - МИГРАЦИОНИ ПРОФИЛ БИХ

1. Визе

Виза је дозвола за прелазак државне границе која омогућује улазак у земљу и боравак у року одређеном у визи или прелазак (транзит) преко територија БиХ ако странац за то испуњава услове. У правилу, странац је дужан визу прибавити прије доласка на гранични пријелаз БиХ, уколико није држављанин земље чијим држављанима није потребна виза за улазак у БиХ. Визе издаје Министарство иностраних послова преко Дипломатско-конзуларних представништава БиХ (у даљем тексту: ДКП БиХ). У изузетним случајевима, прописаним Законом о странцима (у даљем тексту: Закон) визу може издати на граници Гранична полиција БиХ.

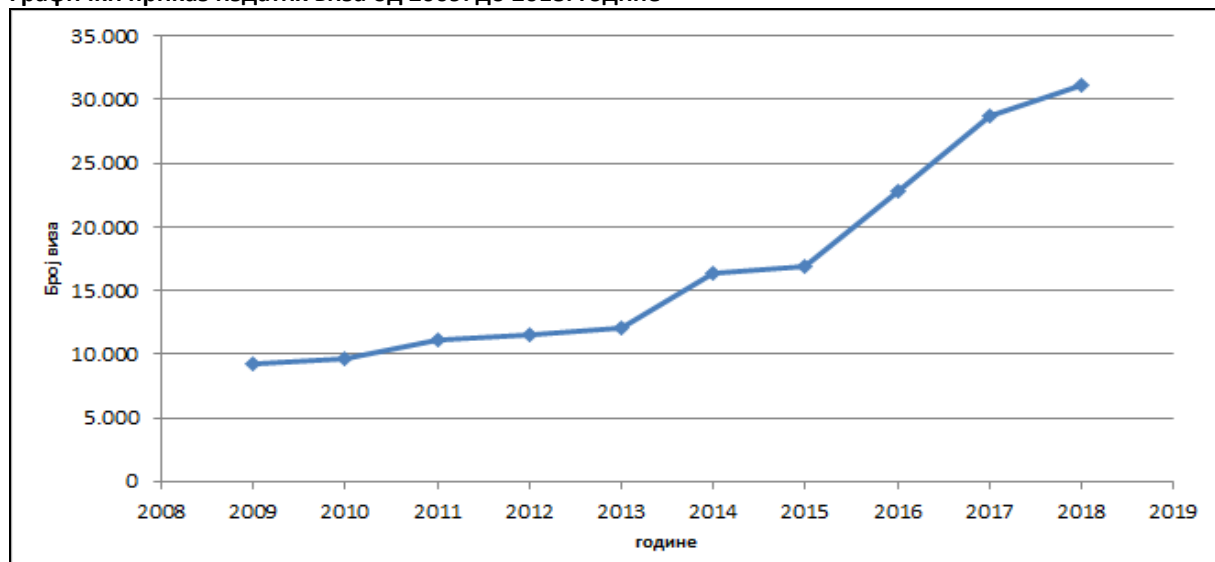
1.1. Визе које издају ДКП-ови БиХ

Према информацијама достављеним од Министарства иностраних послова БиХ дајемо табеларни и графички преглед броја издатих виза по годинама са кратком анализом уоченог тренда.

Табела 1. Укупан број издатих виза од 2009. до 2018. године

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Визе	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751	31.171

Графички приказ издатих виза од 2009. до 2018. године



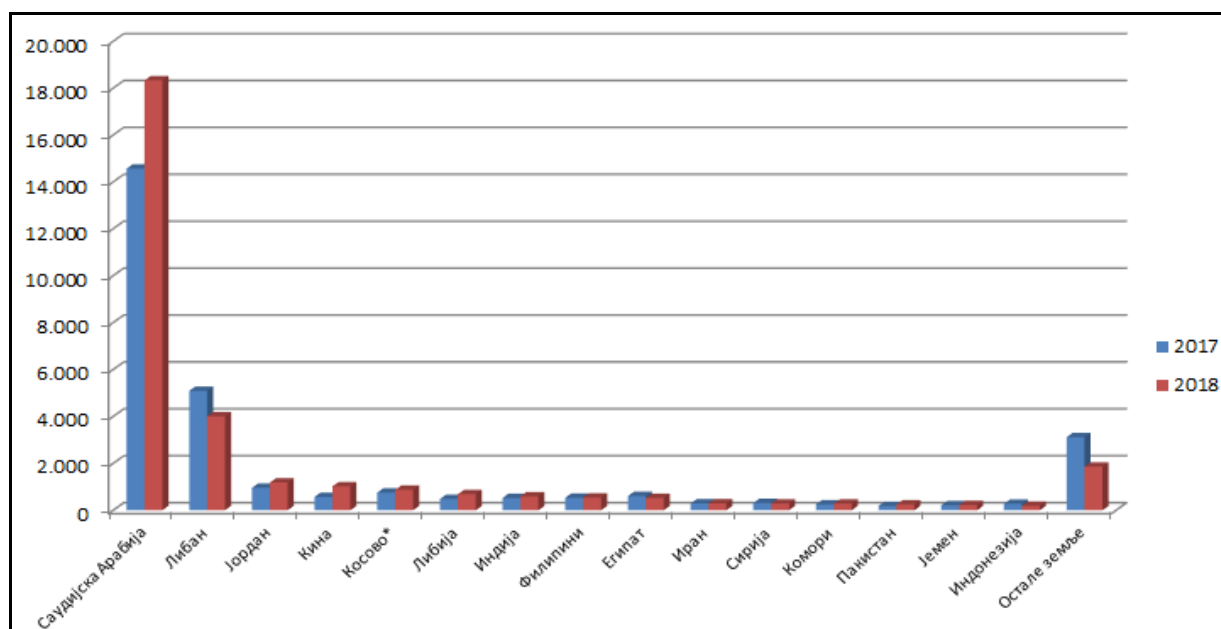
Анализирајући податке о броју издатих виза у презентованом периоду у ДКП-има БиХ евидентан је континуирани растући тренд од 2009. године. Што се тиче 2016. године уочен је значајан пораст у броју издатих виза (34,72%) у односу на 2015. годину, а такође и у 2017. години гдје тај пораст у односу на 2016. годину износи 25,76%. У 2018. години је такође дошло до пораста броја издатих виза за 8,42%.

У циљу дефинисања актуелне проблематике у области виза презентујемо упоредне показатеље о броју издатих виза у току 2017. и 2018. године за државе чијим је држављанима издато највише виза за улазак у БиХ, са кратком анализом уочених параметара.

Табела 2. Укупан број издатих виза у 2017. и 2018. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
1.	Сауд. Арабија	14.573	18.333	25,80%
2.	Либан	5.090	4.009	-21,24%
3.	Јордан	960	1.181	23,02%
4.	Кина	572	1.022	78,67%
5.	Косово* ¹	754	873	15,78%
6.	Либија	485	684	41,03%
7.	Индија	529	597	12,85%
8.	Филипини	536	546	1,87%
9.	Египат	608	524	-13,82%
10.	Иран	291	298	2,41%
11.	Сирија	310	287	-7,42%
12.	Комори	254	286	12,60%
13.	Пакистан	184	255	38,59%
14.	Јемен	215	222	3,26%
15.	Индонезија	274	192	-29,93%
16.	Ост. земље	3.116	1.862	-40,24%
	Укупно	28.751	31.171	8,42%

Графички приказ издатих виза у 2017. и 2018. години разврстан по државама



Анализирајући податке о броју издатих виза у ДКП-има БиХ у 2018. години у односу на 2017. годину разврстане по земљама чијим држављанима је издато највише виза за улазак у БиХ уочава се смањење броја издатих виза за држављане Индонезије, Либана, Египта и Сирије. Значајно повећање броја издатих виза у 2018. години у односу на 2017. годину уочено је код држављана Кине, Либије, Саудијске Арабије, Јордана, Пакистана, Косова* и Индије. Велики број издатих виза за држављане Саудијске Арабије је из разлога туристичких активности и појачане активности на организовању бизнис конференција. Такође велики број издатих виза за држављане Либана проузрокован је великим интересом држављана те земље за вјерским туризмом и посјети Међугорју. Знатан број

¹ Овај натпис не прејудира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

издатих виза за држављане Кине је по основу рада у БиХ. Према подацима достављеним од Министарства иностраних послова БиХ број запримљених захтјева у 2018. години је био 31.605. У прошлој години позитивно је ријешен 31.171 захтјев или 98,63%.

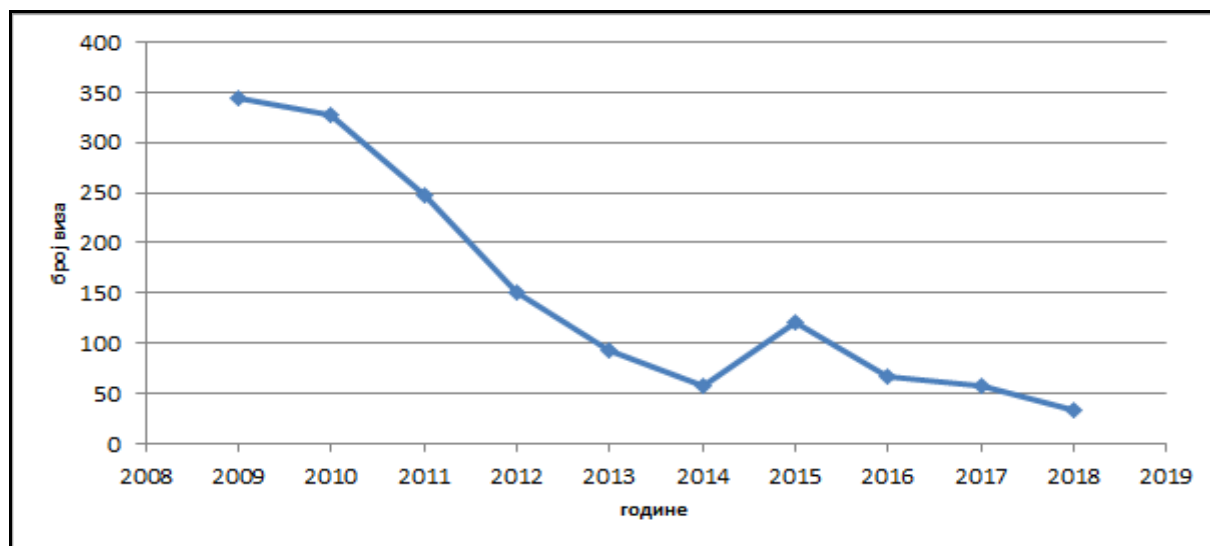
1.2. Визе издате на граници

Закон о странцима, дозвољава Граничној полицији БиХ издавање визе на граници ако то захтијевају разлози безбједности БиХ, хуманитарни, озбиљни професионални или лични разлози. Гранична полиција БиХ може издати визу за краткорочни боравак (Виза Ц) за један улазак до 15 дана или аеродромску транзитну визу (Виза А).

Табела 3. Укупан број издатих виза на граници БиХ од 2009. до 2018. године

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Визе	345	327	248	150	93	58	120	66	57	34

Графички приказ издатих виза на граници БиХ од 2009. до 2018. године



Анализирајући податке о броју издатих виза на граници у презентованом периоду, од 2009. године изразит је опадајући тренд и може се закључити да се реализује постављени циљ смањења броја издатих виза на граници, што је уједно и један од захтјева ЕУ. Достигнути индикатори су резултат развоја ДКП мреже, развоја правног оквира који прописује да се виза на граници издаје само у изузетним Законом дефинисаним случајевима и досљедне примјене истог од стране Граничне полиције БиХ.

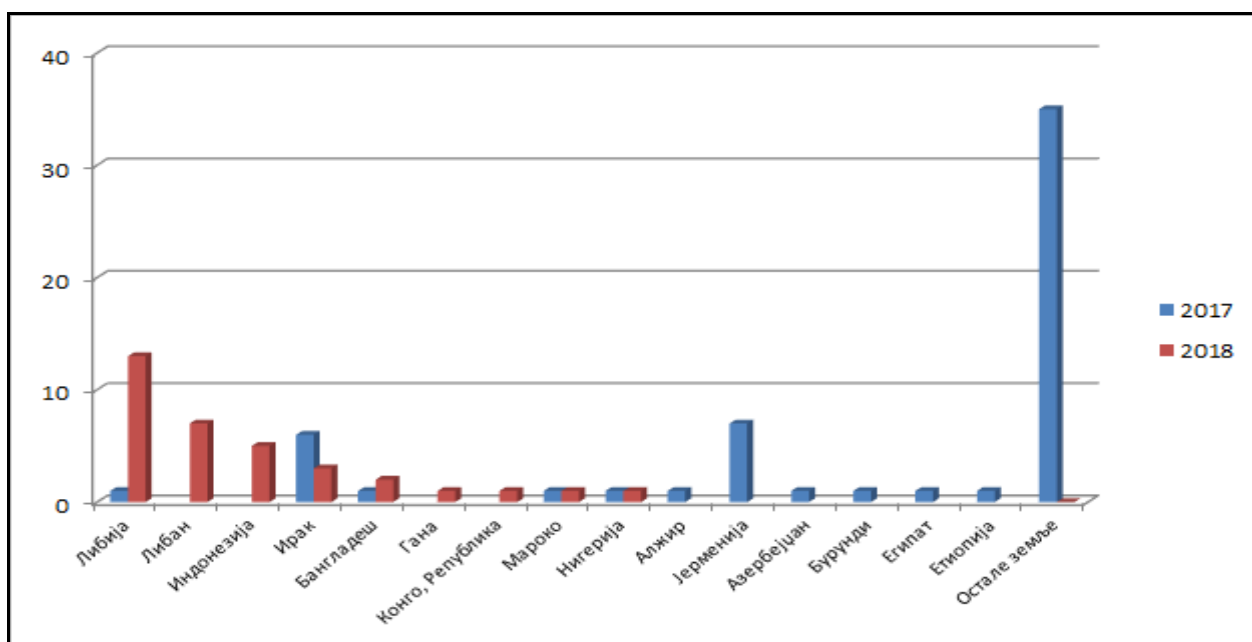
У циљу дефинисања актуелног стања у области издавања виза на граници презентујемо упоредне показатеље о броју издатих виза у току 2017. и 2018. године за државе чијим је држављанима издато највише виза за улазак у БиХ, са кратком анализом уочених параметара уз уважавање измјена у законодавству ради потпунијег тумачења података.

Табела 4. Укупан број издатих виза на граници у 2017. и 2018. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
1.	Либија	1	13	1200,00%
2.	Либан	-	7	-
3.	Индонезија	-	5	-
4.	Ирак	6	3	-50,00%
5.	Бангладеш	1	2	100,00%
6.	Гана	-	1	-
7.	Конго, Реп.	-	1	-
8.	Мароко	1	1	0,00%

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
9.	Нигерија	1	1	0,00%
10.	Алжир	1	-	-100,00%
11.	Јерменија	7	-	-100,00%
12.	Азербејџан	1	-	-100,00%
13.	Бурунди	1	-	-100,00%
14.	Египат	1	-	-100,00%
15.	Етиопија	1	-	-100,00%
16.	Ост. земље	35	-	-100,00%
Укупно		57	34	-40,35%

Графички приказ издатих виза у 2017. и 2018. години разврстан по државама



У посљедњих 10 година забиљежен је стални опадајући тренд до 2014. године, да би у 2015. години дошло до пораста од 107% у односу на 2014. годину. У посљедње три године је поново дошло до значајног смањења броја издатих виза на граници тако да је у 2018. години у односу на 2017. годину дошло до значајног смањења од 40,35% и тај број је износио 34 визе. С обзиром на опште постављени захтјев и принцип смањења броја виза које се издају на граничним прелазима, БиХ може извјестити о константном смањењу броја издатих виза на граници. Према Годишњем извјештају о раду Граничне полиције БиХ за 2018. годину² 34 визе су издате на међународним граничним прелазима. У 2018. години извршено је поништавање 13 виза (6 за држављане Пакистана, 3 за држављане Конга и по једном држављану из Сирије, Комора, Бангладеша и Саудијске Арабије) и 6 виза је укинута (5 за држављане Пакистана и једном држављану из Камеруна), док је у 2017. години поништено 14 виза за држављане Бангладеша.

² Гранична полиција БиХ „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2019. године, стр.23.

У смислу најчешћих држава поријекла странаца којима се издаје виза на граници БиХ, 2018. година је показала да је највећи број виза издат страним држављанима који су дошли из Либије и Либана.

Што се тиче полне структуре, статистички подаци за 2018. годину показују да је више виза издато мушкарцима (65%) него женама (35%), те да се у случају оба пола ради највећим дијелом о особама доби од 36 до 59 година (56%), као што се види и у табелама и графиконима који слиједе.

Табела 5. Структура издатих виза на граници по доби и полу разврстан по држављанствима за 2017. г.

	Јерменија	Перу	Ирак	Казахстан	Руанда	Остале државе (од укупно 28)	Укупно
0-17	0	0	0	0	0	2	2
18-35	1	1	0	3	0	2	7
36-59	0	0	0	0	1	8	9
60+	0	0	0	0	0	0	0
Укупно женска лица	1	1	0	3	1	12	18
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	3	3	0	2	2	5	15
36-59	3	3	4	0	0	9	19
60+	0	0	2	0	0	3	5
Укупно мушка лица	6	6	6	2	2	17	39
Свеукупно по држављан.	7	7	6	5	3	29	57

Графички прикази укупног броја издатих виза на граници за 2017. годину по старосној и полној структури



Табела 6. Структура издатих виза на граници по доби и полу разврстан по држављанствима за 2018. год.

	Либија	Либан	Индонезија	Ирак	Бангладеш	Остале државе (од укупно 9)	Укупно
0-17	0	3	0	0	0	0	3
18-35	0	0	1	0	0	1	2
36-59	1	2	0	1	0	1	5
60+	2	0	0	0	0	0	2
Укупно женска лица	3	5	1	1	0	2	12
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	5	0	1	0	0	0	6
36-59	4	2	2	2	2	2	14
60+	1	0	1	0	0	0	2
Укупно мушка лица	10	2	4	2	2	2	22
Свеукупно по држављан.	13	7	5	3	2	4	34

Графички прикази укупног броја издатих виза на граници за 2018. годину по старосној и полној структури



2. Одбијање уласка и незаконит прелазак границе

Одбијање уласка је мјера коју у складу са Законом реализује Гранична полиција БиХ само према страним држављанима и лицима без држављанства који покушавају легално прећи државну границу БиХ и ући у БиХ, а да при томе не испуњавају Законом прописане услове за улазак. У наведеним случајевима Гранична полиција БиХ одбија улазак тим лицима, а у складу са одредбама прописаним Законом доноси и рјешење о одбијању уласка. Странац или лице без држављанства може се на наведену одлуку жалити Министарству безбједности, али подношење жалбе не омогућава улазак у БиХ.

Незаконит прелазак границе подразумијева особе откривене у покушају илегалног преласка државне границе БиХ приликом уласка или изласка из БиХ. Наведене особе могу бити држављани БиХ, странци или лица без држављанства.

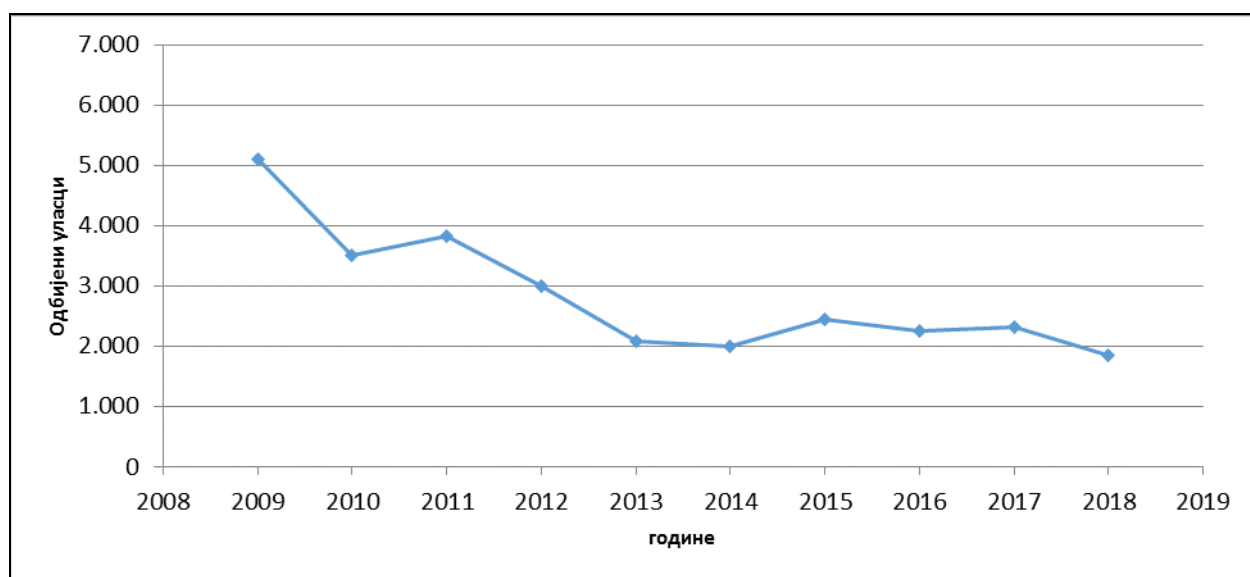
2.1. Одбијање уласка у БиХ

Странцу који не испуњава опште услове за улазак у Босну и Херцеговину на основу члана 19. и 20. Закона о странцима, нити се на њега примјењује међународни уговор или одлука о уласку под посебним условима, може бити одбијен улазак у БиХ.

Табела 7. Укупан број одбијених уласака на граници БиХ од 2009. до 2018. године

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Одбијени уласци	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313	1.853

Графички приказ одбијених улазака у БиХ од 2009. до 2018. године



Анализирајући податке о броју одбијених улазака на граници у презентованом периоду уочава се да је од 2009. године константан опадајући тренд ових параметара. У периоду од 2011. до 2014. године долази до сталног смањења броја одбијених улазака на граници, да би од 2014. до 2018. године дошло до прилично уједначеног броја одбијених улазака. У 2018. години број одбијених улазака је мањи за 19,89% у односу на 2017. годину и износио је 1.853 одбијена улазака.

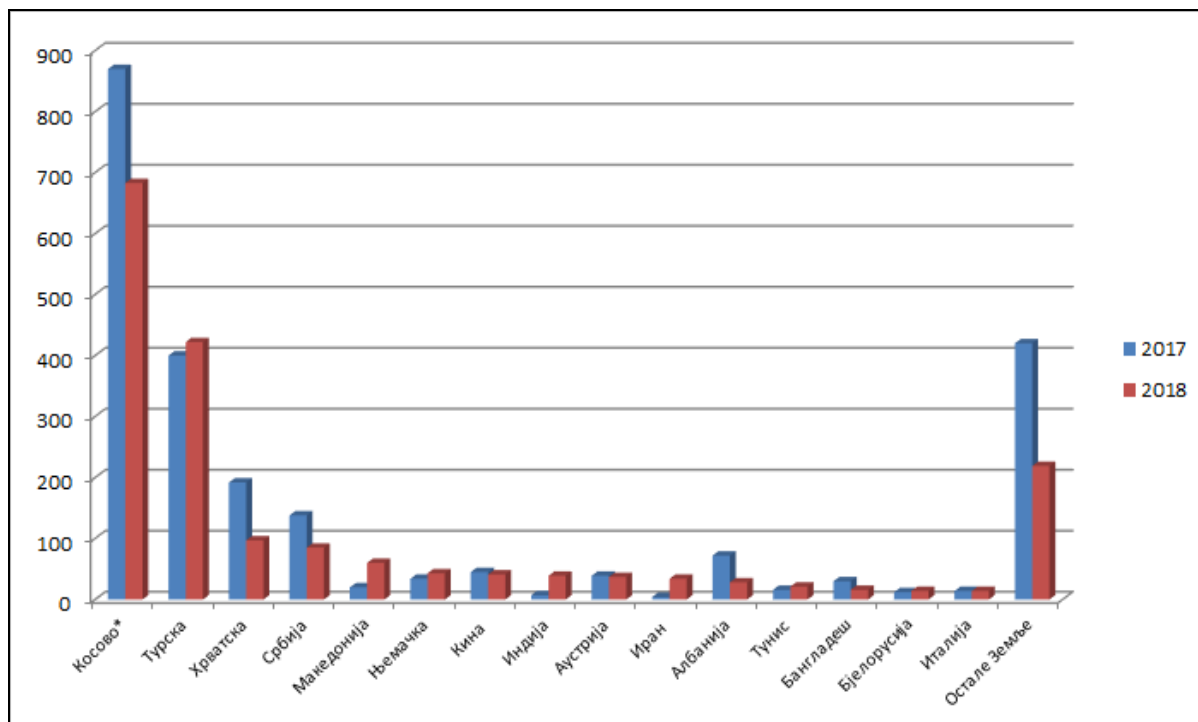
У циљу дефинисања актуелног стања у овој области презентујемо упоредне показатеље о броју одбијених улазака у току 2017. и 2018. године за 15 држава чијим је држављанима издато највише рјешења о одбијању уласка у БиХ, са кратком анализом уочених параметара.

Табела 8. Укупан број одбијених улазака на граници у 2017. и 2018. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
1.	Косово*	870	683	-21,49%
2.	Турска	400	422	5,50%
3.	Хрватска	192	97	-49,48%
4.	Србија	138	85	-38,41%
5.	Македонија	20	60	200,00%
6.	Њемачка	34	43	26,47%
7.	Кина	45	41	-8,89%
8.	Индија	7	39	457,14%

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
9.	Аустрија	39	37	-5,13%
10.	Иран	4	34	750,00%
11.	Албанија	72	28	-61,11%
12.	Тунис	16	21	31,25%
13.	Бангладеш	30	16	-46,67%
14.	Бјелорусија	12	14	16,67%
15.	Италија	14	14	0,00%
16.	Остале земље	420	219	-47,86%
	Укупно	2.313	1.853	-19,89%

Графички приказ одбијених улазака на граници БиХ у 2017. и 2018. години разврстан по државама



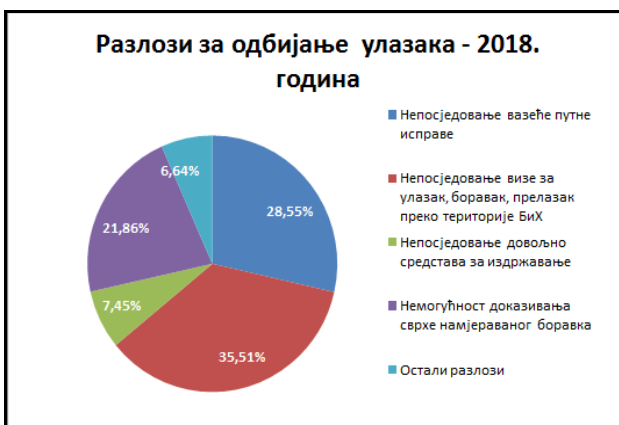
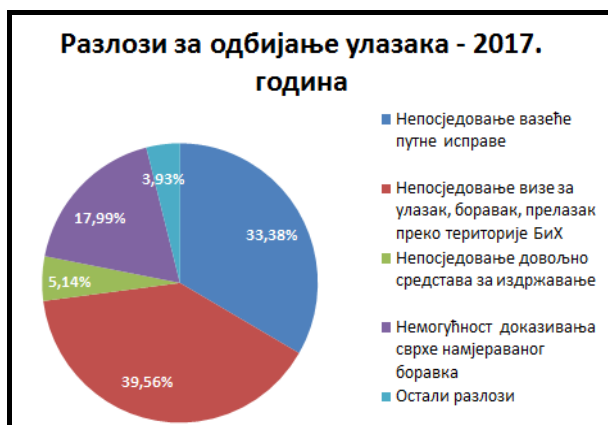
Највећи број одбијених улазака у БиХ у 2018. години односи се на Косово* (683), Турску (422), Хрватску (97), Србију (85) и Македонију (60), што износи 72,69% од укупно одбијених улазака у БиХ. У погледу држављанства лица којима је одбијен улазак у БиХ видљиво је из Извјештаја о раду Граничне полиције БиХ да се: носиоцима путне исправе са ознаком Косово* улаз одбија углавном због непосједовања важеће путне исправе и због непосједовања визе, држављанима Турске због немогућности доказивања сврхе намјераваног боравка, држављанима Хрватске углавном због непостојања важеће путне исправе и Србије због непосједовања важеће путне исправе и непосједовања довољно средстава за издржавање.

Неопходно је напоменути да у 2017. години долази да пада броја одбијених улазака који се односи на држављане Албаније (61%), Хрватске (49%), Бангладеша (47%), Србије (38%), Косова* (21%), и Кине (9%). У истом периоду долази и до значајног пораста броја одбијених улазака за држављане Ирана, Македоније, Њемачке и Бјелорусије. Током 2018. године одбијен је улазак у БиХ за 1.853 странца, од тога на копненој граници БиХ 1.450 а на међународним аеродромима 403 одбијена уласка. Разлози за одбијање уласка странем држављанима у БиХ били су: непосједовање визе за улазак, боравак, прелазак преко територије БиХ или одобрења боравка прописано Законом (35,51%); непосједовање важеће путне исправе (28,49%); немогућност доказивања или пружања информација о сврси намјераваног боравка (21,86%); непосједовање довољно средстава за издржавање (7,45%); забрана уласка на територију БиХ (2,59%); те остали разлози (4,10%).³

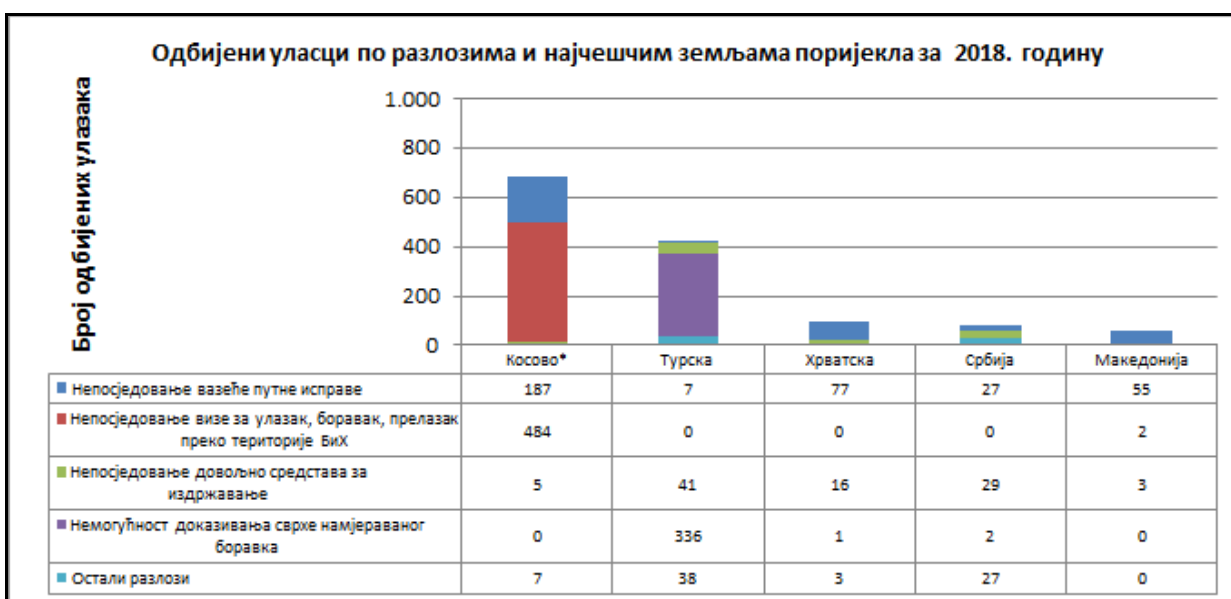
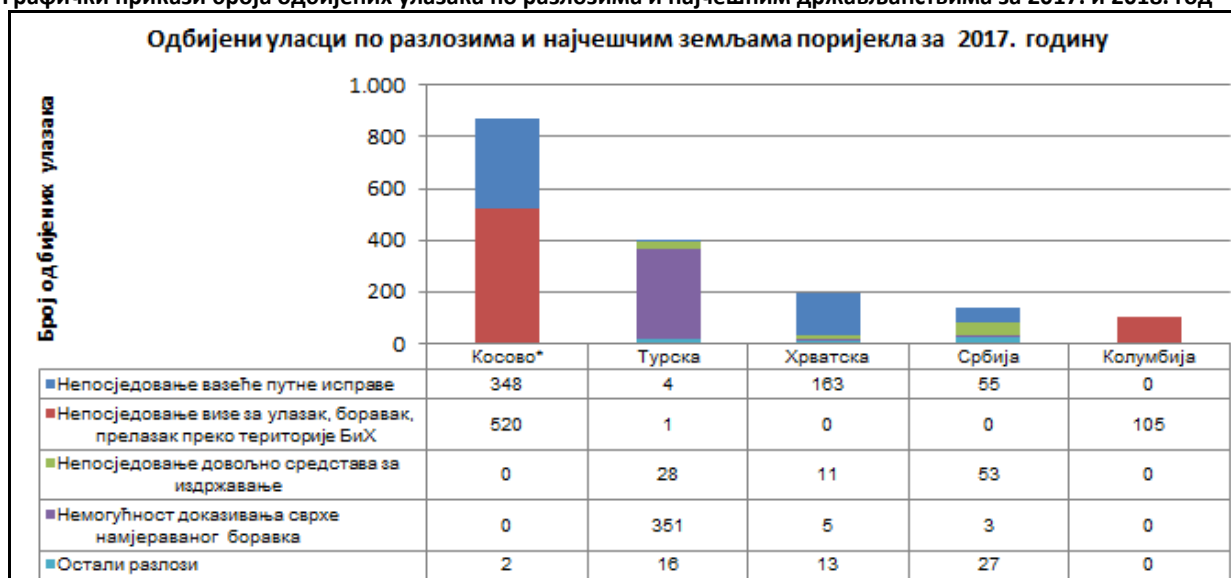
Већина одбијених прелазака државне границе на граничним прелазима је због непосједовање визе за улазак, затим због непосједовања важеће путне исправе, те због немогућности доказивања сврхе намјераваног боравка.

³ Гранична полиција БиХ „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2018. године, стр.14.

Графички прикази одбијених улазака по разлозима за одбијање уласка у 2017. и 2018. години



Графички прикази броја одбијених улазака по разлозима и најчешћим држављанствима за 2017. и 2018. год



2.2. Откривени незаконити преласци државне границе

Незаконит прелазак границе подразумјева особе откривене у покушају илегалног преласка државне границе БиХ приликом уласка или изласка из БиХ на граничном прелазу или ван граничног прелаза. Наведене особе могу бити држављани БиХ, странци или особе без држављанства.

Током 2017. године, укупно је 766 особа откривено у покушају илегалног преласка границе БиХ. У току 2018. године, забиљежен је драстичан пораст од 486% и износио је 4.489 особа што је директна посљедица масовних миграционих кретања у прошлој години преко наже земље. Наиме, у 2015. години дошло је до значајног пораста миграција у Европи и масовни мјешовити миграциони токови који су се одвијали преко тзв. западнобалканске руте, од друге половине 2015. године до марта 2016. године⁴, су заобишли Босну и Херцеговину. Међутим, велики број миграната који је остао у земљама транзита, прије свега Србији, али и другим земљама на западнобалканској рути, као и континуирани доласци миграната у државе на вањским границама Европе, узроковали су ситуацију да мигранти траже и мијењају руте како би дошли до жељених земаља дестинације. Као резултат наведених миграционих кретања, Босна и Херцеговина се суочила с појачаним незаконитим миграционим кретањима у задњем кварталу 2017. године и током цијеле 2018. године.

Такође треба напоменути да је Гранична полиција БиХ евидентирала 15.221 лице (уз напомену да се у одређеном броју случајева ради о истим лицима који врше вишеструке покушаје илегалног преласка границе) спријечених у покушају илегалног преласка на територију БиХ са територије сусједних земаља, на коју су се и вратили. Описано представља мјеру предвиђену чланом 37. Закона о граничној контроли, која је спроведена директним ангажовањем полицијских службеника Граничне полиције БиХ непосредно на граничној линији, на који начин је вршено спречавање страних држављана да илегално уђу на територију БиХ.⁵

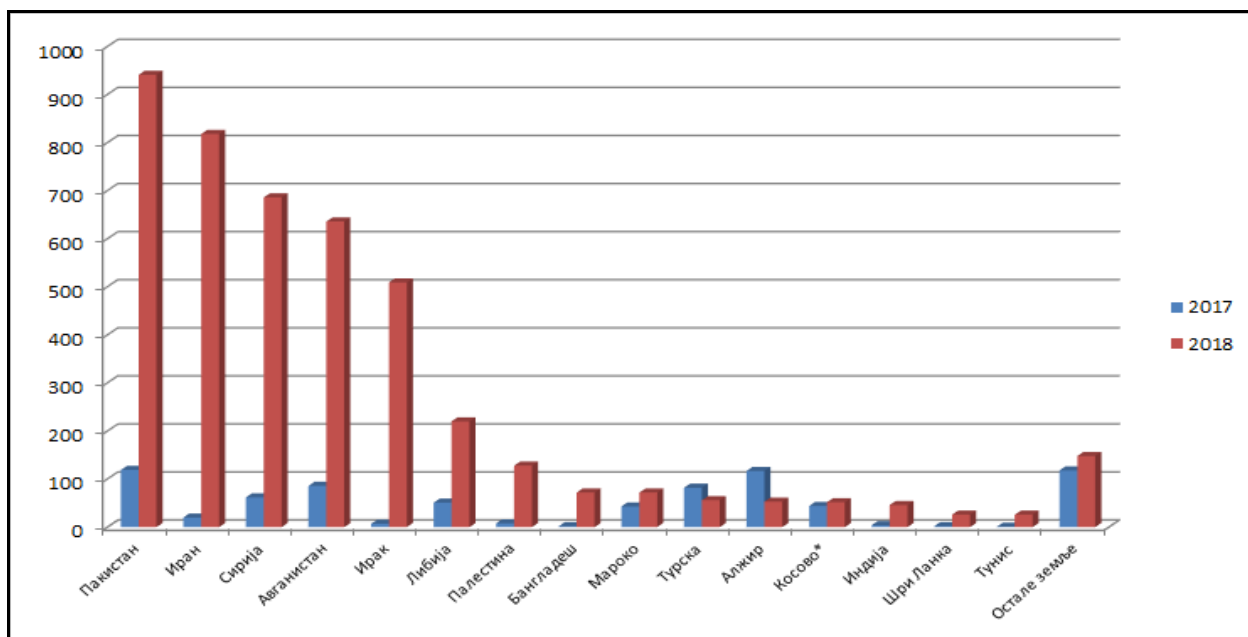
Табела 9. Откривени незаконити преласци границе у 2017. и 2018. години разврстани по држављанствима

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
1.	Пакистан	119	941	690,76%
2.	Иран	20	818	3990,00%
3.	Сирија	62	686	1006,45%
4.	Авганистан	86	636	639,53%
5.	Ирак	7	509	7171,43%
6.	Либија	51	220	331,37%
7.	Палестина	8	128	1500,00%
8.	Бангладеш	2	72	3500,00%
9.	Мароко	43	72	67,44%
10.	Турска	82	56	-31,71%
11.	Алжир	117	53	-54,70%
12.	Косово*	44	52	18,18%
13.	Индија	4	46	1050,00%
14.	Шри Ланка	2	26	1200,00%
15.	Тунис	1	26	2500,00%
16.	Остале земље	118	148	25,42%
	Укупно	766	4.489	486,03%

⁴ Македонија, Србија, Хрватска, словенија и Аустрија су 08.03.2016. године затвориле своје границе за све мигранте без важећих путних докумената и визе.

⁵ Гранична полиција БиХ „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2018. године, стр.6.

Графички приказ откривених незаконитих прелазака границе у 2017. и 2018. години разврстан по државама

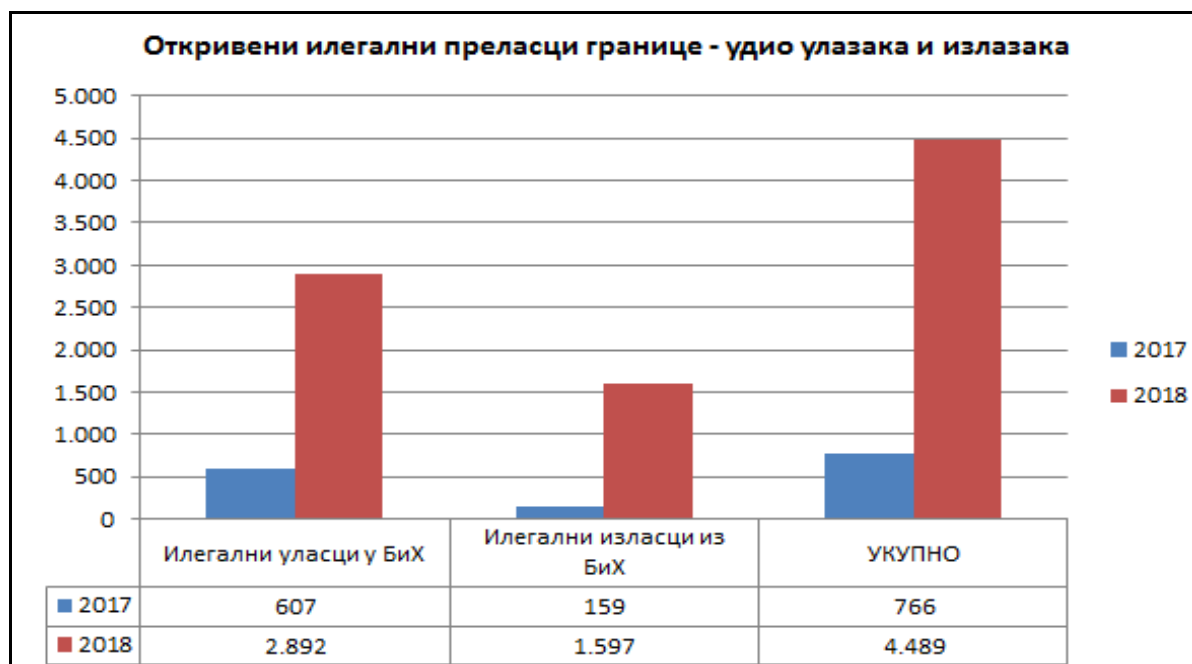


Према расположивим подацима, у 2018. години највише откривених незаконитих прелазака се односило на држављане Пакистана, Ирана, Сирије, Афганистана, Ирака, Либије и Палестине што представља 88% од укупног броја незаконитих прелазака. Такође, поред ових горе наведених држављана уочен је и значајан пораст откривених незаконитих прелазака државне границе и држављана Бангладеша, Марока, Индије, Шри Ланке и Туниса. Примјетан је и пад незаконитих прелазака државне границе држављана Алжира и Турске. Према подацима из извјештаја о раду Граничне полиције БиХ „на граничним прелазима у 2018. години (укупно улаз и излаз) регистровано је 617 (на улазу 232 + на излазу 385) особа у илегалном преласку државне границе, а ван граничног прелаза (гранични појас) 3.872 (на улазу 2.660 + на излазу 1.212) особа“,⁶ док је током 2017. године "на граничним прелазима (укупно улаз и излаз) регистровано 138 (на улазу 121 + на излазу 17) особа у илегалном преласку државне границе, а ван граничног прелаза (гранични појас) 628 (на улазу 486 + на излазу 142) особе".⁷ Наведени подаци указују на тенденцију већег броја илегалних прелазака државне границе ван граничних прелазка.

⁶ Гранична полиција БиХ „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2018. године, стр.18.

⁷ Гранична полиција БиХ „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2017. годину“ Сарајево, јануар 2018. године, стр.17.

Графички приказ илегалних улазака и излазака у илегалним преласцима државне границе

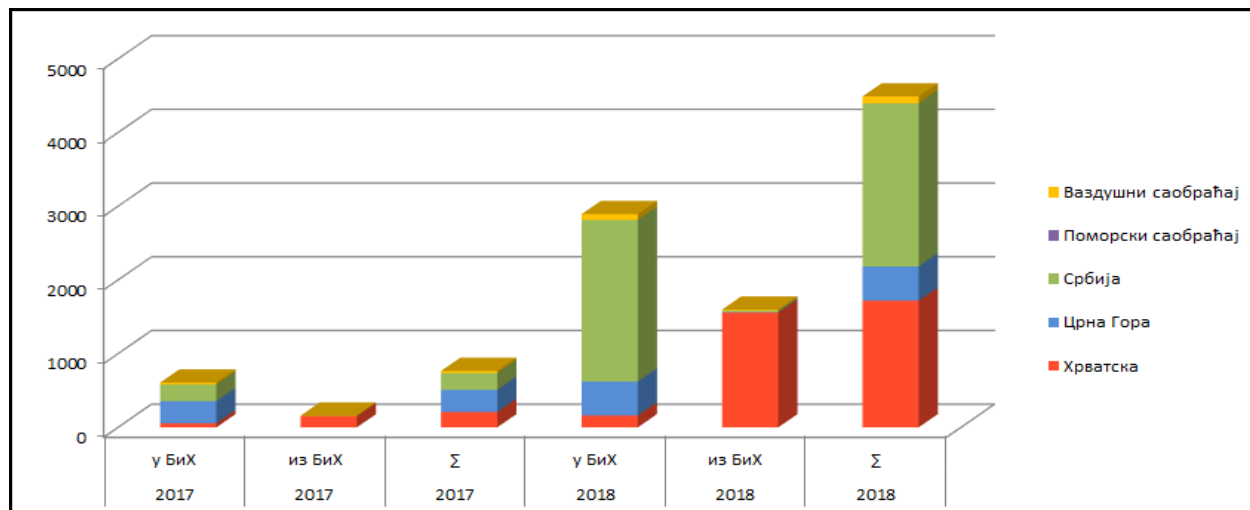


У 2017. години, илегални изласци су чинили 20,76% од укупног броја особа откривених у илегалном преласку државне границе (766), док је овај проценат у 2018. години износио 35,58% од укупног броја особа откривених у илегалном преласку државне границе (4.489). Из наведених показатеља уочава се да је у 2018. години далеко већи број илегалних улазака у БиХ (65%) него излазака (35%). Што се тиче копнене границе, информације Граничне полиције БиХ говоре да се већи број илегалних прелазака (улазака и излазака) региструје ван самих граничних прелаза.

Табела 10. Откривени незаконити преласци границе у 2017. и 2018. години разврстани по врсти границе

Држава	2017. у БиХ	2017. из БиХ	2017. Σ	2018. у БиХ	2018. из БиХ	2018. Σ	% у БиХ	% из БиХ	%
Хрватска	56	153	209	161	1.558	1.719	187,50	918,30	722,49
Црна Гора	299	0	299	459	5	464	53,51	-	55,18
Србија	226	4	230	2.195	19	2.214	871,24	375,00	862,60
Поморски саобраћај	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Ваздушни саобраћај	26	2	28	77	15	92	196,15	650,00	228,57
Укупно	607	159	766	2.892	1.597	4.489	376,44	904,40	486,03

Графички приказ откривених незаконитих прелазака границе у 2017. и 2018. години разврстан по врсти границе



Анализирајући расположиве податке о броју откривених незаконитих прелазака у БиХ према врсти границе и сусједним земљама, евидентно је да је на копненој граници у 2018. години откривено 4.397 особа, што је знатно повећање за 496% у односу на 2017. годину кад је на истој граници откривено 738 незаконитих прелазака. Такође, уочава се повећан број незаконитих прелазака на међународним аеродромима за 229%, тако да су у 2018. години откривене 92 особе у незаконитом преласку границе, а у 2017. години тај број је износио 28 особа.

За анализу је карактеристично навести да је забиљежено значајно повећање илегалних прелазака државне граница са Србијом (863%), Хрватском (722%) и Црном Гором (55%). Од 2.214 особа откривених приликом незаконитог преласка државне границе са Србијом 99% се односи на илегалне уласке у БиХ и само 1% на илегалне изласке из БиХ. Од 464 особе откривене приликом незаконитог преласка државне границе са Црном Гором 99% се односи на илегалне уласке у БиХ. Од 1.719 особа откривених приликом незаконитог преласка државне границе са Хрватском 9% се односи на илегалне уласке у БиХ и 91% на илегалне изласке из БиХ. Према подацима Граничне полиције БиХ највише илегалних изласака је забиљежено на граници према Републици Хрватској и износи 98% свих особа откривених приликом илегалног изласка преко државне границе што указује да се илегални мигранти углавном одлучују на излазак из БиХ на овом дијелу границе.

3. Привремени и стални боравак странаца

Захтјев за одобрење боравак странац подноси ДКП-у БиХ или надлежној организационој јединици Службе за послове са странцима, лично или путем законског заступника за пословно неспособног странца, и то најкасније 15 дана прије истека рока важења визе за дугорочни боравак (Визе Д), односно безвизног боравак, односно одобреног боравак ако се ради о продужењу привременог боравак по истом основу или сталном боравак. Уз захтјев за одобрење и захтјев за продужење привременог боравак странац је дужан дати биометријске податке. О захтјеву за одобрење и продужење привременог боравак по било којем основу одлучује надлежна организациона јединица Службе за послове са странцима у року од 90 дана од дана подношења уредног захтјева ако је захтјев поднесен путем ДКП-а БиХ, а у року од 60 дана ако је захтјев поднесен директно надлежној

организационој јединици Службе за послове са странцима. Ако је захтјев уважен, странцу се издаје обавјештење о уваженом захтјеву и дозвола привременог боравака. Када је привремени боравак одобрен по основу рада с радном дозволом или плавом картом, странцу се издаје рјешење о одобреном привременом бораваку и дозвола привременог боравака.

3.1. Привремени боравак

Одобрење привременог боравака издаје се на временски период од највише једне године, с тим да рок важења пасоша мора бити дужи најмање три мјесеца од рока на који се одобрава привремени боравак.

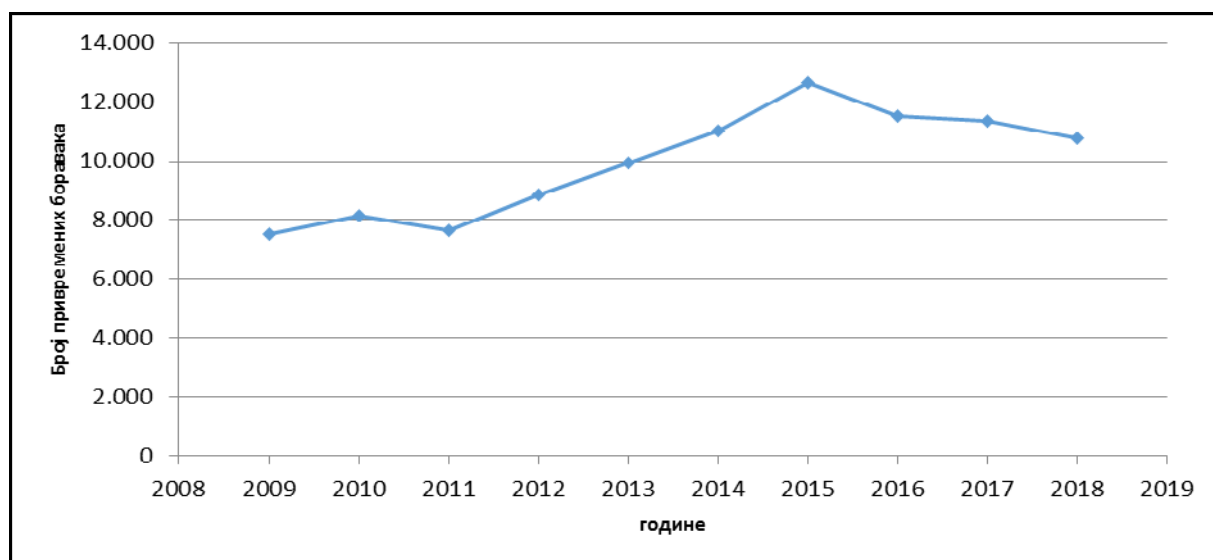
У складу са Законом о странцима који је ступио на снагу у новембру 2015. године привремени боравак може се одобрити странцу који намјерава боравити или борави у БиХ по основу: спајања породице, образовања, хуманитарних разлога, рада с радном дозволом, рада без радне дозволе, или других оправданих разлога. Одобрење привременог боравака може се изузетно издати и по основу власништва на непокретној имовини, ако постоји ефективна веза странца с БиХ.

Привремени боравак из хуманитарних разлога у случају из члана 58. (Привремени боравак по основу хуманитарних разлога) став (2) тачка а) Закона о странцима одобрава се на период најдуже до шест мјесеци.

Табела 11. Укупан број издатих привремених боравака по годинама од 2009. до 2018. године

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Прив. боравак	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372	10.756

Графички приказ издатих привремених боравака по годинама од 2009. до 2018. године



Квалитетна правна регулатива и већ успостављени централизовани институционални оквир довели су до уређивања стања у области кретања и боравака странаца у БиХ. Од 2009. до 2015. године уочава се континуирани раст са уједначеним интензитетом што

доводи до закључка да је област кретања и боравка странаца стављена под контролу надлежних органа у овом периоду. У 2016. години долази до смањења броја издатих дозвола за привремени боравак за 8,82% у односу на претходну годину што је последица „у највећем броју због престанка одобреног/продуженог боравак страних држављана који су радили на изградњи ТЕ Станари и ауто-пута на дионици Тарчин – Сарајево“.⁸ У 2018. години је дошло до додатног благог пада броја издатих дозвола за привремени боравак од 5,42%. Из претходног графика такође се може уочити континуирани пад броја одобрења/продужења привремених боравака у периоду од 2015. до 2018. године, што се може довести у корелацију са падом броја издатих/продужених дозвола боравак држављанима Турске, који су у највећој мјери имали регулисан боравак у БиХ по основу образовања.

Проблематика рјешавања статусних питања страних држављана до 01.10.2006. године је била у надлежности Одјела за странце при МУП-овима Кантона, МУП-у Републике Српске те Полиције Брчко Дистрикта, гдје је био евидентан различит приступ рјешавању ове проблематике. Почетком рада Службе за послове са странцима, као управне организације у саставу Министарства безбједности БиХ, са оперативном самосталношћу, направљен је значајан искорак на ефикаснијем управљању миграцијама у Босни и Херцеговини, кроз јединствено поступање свих организационих јединица Службе приликом рјешавања проблематике предвиђене Законом о странцима, а посебно кориштењем оперативних капацитета Службе на сузбијању илегалних миграција.

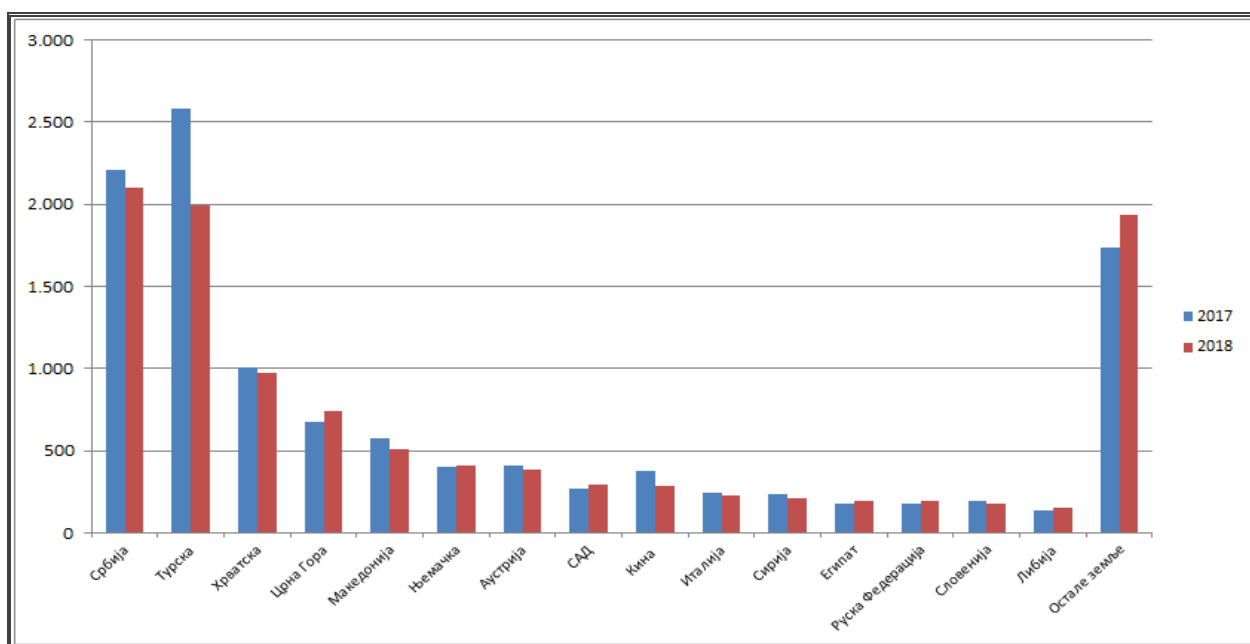
У циљу дефинисања актуалног стања у области издавања одобрења привременог боравак презентујемо показатеље о броју издатих боравишних дозвола (одобрена први пут или продужена боравишна дозвола) за привремени боравак у току 2017. и 2018. године.

Табела 12. Број издатих дозвола за привремени боравак у 2017. и 2018. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
1.	Србија	2.210	2.101	-4,93%
2.	Турска	2.577	1.990	-22,78%
3.	Хрватска	1.005	970	-3,48%
4.	Црна Гора	672	737	9,67%
5.	Македонија	571	511	-10,51%
6.	Њемачка	399	408	2,26%
7.	Аустрија	405	384	-5,19%
8.	САД	266	293	10,15%
9.	Кина	373	281	-24,66%
10.	Италија	247	225	-8,91%
11.	Сирија	231	208	-9,96%
12.	Египат	179	193	7,82%
13.	Руска Федерација	180	192	6,67%
14.	Словенија	190	181	-4,74%
15.	Либија	132	151	14,39%
16.	Остале земље	1.735	1.931	11,30%
	Укупно	11.372	10.756	-5,42%

⁸ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2016. годину“. Сарајево, јануар 2017.

Графички приказ издатих боравишних дозвола за привремени боравак у 2017. и 2018. години разврстан по државама



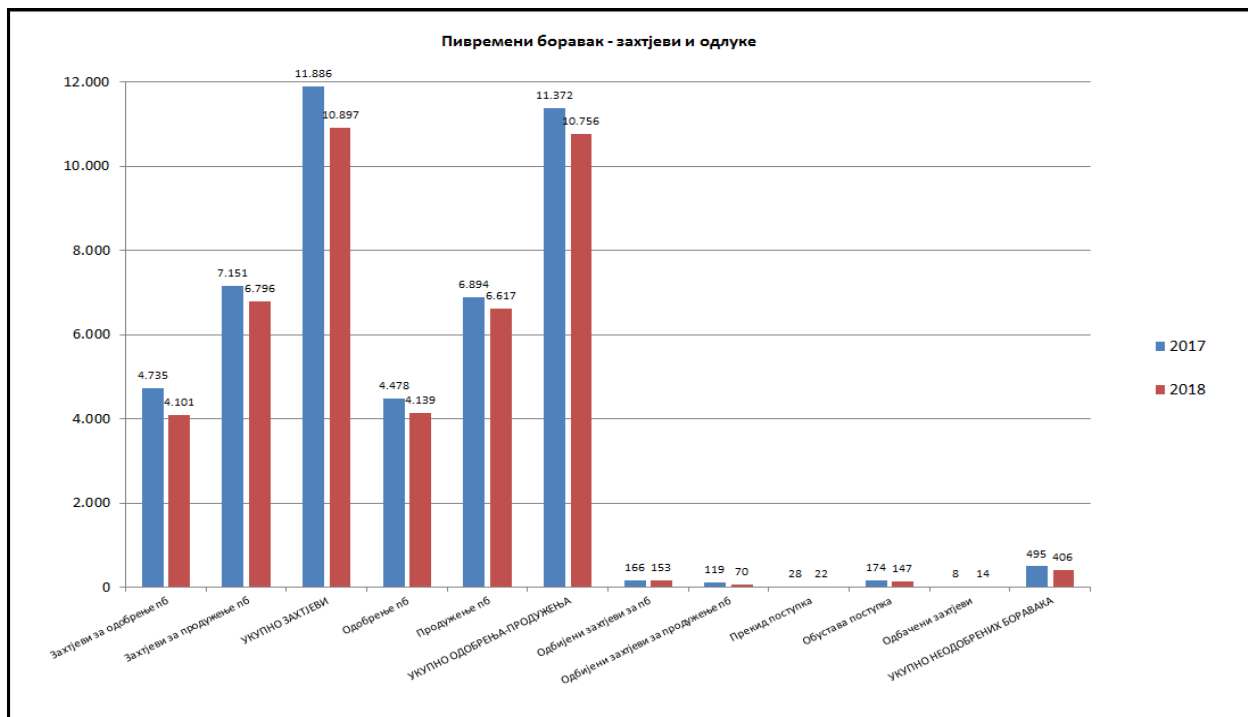
Анализа збирних параметара показује да је у 2018. години дошло до смањења боравишних дозвола за привремени боравак за 5,42% у односу на 2017. годину.

Од укупног броја издатих дозвола за привремени боравак у 2018. години највећи број се односи на држављане Србије (2.101), Турске (1.990), Хрватске (970), Црне Горе (737) и Македоније (511), што чини 59% од укупног броја издатих дозвола. Процентуална анализа упоредних параметара указује да је дошло до смањења броја привремених боравака за држављане поменутих држава осим Црне Горе. Такође је дошло и до смањења издавања дозвола за привремени боравак код држављана Кине и Сирије, а примјетан је и пораст броја издатих дозвола за привремени боравак за држављане Либије, Сједињених Америчких Држава, Египта и Руске Федерације.

Примјећује се континуитет у пет најчешћих држава поријекла странцима којима је одобрен или продужен привремени боравак у БиХ, а ове земље су: Србија, Турска, Хрватска, Црна Гора и Македонија. Ових пет држава поријекла обухвата 60% свих особа којима је издата боравишна дозвола за привремени боравак у БиХ током 2017. и 2018. године.

У 2018. години укупно је поднесен 4.101 захтјев за одобрење новог привременог боравака и 6.796 захтјева за продужење привременог боравака, што укупно износи 10.897 захтјева, а што је 8% мање него у 2017. години када је укупно поднесено 11.886 захтјева и то: 4.735 захтјева за одобрење новог привременог боравака и 7.151 захтјев за продужење привременог боравака.

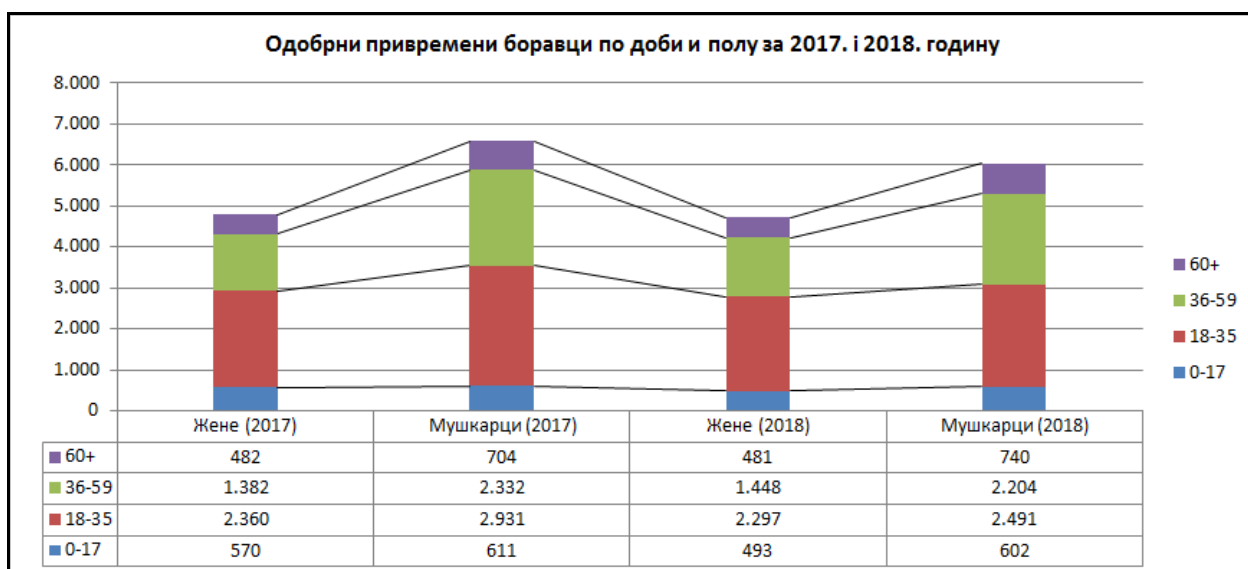
Графички приказ захтјева и одлука за привремени боравак у 2017. и 2018. години (одобрење новог и продужење)



Рјешавајући по захтјевима за одобрење - продужење привременог боравака у 2018. години укупно је одобрено-продужено 10.756 привремених боравака, од тога је одобрен нови привремени боравак у 4.139 и продужен привремени боравак у 6.617 случаја, а што је смањење од 5,42 % у односу на 2017. годину, када је укупно одобрено-продужено 11.372 привремена боравака, од тога је одобрен нови привремени боравак у 4.478 случаја и продужен привремени боравак у 6.894 случаја.

Према овим показатељима стопа одобрења-продужења привремених боравака, у поређењу са поднесеним захтјевима износи 98,71% у 2018. години.

У циљу дефинисања профила страних држављана који су поднијели захтјев и добили боравишну дозволу за привремени боравак у БиХ у 2018. години презентујемо полну и старосну структуру из које се уочава да је у свим категоријама било више мушкараца него жена и то: у старосној доби од 0 до 17 година (мушкараца 602, а жена 493), у старосној доби од 18 до 35 година (мушкараца 2.491, а жена 2.297), затим у старосној доби од 36 до 59 година (мушкараца 2.204, а жена 1.448), те у старосној доби преко 60 година (мушкараца 740, а жена 481). Посматрано у укупном броју издатих одобрења привремених боравака, 6.037 или 56,13% су привремени боравци издати мушкарцима, а 4.719 или 43,87% су привремени боравци издати женама.



Према подацима Службе за послове са странцима у 2018. години највише страних држављана у БиХ има одобрен привремени боравак по основу: спајања породице у коју категорију улазе и брак са држављанином БиХ као и ванбрачна заједница странца са држављанином БиХ (4.117), образовања (2.735), рада по основу издате радне дозволе (2.569) и рада без радне дозволе (684), што укупно представља скоро 94% свих привремених боравака. У циљу дефинисања актуелних кретања легалних имиграција на основу одобрења привремених боравака странцима у БиХ дајемо преглед одобрених привремених боравака у БиХ за 2017. и 2018. годину, са посебним акцентом на 2018. годину, разврстан по основама, као и учешће појединих основа привременог боравака у укупном броју одобрених привремених боравака у БиХ.

Табела 13. Привремени боравак у 2017. и 2018. години разврстан по основама за одобрење боравака

Основи боравака	2017	% у Σ 2017	2018	% у Σ 2018	% 2018/2017
Спајање породице	4.244	37,32%	4.117	38,28%	-2,99%
Образовање	3.170	27,88%	2.735	25,43%	-13,72%
Рад по основу издате радне дозволе	2.611	22,96%	2.569	23,88%	-1,61%
Рад без радне дозволе	764	6,72%	684	6,36%	-10,47%
Власништво на непокретној имовини	412	3,62%	427	3,97%	3,64%
Хуманитарни разлози	132	1,16%	157	1,46%	18,94%
Други оправдани разлози	39	0,34%	67	0,62%	71,79%
Укупно	11.372	100,00%	10.756	100,00%	-5,42%

Привремени боравак по другим основама у БиХ у 2018. години странцима одобрен је: по основу власништва на непокретној имовини (427), хуманитарних разлога у коју категорију спада и лијечење (157) и других оправданих разлога (67).

Графички приказ привремених боравака у 2017. и 2018. години разврстан по основама за одобрење боравака



У 2018. години дошло до смањења броја издатих дозвола за привремени боравак по слиједећим основама: спајање породице, образовање, рад по основу издате радне дозволе као и рад без радне дозволе. Такође је у 2018. години дошло до повећања броја издатих дозвола за привремени боравак по слиједећим основама: власништво на непокретној имовини, хуманитарни разлози и други оправдани разлози. Одобрени привремени боравци у БиХ по основу власништва на непокретној имовини, иако у укупном броју одобрених привремених боравака у БиХ у 2018. години износи само 3,97% веома је значајан показатељ, поготову ако се узму у обзир правне одредбе које дефинишу да се наведени основ привременог боравака може одобрити кад странац поред испуњавања општих услова за одобрење боравака треба да испуни и посебне услове као што су: доказ о власништву непокретне имовине, доказ о посједовању ефективне везе са БиХ те доказ да у непокретној имовини има обезбјеђен одговарајући стамбени простор за боравак. Да БиХ постаје све више земља одредишта страних држављана указују и одобрени привремени боравци по основу спајања породице који у укупном броју одобрених привремених боравака у 2018. години износи 38,28%.

Статистички подаци из 2018. године показују да држављани сусједних држава у БиХ остварују привремени боравак највећим дијелом по основу спајања породице, образовања и издате радне дозволе.

Табела 14. Основе за одобрење привремених боравка у 2018. години по државама

ОСНОВ БОРАВКА	Србија	Турска	Хрватска	Црна Гора	Македонија	Остале државе	УКУПНО
Спајање породице	864	355	521	484	282	1.611	4.117
Образовање	369	1.263	168	158	28	749	2.735
Рад по основу издате радне дозволе	686	315	167	70	52	1.279	2.569
Рад без радне дозволе	101	50	44	0	135	354	684
Власништво на непокретној имовини	71	3	43	24	8	278	427
Хуманитарни разлози	9	0	24	1	2	121	157
Други оправдани разлози	1	4	3	0	4	55	67
УКУПНО	2.101	1.990	970	737	511	4.447	10.756

Образовање је нарочито чест основ боравка за држављане Турске и Србије. За држављане Турске, образовање у БиХ је најчешћи основ боравка, иако се примјећује и велики број боравака по основу спајања породице и по основу издате радне дозволе. Држављани Србије, Хрватске, Црне Горе и Македоније најчешће добивају привремени боравак по основу спајања породице.

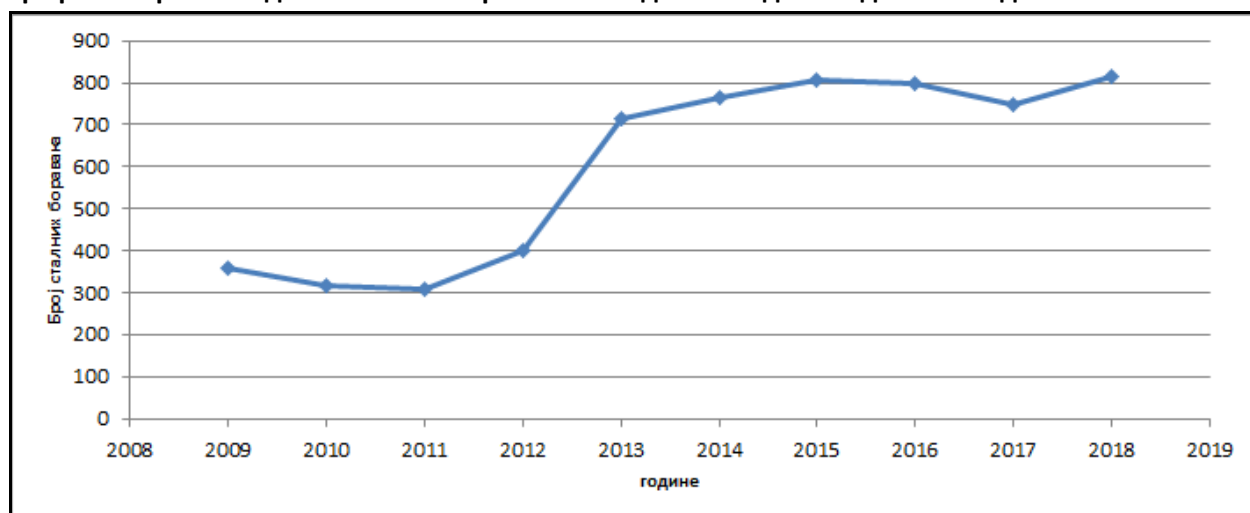
3.2. Стални боравак

Стални боравак може се одобрити странцу под сљедећим условима: да на основу одобрења привременог боравка непрекидно борави на територију БиХ најмање пет година прије подношења захтјева за одобрење сталног боравка, да располаже довољним и редовним средствима за издржавање, да има обезбјеђен одговарајући смјештај и да има обезбјеђено здравствено осигурање.

Табела 15. Укупан број издатих сталних боравака по годинама од 2009. до 2018. године

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Стални боравак	359	315	308	401	713	763	808	799	750	815

Графички приказ издатих сталних боравака по годинама од 2009. до 2018. године



Видљиво је да се код дозвола за стални боравак од 2011. до 2015. године уочава приличан раст, а од 2015. до 2017. године уочава се тренд благог пада у броју дозвола сталних боравака странаца у БиХ, да би у 2018. години дошло до поновног раста у износу од 8,67% у односу на претходну годину.

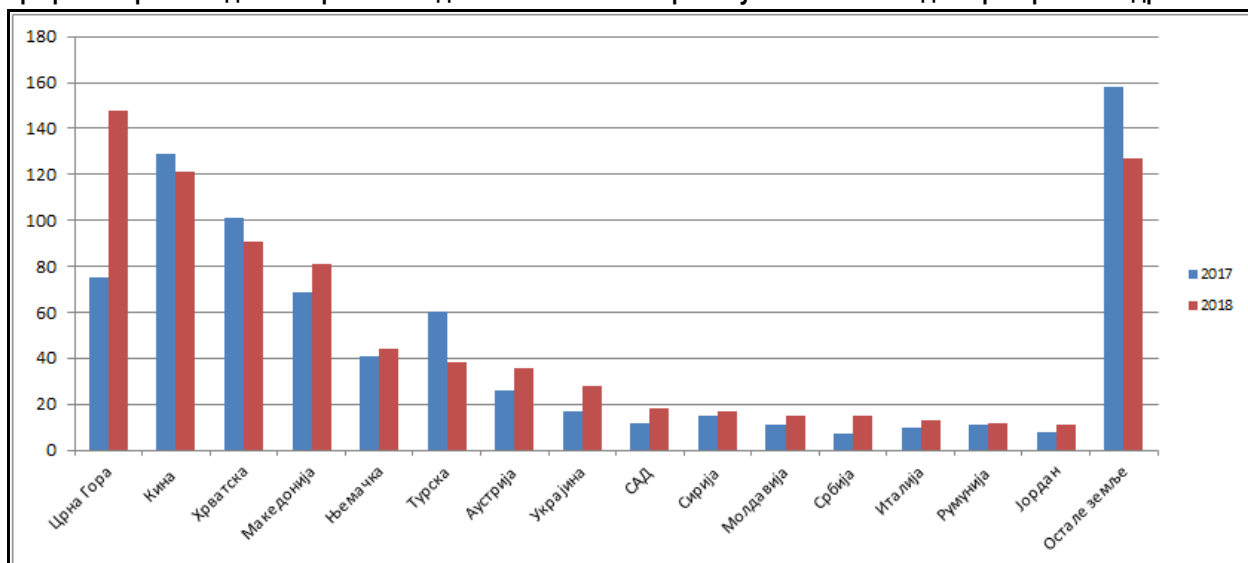
У циљу дефинисања актуелног стања у области издавања одобрења сталног боравака презентујемо показатеље о броју издатих боравишних дозвола за стални боравак у току 2017. и 2018. године. У 2018. години је поднешено 876 захтјева за одобрење сталног боравака а исти је одобрен за 815 особа.

Табела 16. Број издатих дозвола за стални боравак у 2017. и 2018. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
1.	Црна Гора	75	148	97,33%
2.	Кина	129	121	-6,20%
3.	Хрватска	101	91	-9,90%
4.	Македонија	69	81	17,39%
5.	Њемачка	41	44	7,32%
6.	Турска	60	38	-36,67%
7.	Аустрија	26	36	38,46%
8.	Украјина	17	28	64,71%

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
9.	САД	12	18	50,00%
10.	Сирија	15	17	13,33%
11.	Молдавија	11	15	36,36%
12.	Србија	7	15	114,29%
13.	Италија	10	13	30,00%
14.	Румунија	11	12	9,09%
15.	Јордан	8	11	37,50%
16.	Остале земље	158	127	-19,62%
	Укупно	750	815	8,67%

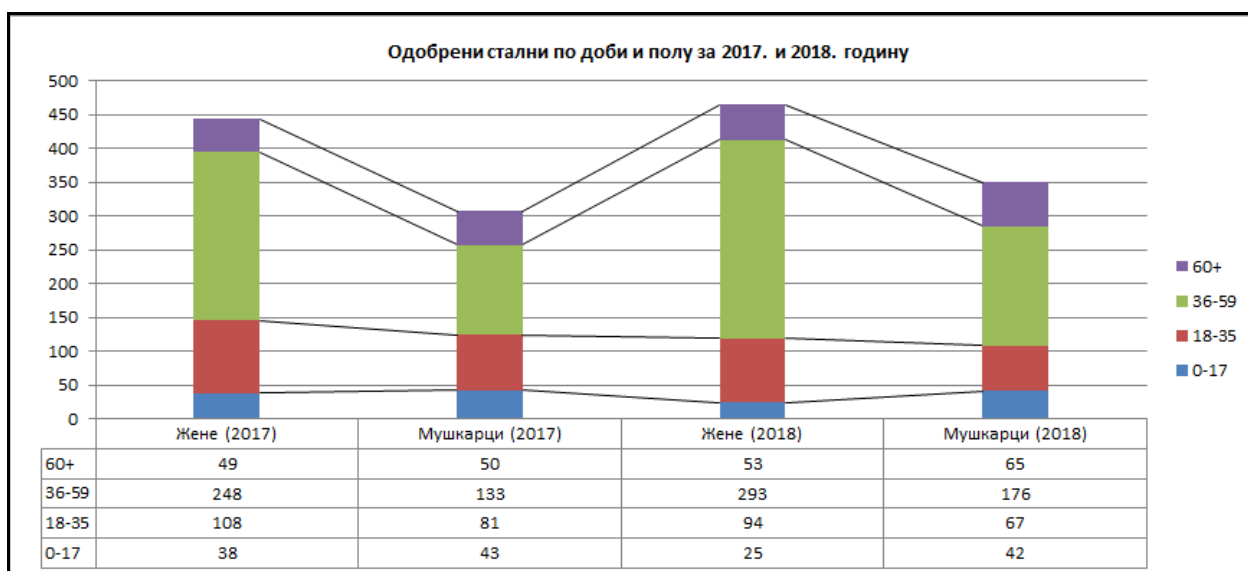
Графички приказ издатих боравишних дозвола за стални боравак у 2017. и 2018. години разврстан по државама



Најчешће земље поријекла странаца који су добили стални боравак у БиХ у 2017. и 2018. години су биле Црна Гора, Кина, Хрватска и Македонија.

Анализом одобрених сталних боравака евидентно је да је стални боравак држављанима Републике Србије одобрен у веома малом проценту, док у одобрењима/продужењима привременог боравака заузимају највећи проценат. Наиме, Споразум о двојном држављанству између Босне и Херцеговине и Републике Србије омогућава држављанима Републике Србије да прије стекну услове за пријем у држављанство БиХ, него услове за одобрење сталног боравака, те је из тог разлога проценат одобрења сталног боравака држављанима Републике Србије изузетно мали.

У циљу дефинисања профила страних држављана који су поднијели захтјев и добили боравишну дозволу за стални боравак у БиХ у 2018. години презентујемо полну и старосну структуру из које се уочава да је у старосној категорији од 18 до 35 година било више жена него мушкараца (жена 94, а мушкараца 67), као и у категорији од 36 до 59 година (жена 293, а мушкараца 176); док је у старосној доби од 0 до 17 година било више мушкараца него жена (жена 25, а мушкараца 42), као и у старосној доби изнад 60 година (жена 53, а мушкараца 65). Посматрано у укупном броју издатих одобрења сталног боравака у 2018. години, 465 или 57% су стални боравци издати женама, а 350 или 43% су стални боравци издати мушкарцима.



4. Илегалне миграције и подузете мјере према странцима

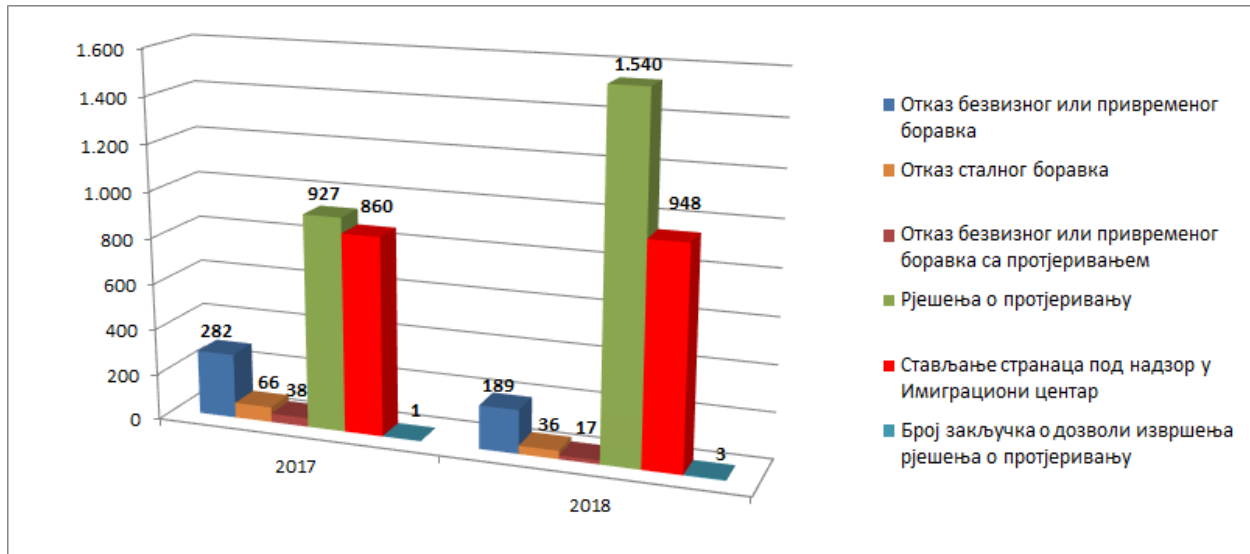
Мјере које се подузимају према странцима након откривања илегалног боравка укључују: отказ безвизног или привременог боравка, отказ сталног боравка, отказ безвизног или привременог боравка са протјеривањем, рјешења о протјеривању, стављање странаца под надзор и присилно удаљење странаца из БиХ доношењем закључка о дозволи извршења рјешења о протјеривању.

Презентујемо упоредне податке подузетих мјера према странним држављанима у 2017. и 2018. години разврстане према врстама мјера која су подузете према странцима у БиХ.

Табела 17. Број подузетих мјера у 2017. и 2018. години разврстан према врстама мјера

Р.бр.	Врста мјере	2017	2018	% (2018/2017)
1.	Рјешења о отказу безвизног или привременог боравка	282	189	-32,98%
2.	Рјешења о отказу сталног боравка	66	36	-45,45%
3.	Рјешења о отказу безвизног или привр. боравка са протјеривањем	38	17	-55,26%
4.	Рјешења о протјеривању	927	1.540	66,13%
5.	Рјешења о стављању странаца под надзор у Имиграциони центар	860	948	10,23%
6.	Број закључка о дозволи извршења рјешења о протјеривању	1	3	200,00%
	Укупно:	2.174	2.733	25,71%

Графички приказ подузетих мјера у 2017. и 2018. години разврстан по врстама мјера



Из презентованих података видљиво је да је број изречених мјера према странцима у 2018. години у односу на 2017. годину већи за 25,71%.

Број изречених мјера отказа боравка (безвизног, привременог и сталног) и отказа боравка уз изречену мјеру протјеривања су резултати вршења планираних и појачаних оперативних провјера, инспекцијских контрола, као и спровођење свих планских активности на терену од стране инспектора за странце које је Служба за послове са странцима у складу са својим надлежностима препознала као важан сегмент у праћењу и борби против незаконитих миграција на подручју БиХ.

Међутим, и поред појачаних активности преузетих од стране Службе за послове са странцима у циљу откривања и спречавања нерегуларних миграција током 2018. године у Босни и Херцеговини уочено је повећање изречених мјера протјеривања и смјештаја под надзор страних држављана у Имиграциони центар, што се доводи у везу са повећаним бројем илегалних миграната који су са подручја Р. Србије као и са подручја Р. Црне Горе илегално долазили у БиХ. Овај тренд се током 2018. године наставио са реалном тенденцијом даљег увећања и ради се о илегалним мигрантима из земаља високог миграционог ризика, који континуирано у групама настоје користити територију БиХ према њиховим изјавама, као транзитно подручје на путу према земљама ЕУ. Као закључак повећања притиска и отварања напријед наведених рута јесте да се највјероватније ради о мигрантима који нису успјели у намјери да изађу из Р. Србије преко Мађарске, Р. Хрватске или Румуније, због чега ове категорије траже алтернативне руте за одлазак према земљама ЕУ, као и отварања нове руте кретање нерегуларних миграната преко Албаније - Црне Горе – БиХ - Хрватске и даље према земљама ЕУ.

У вези са напријед наведеним, приоритети Службе за послове са странцима како током 2018. године, тако и у наредном периоду су континуиране оперативне активности инспектора за странце на прикупљању оперативних сазнања и информација о правцима кретања илегалних миграната, организаторима илегалних пребацивања и кријумчарења лица, те њиховим благовременим достављањем другим безбједоносним агенцијама за спровођење закона, што ће резултовати процесуирањем лица умијешаних у илегално пребацивања и кријумчарење страних држављана.

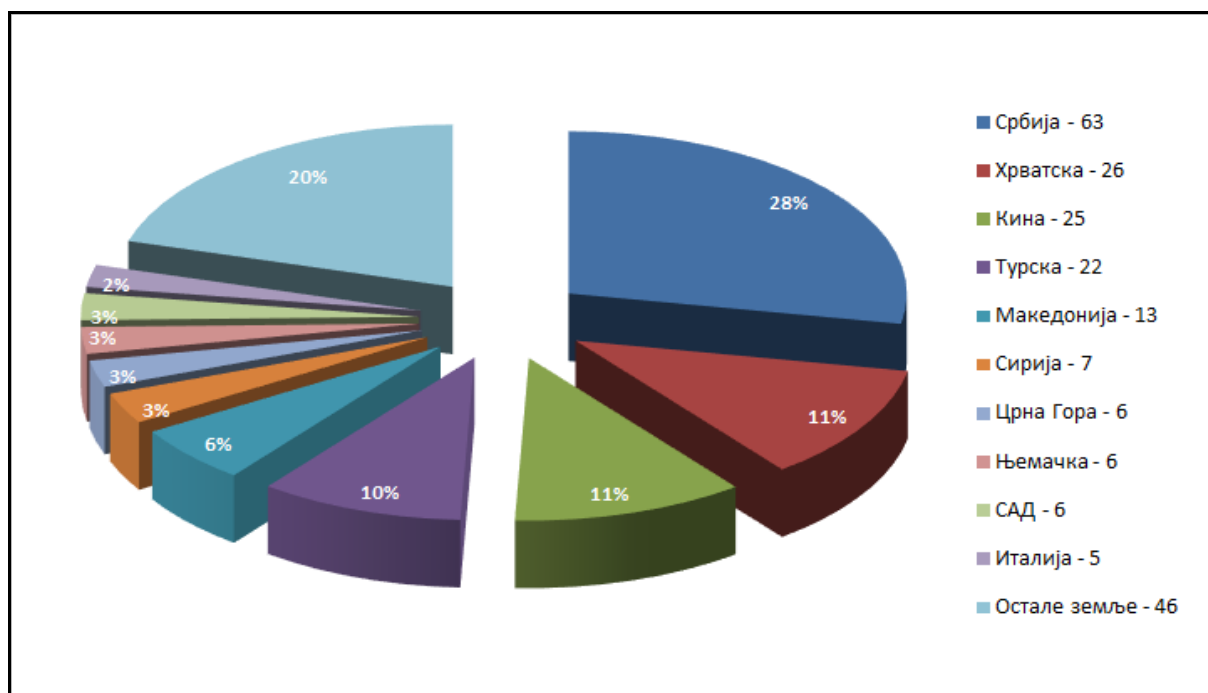
Такође према наводима из Извјештаја о раду Службе за послове са странцима за 2018. годину битно је напоменути да Служба за послове са странцима свакодневно врши оперативне и инспекцијске провјере на терену, гдје је на основу прикупљених информација и оперативних сазнања прикупљених опсервацијом терена реализован низ координираних активности у сврху контроле законитости боравка страних држављана у БиХ.

4.1. Отказ боравка

Током 2017. године укупно је отказано 348 боравака (282 безвизна или привремена боравака, те 66 сталних боравака).

Током 2018. године, укупно је отказано 225 боравака (189 безвизних или привремених и 36 сталних боравака) што представља значајно смањење од 35,34% у односу на претходну годину.

Презентујемо графички приказ донесених рјешења о отказу безвизног, привременог и сталног боравка за 2018. годину разврстан према држављанствима странаца којима је мјера изречена.



Највећи број рјешења о отказу боравка је издато држављанима Србије, Хрватске, Кине, Турске и Македоније што представља 66,22% од укупног броја отказа боравка. Уопштено, најчешћи разлог за доношење рјешења о отказу безвизног боравка је због непоштивања јавног поретка БиХ и обављања дјелатности за које је потребна радна дозвола, а исту не посједују. Привремени бораवци су отказивани најчешће због измјене околности на основу којих су одобрени, или зато што је странац непрекидно избивао из БиХ дуже од 180 дана за вријеме одобреног боравка, док су стални бораवци најчешће отказивани због боравка странца више од годину дана ван БиХ, као и због чињенице да су исти избивали из БиХ краће од једне године али се на основу околности недвомислено утврдило да немају намјеру повратка у БиХ.⁹

⁹ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2018. годину“. Сарајево, јануар 2019.

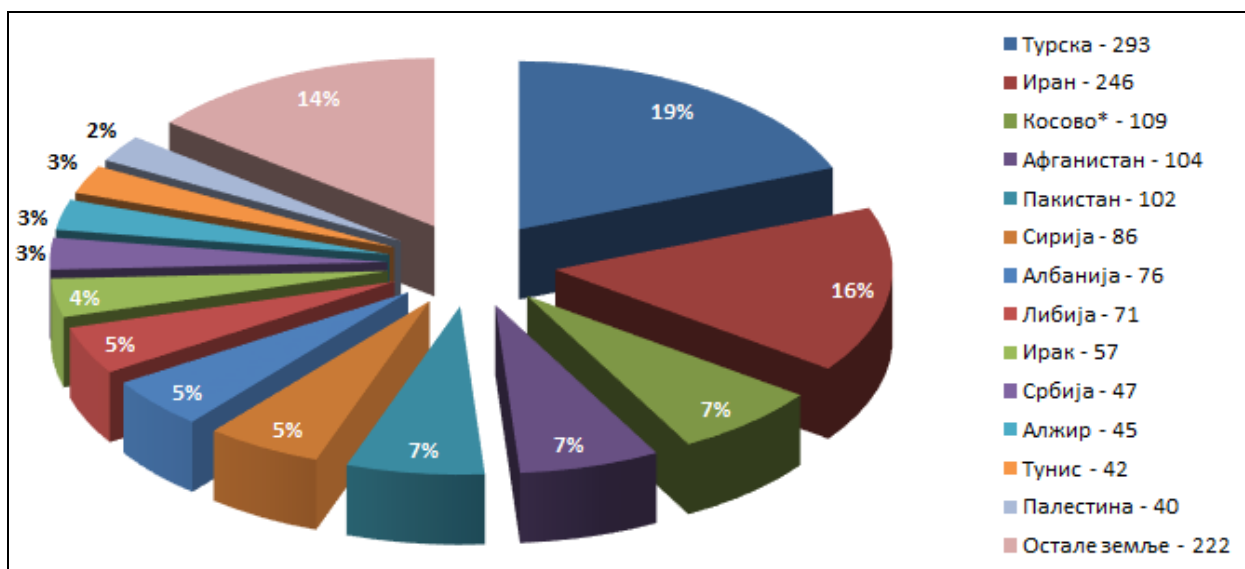
4.2. Рјешења о протјеривању

Током 2017. године, донешено је укупно 927 рјешења о протјеривању, док је овај број у 2018. години износио 1.540 што представља значајно повећање од 66,13%.

Такође у 2018. години донешено је 17 рјешење о отказу безвизног или привременог боравака са мјером протјеривања, док је тај број у 2017. години износио 38 што представља смањење од 55,26%.

Изречене мјере протјеривања страним држављанима највише су изрицане из разлога што су прекршили прописе о преласку државне границе или остали у БиХ након периода важења визе или одобреног боравака, особама прихваћеним на основу споразума о реадмисији, особама правоснажно осуђеним за кривична дјела, особама којима је отказан боравак а у одређеном року нису добровољно напустили земљу, те осталих прописаних разлога. Мјером протјеривања се такође странцима забрањује улазак у Босну и Херцеговину у временском периоду од 1 до 5 година.

Презентујемо графички приказ донесених рјешења о протјеривању за 2018. годину разврстан према држављанствима странаца којима је мјера изречена.



4.3. Стављање странаца под надзор

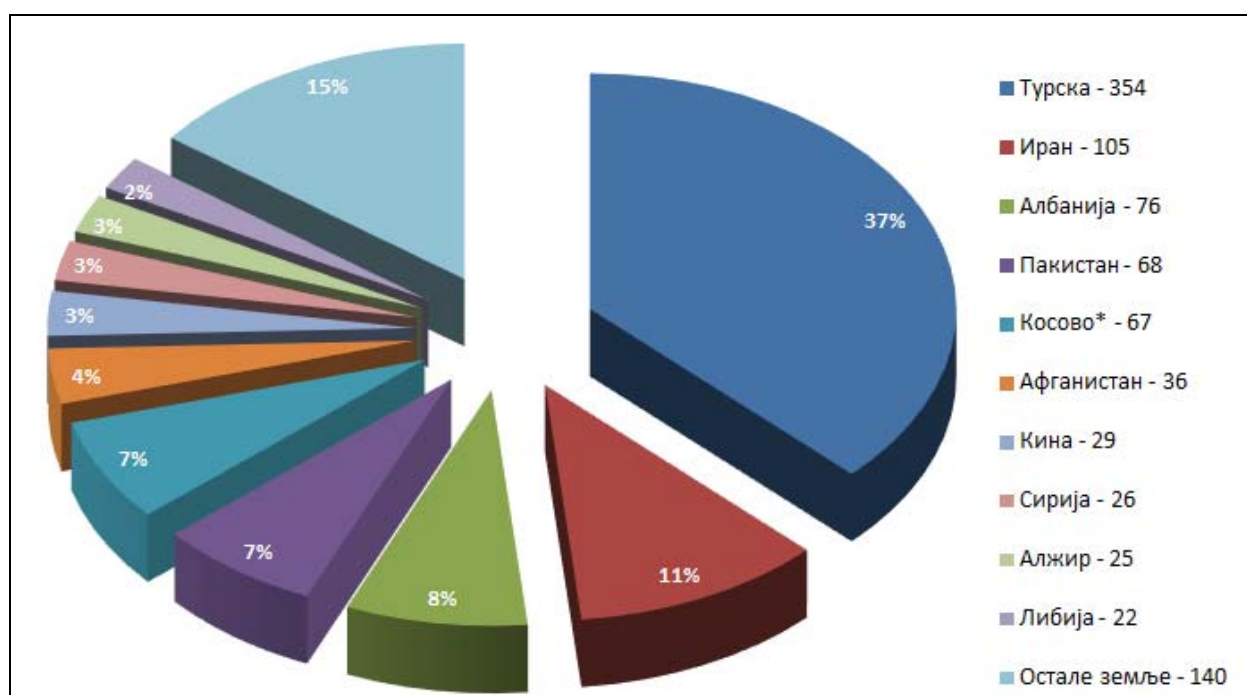
Стављање странаца под надзор је мјера којом се на основу одредби прописаних Законом о странцима доноси рјешење о стављању странца под надзор, а странац се смјешта у Имиграциони центар. Имиграциони центар, у надлежности Службе за послове са странцима, првобитног капацитета 40 мјеста, стављен је у функцију 30.06.2008. године од када је мјера стављања странца под надзор почела да се реализује. Нова зграда Имиграционог центра, капацитета 80 мјеста, отворена је 23.11.2009. године. Отворењем новог објекта од чврстог материјала, смјештајни капацитет Имиграционог центра додатно је проширен на 120 мјеста. Функционисањем Имиграционог центра створене су битне претпоставке за сигурни систем удаљења странаца из земље, јер Служба за послове са странцима може до коначног удаљења смјестити под надзор сваког странца који је у нерегуларном бораваку у БиХ, када је очигледно да странац неће добровољно напустити

земљу или је прихваћен по основу споразума о реадмисији, односно пријетња јавном реду или националној безбједности БиХ.

Током 2017. године, укупно је 860 странаца стављено под надзор у Имиграциони центар. Највише илегалних миграната били су држављани: Турске, Косова*, Албаније, Алжира и Пакистана. Такође у 2017. години је 37 лица смјештена под надзор у мјесту боравишта или у друге специјализоване установе.

Током 2018. године, укупно је 948 странаца стављено под надзор у Имиграциони центар што представља повећање од 10,23%. Највише илегалних миграната били су држављани: Турске, Ирана, Албаније, Пакистана, Косова* и Афганистана. Такође у 2018. години су 22 лица смјештена под надзор у мјесту боравишта или у друге специјализоване установе.

Презентујемо графички приказ донесених рјешења о стављању странаца под надзор у Имиграциони центар за 2018. годину разврстан према држављанствима странаца којима је мјера изречена.



4.4. Присилно удаљење странаца из БиХ

Удаљење странаца из БиХ је мјера коју предузима Служба за послове са странцима у случајевима кад је странцу донешено рјешење којим му се налаже напуштање БиХ и исто је постало извршно, а странац у остављеном року у рјешењу за добровољни повратак не жели добровољно да напусти БиХ. Ова мјера подразумјева присилно удаљење странца из БиХ.

Према подацима из Извјештаја Службе за послове са странцима у 2018. години су донешена 3 закључка о дозволи извршења рјешења о протјеривању, док је тај број у 2017. години износио 1 закључак о дозволи извршења рјешења о протјеривању. Овако мали број присилних удаљења је посљедица одлуке странаца да добровољно и самоиницијативно напусте БиХ. Наведени показатељи указују да се промовише и приоритетно користи добровољни повратак у земље поријекла што је хуманији и ефикаснији поступак у односу на присилни повратак. Удаљење странаца је лакше, брже и економичније уколико се могу користити споразуми о реадмисији, што подразумева да је Босна и Херцеговина потписала споразум о реадмисији са државом у коју се странац удаљава и да је наведени споразум ступио на снагу.

5. Повратак нерегуларних миграната

У овом поглављу презентују се подаци и анализира кретање основних параметара у областима:

- Добровољни повратак бх. држављана у БиХ уз асистенцију и помоћ Међународне организације за миграције (*ИОМ*),
- Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз помоћ *ИОМ*-а,
- Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз асистенцију Службе за послове са странцима,
- Прихват и повратак по споразумима о реадмисији,
- Самосталан добровољни повратак странаца из БиХ.

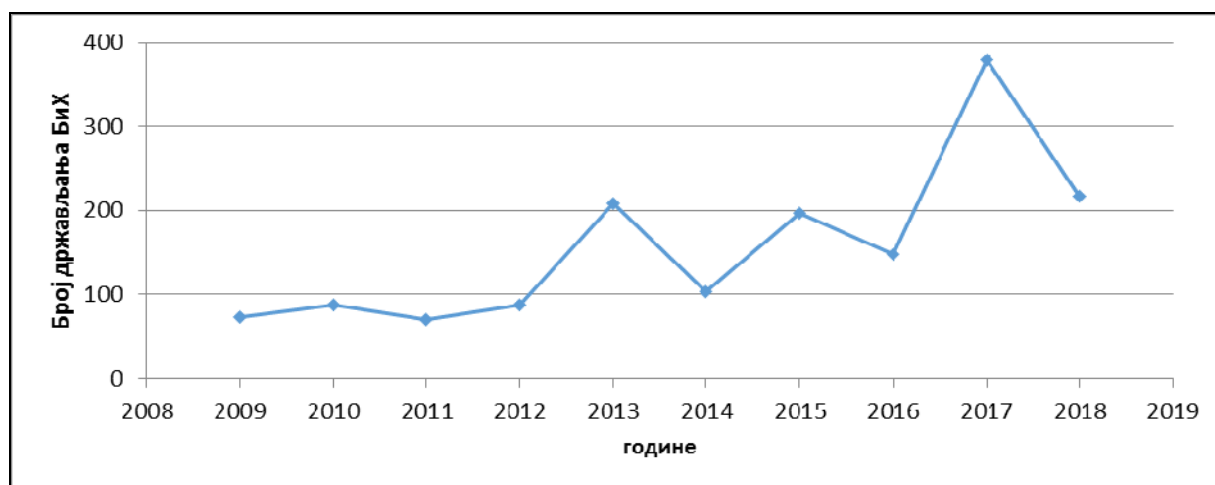
5.1. Добровољни повратак бх. држављана у БиХ уз помоћ *ИОМ*-а

Босна и Херцеговина је судјеловала у програмима добровољних повратака бх. држављана из других земаља. Програми добровољног повратка су реализовани углавном посредством *ИОМ*-а и за ову област извор података је *ИОМ*.

Табела 18. Укупан број бх. држављана враћених у БиХ уз асистенцију *ИОМ*-а од 2009. до 2018. год.

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	УКУПНО
Особе	73	87	71	88	209	104	197	148	379	217	1.573

Графички приказ броја враћених бх. држављана од 2009. до 2018. године уз асистенцију *ИОМ*-а



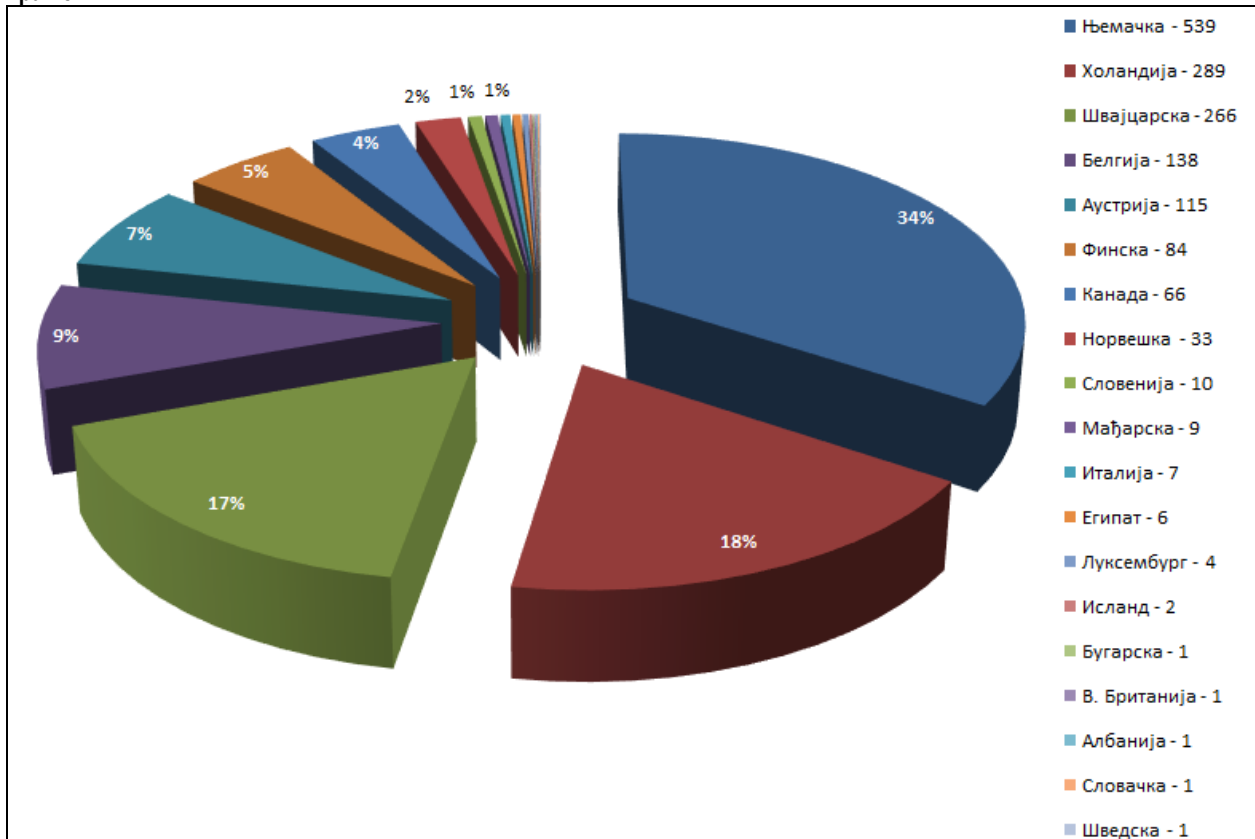
По програмима *ИОМ*-а у периоду од 2009. године до 2018. године добровољно су се вратила 1.573 бх. држављана у Босну и Херцеговину, а према презентованим подацима у периоду од 2009. до 2013. године уочава се растући тренд бх. држављана који се у Босну и Херцеговину враћају на наведени начин, да би у 2014. години тај број био преполовљен у односу на 2013. годину. Такође је уочен значајан пораст броја враћених бх. држављана од 89% у 2015. години у односу на претходну годину, да би у 2017. години дошло до поновно значајног скока за 156% и износио је 379 бх. држављана. У 2018. години је дошло до поновног пада у односу на претходну годину за 43%.

Табела 19. Број држављана БиХ који су се добровољно вратили уз помоћ *ИОМ*-а

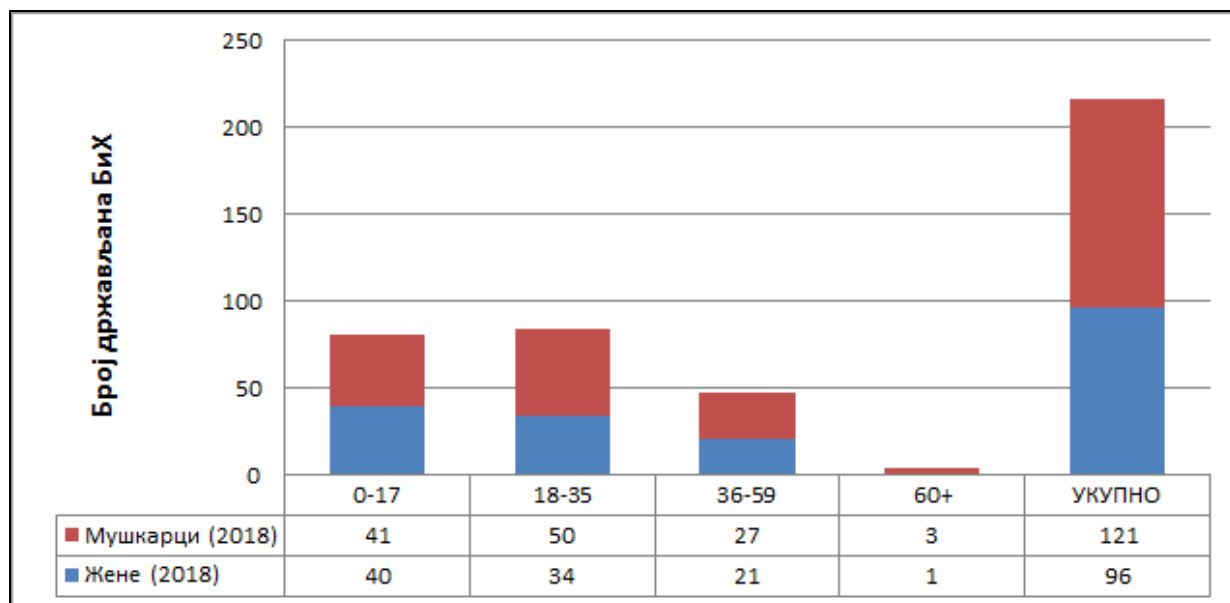
Ред. бр.	ДРЖАВА	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Укупно
1.	Њемачка	-	-	-	-	-	-	-	-	346	193	539
2.	Холандија	-	-	-	16	61	25	59	114	12	2	289
3.	Швајцарска	56	76	33	28	34	7	11	10	4	7	266
4.	Белгија	5	2	20	5	41	29	13	5	10	8	138
5.	Аустрија	-	-	-	1	13	-	101	-	-	-	115
6.	Финска	8	4	4	19	25	5	1	16	2	-	84
7.	Канада	-	-	-	18	24	24	-	-	-	-	66
8.	Норвешка	1	1	7	-	7	5	10	1	1	-	33
9.	Словенија	-	-	-	-	1	5	1	-	2	1	10
10.	Мађарска	-	3	1	1	-	1	-	-	2	1	9
11.	Италија	-	-	-	-	3	1	-	-	-	3	7
12.	Египат	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	6
13.	Луксембург	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4
14.	Исланд	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
15.	Бугарска	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
16.	В. Британија	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
17.	Албанија	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
18.	Словачка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
19.	Шведска	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Укупно	73	87	71	88	209	104	197	148	379	217	1.573

Анализирајући податке по земљама из којих су се држављани БиХ добровољно вратили у Босну и Херцеговину уз помоћ *IOM*-а, у периоду од 2009. до 2018. године, уочава се да је највећи број повратака реализован из Њемачке (34%), Холандије (18%), Швајцарске (17%), а затим Белгије (9%), Аустрије (7%), Финске (5%), Канаде (4%), Норвешке (2%), док је наведени повратак из свих осталих земаља износио 4%. Највећи повратак држављана БиХ у 2018. години је био из Њемачке (89%).

Графички приказ броја добровољно враћених држављана БиХ од 2009. до 2018. године по земљама из којих су се вратили



Графички приказ броја бх. држављана који су се вратили у БиХ уз асистенцију *ИОМ*-а у 2018. години према доби и полу



У 2018. години 217 бх. држављана се добровољно вратило у БиХ, од тога 121 особа мушког пола и 96 особа женског пола. Највећи број корисника овог програма било је у доби мањој од 35 година старости (76%).

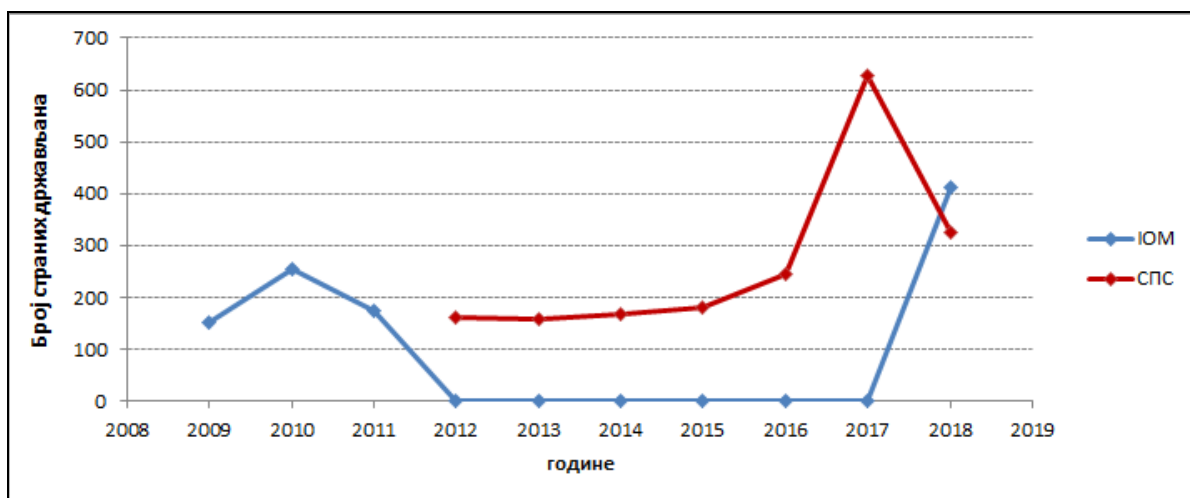
5.2. Добровољни повратак странаца из БиХ у земље поријекла уз помоћ *ИОМ*-а и Службе за послове са странцима (СПС)

Законодавство у области имиграција и азила у свим управним поступцима када се рјешавају статусна питања странаца у БиХ, у случајевима кад странац треба да напусти БиХ, оставља рок за добровољно извршење рјешења. У случајевима кад странац жели добровољно напустити БиХ, али нема средстава за повратак може да користи помоћ *ИОМ*-а и да реализује свој повратак по програму „Помоћ при добровољном повратку нерегуларних миграната“ (у даљем тексту -*АВР*) који имплементира *ИОМ*.

Табела 20. Укупан број странаца који су се вратили из БиХ уз асистенцију *ИОМ*-а и СПС-а од 2009. до 2018. године

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	УКУПНО
<i>ИОМ</i>	153	254	173	-	-	-	-	-	-	411	991
СПС	-	-	-	160	159	169	179	246	628	324	1.865

Графички приказ броја странаца који су се вратили из БиХ уз асистенцију *ИОМ*-а и *СПС*-а од 2009. до 2018. године



По програмима *ИОМ*-а у периоду од 2009. године до 2018. године добровољно је враћен 991 страни држављанин из БиХ у земље поријекла. Према презентованим подацима овај вид повратка је био у порасту у 2010. години када су враћена 254 странца из БиХ. У 2011. години уочен пад од неких 32%. Након тога због недостатка финансијских средстава *ИОМ* у наредних шест година није организовао ниједан добровољни повратак из БиХ путем *AVR* програма. У 2018. години *ИОМ* је путем *AVR* програма финансирао добровољни повратак из БиХ за 411 страних држављана.

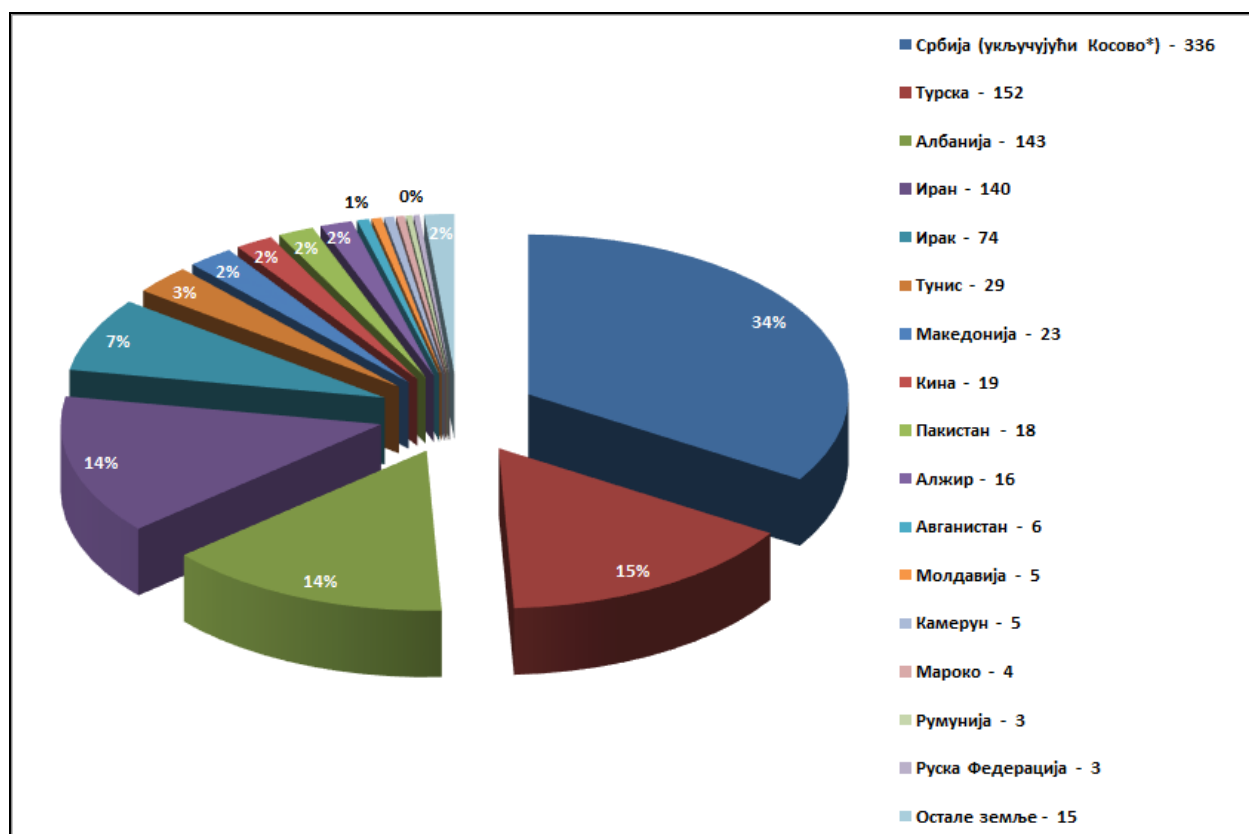
Кад се анализира повратак у 2018. години у организацији *ИОМ*-а уочава се знатан повратак држављана Ирана, Турске и Ирака.

Табела 21. Повратак странаца из БиХ по *AVR* програму по годинама и државама повратка уз асистенцију *ИОМ*-а

Р.Бр.	ДРЖАВА	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Укупно
1.	Србија (укључујући Косово*)	68	132	135	-	-	-	-	-	-	1	336
2.	Турска	10	14	23	-	-	-	-	-	-	105	152
3.	Албанија	52	84	4	-	-	-	-	-	-	3	143
4.	Иран	-	-	-	-	-	-	-	-	-	140	140
5.	Ирак	-	-	-	-	-	-	-	-	-	74	74
6.	Тунис	-	2	2	-	-	-	-	-	-	25	29
7.	Македонија	12	11	-	-	-	-	-	-	-	-	23
8.	Кина	1	2	-	-	-	-	-	-	-	16	19
9.	Пакистан	5	-	-	-	-	-	-	-	-	13	18
10.	Алжир	-	2	2	-	-	-	-	-	-	12	16
11.	Авганистан	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
12.	Молдавија	1	1	2	-	-	-	-	-	-	1	5
13.	Камерун	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	5

14.	Мароко	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
15.	Румунија	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
16.	Руска Федерација	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3
17.	Индија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
18.	Азербејџан	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
19.	Украјина	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
20.	Црна Гора	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
21.	Јордан	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2
22.	Етиопија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
23.	Куба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
24.	Филипини	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
25.	Гана	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
26.	Шри Ланка	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Укупно	153	254	173	0	0	0	0	0	0	411	991

Графички приказ броја враћених странаца из БиХ од 2009. до 2018. године по земљама у које су враћени уз асистенцију *ИОМ*-а



Уз чињеницу да од 2012. до 2017. године није било *AVR* програма за повратак странаца из БиХ уз помоћ *ИОМ*-а, важно је нагласити да је Служба за послове са странцима организовала добровољни повратак. Од 2012. до 2017. године Служба за послове са странцима је организовала и извршавала самостални добровољни повратак странаца кроз имплементацију пројекта „Превенција илегалних миграција у БиХ и региону и добровољни повратак илегалних миграната“, финансиран од стране Владе Швајцарске

Конфедерације и Владе Лихтенштајна посредством Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC).

У организацији Службе за послове са странцима од 2012. до 2018 године је враћено укупно 1.865 странаца.

У 2017. години Служба за послове са странцима је организовала повратак за укупно 628 странаца што је за 155,28% више него у 2016. години. Од наведених 628 странаца, 361 странац је враћен кроз пројекат финансиран од стране Владе Швајцарске Конфедерације и Владе Лихтенштајна посредством Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC), док је 267 странаца враћено уз самосталну асистенцију Службе за послове са странцима. Главни разлог за излазак из Босне и Херцеговине је доношење рјешења о протјеривању.

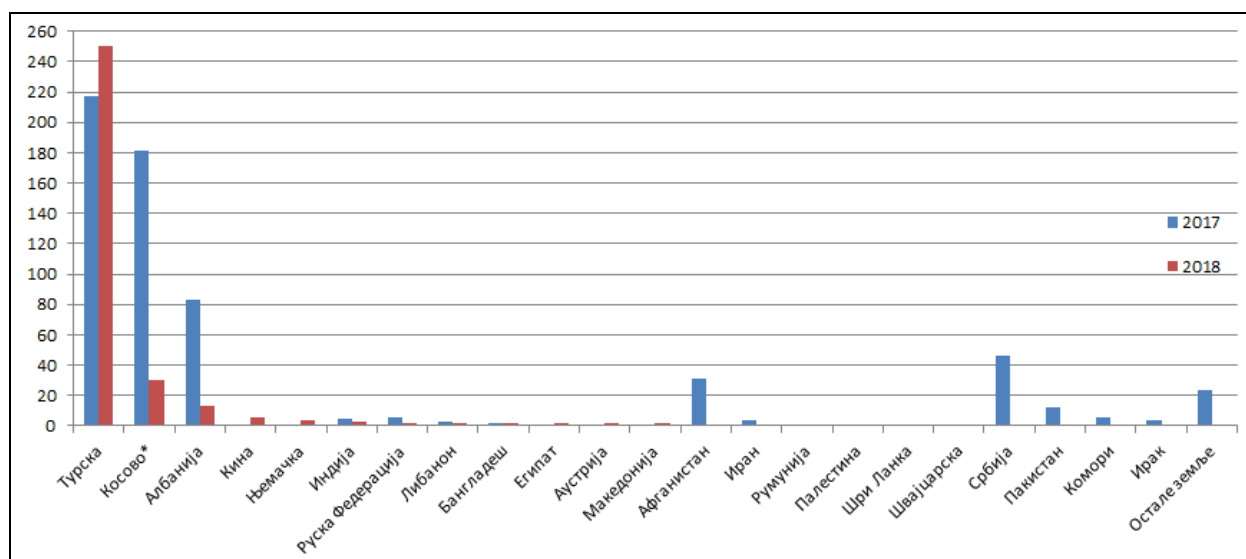
У 2018. години Служба за послове са странцима је организовала и извршила самостални добровољни повратак за 324 лица.

Табела 22. Број добровољних повратака странаца из БиХ у организацији Службе за послове са странцима у 2017. и 2018. години разврстан по државама

Р.бр.	Држава	2017	2018
1.	Турска	217	250
2.	Косово*	181	30
3.	Албанија	83	13
4.	Кина	1	6
5.	Њемачка	1	4
6.	Индија	5	3
7.	Руска Федерација	6	2
8.	Либан	3	2
9.	Бангладеш	2	2
10.	Египат	1	2
11.	Аустрија	-	2
12.	Македонија	-	2
13.	Авганистан	31	1
14.	Иран	4	1
15.	Румунија	1	1
16.	Палестина	-	1
17.	Шри Ланка	-	1
18.	Швајцарска	-	1

Р.бр.	Држава	2017	2018
19.	Србија	46	-
20.	Пакистан	12	-
21.	Комори	6	-
22.	Ирак	4	-
23.	Црна Гора	3	-
24.	Јордан	3	-
25.	Словенија	3	-
26.	Сирија	3	-
27.	Хрватска	2	-
28.	Тунис	2	-
29.	Азербејџан	1	-
30.	Бугарска	1	-
31.	Чешка Република	1	-
32.	Џибути	1	-
33.	Гана	1	-
34.	Холандија	1	-
35.	Камерун	1	-
36.	Танзанија	1	-
Укупно		628	324

Графички приказ броја добровољних повратака странаца из БиХ у организацији Службе за послове са странцима у 2017. и 2018. години



5.3. Повратак по споразумима о реадмисији

Споразуми о реадмисији су споразуми који олакшавају и убрзавају повратак држављана уговорних страна који бораве без дозвола боравка у другој уговорној страни, као и држављана трећих земаља или особа без држављанства које су илегално са територије једне уговорне стране директно отишле на територију друге уговорне стране.

Реализација споразума о реадмисији у дијелу прихвата држављана БиХ, односно провјере идентитета и држављанства врши се преко Министарства безбједности – Сектор за имиграцију, а у дијелу прихвата држављана трећих земаља и особа без држављанства као и повратак из БиХ реализацију проводи Служба за послове са странцима.

5.3.1. Прихват и предаја по споразумима о реадмисији

По свим споразумима о реадмисији посредством Министарства безбједности – Сектора за имиграцију, који је надлежан за реализацију споразума у дијелу прихвата држављана БиХ, у 2018. години обрађен је прихват за 774 особе. Након провјере идентитета и држављанства БиХ или поступања у складу са чланом 6. Споразума између БиХ и Европске заједнице о реадмисији лица која бораве без дозволе, прихват је одобрен за 540 особа које су биле држављани БиХ што чини смањење од 45,67% у односу на 2017. годину када је одобрен прихват за 994 особе. Од одобрених захтијева за 540 особа, 316 особа се односи на редовне захтјеве за реадмисију, а 224 особе се односе на реадмисију у складу са чланом 6. Споразума између БиХ и Европске заједнице о реадмисији лица која бораве без дозволе. Такође је за 234 особе одбијен прихват јер исте нису били држављани БиХ. Највећи број прихвата држављана БиХ у 2018. години је реализован из СР Њемачке (56,67%).

Табела 23. Прихват држављана БиХ у 2017. и 2018. години по основу захтјева за реадмисију

Р.бр.	Држава	2017	2018
1.	Њемачка	740	306
2.	Француска	60	102
3.	Аустрија	44	37
4.	Шведска	56	23
5.	Швајцарска	23	22
6.	Белгија	23	12
7.	Холандија	13	9
8.	Црна Гора	9	9
9.	Хрватска	12	4
10.	Србија	3	4

Р.бр.	Држава	2017	2018
11.	Словенија	6	2
12.	Молдавија	1	2
13.	Турска		2
14.	Италија	1	1
15.	Руска Федерација	1	1
16.	Бугарска	1	1
17.	Мађарска	-	1
18.	Пољска	-	1
19.	Луксембург	-	1
20.	Велика Британија	1	-
Укупно		994	540

Презентовани подаци показују да је по основу споразума о реадмисији у којима је провјеру идентитета и држављанства БиХ вршио Сектор за имиграцију Министарства безбједности БиХ или поступао у складу са чланом 6. Споразума између БиХ и Европске заједнице о реадмисији лица која бораве без дозволе, одобрен прихват за 540 држављана БиХ. Такође је евидентирано у Анализи рада Граничне полиције БиХ за 2018. годину¹⁰ да је током 2018. године враћено 1.034 држављана БиХ из земаља са којима БиХ има потписане споразуме о реадмисији. Упоредном анализом података из расположивих извора је евидентно да су 494 особе директно враћене Граничној полицији БиХ без претходне најаве Сектору за имиграцију Министарства безбједности БиХ.

Према годишњем извјештају Службе за послове са странцима по основу споразума о реадмисији у 2018. години укупно су прихваћена 652 странца и сви су по основу Споразума између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о враћању и прихваћању лица чији је улазак и боравак незаконит.¹¹

Што се тиче предаје лица у 2018. години, према подацима Службе за послове са странцима, по основу споразума о реадмисији, укупно је предато 670 странаца, од чега је 450 странаца предато по основу Споразума између Савјета министара БиХ и Владе Републике Србије о враћању и прихваћању лица чији је улазак и боравак незаконит, 193 странца по основу Споразума између Савјета министара БиХ и Владе Републике Црне Горе о враћању и прихваћању лица чији је улазак или боравак незаконит, 26 странаца по основу Споразума између Владе Републике Хрватске и Савјета министара БиХ о враћању и прихваћању лица чији је улазак или боравак незаконит и 1 странац по основу Споразума између БиХ и Европске заједнице о враћању и прихваћању лица чији је улазак или боравак незаконит.¹²

5.3.2. Прихват по споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском

Споразум о реадмисији по којем БиХ континуирано прима највише особа је Споразум са Републиком Хрватском, било да се ради о држављанима БиХ који бораве без дозвола боравка у Републици Хрватској или су „по истом основу“ враћени из других земаља у

¹⁰ Гранична полиција БиХ „Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2018. годину“ Сарајево, јануар 2019. године, стр.22.

¹¹ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2018. годину“. Сарајево, јануар 2019.

¹² Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2018. годину“. Сарајево, јануар 2019.

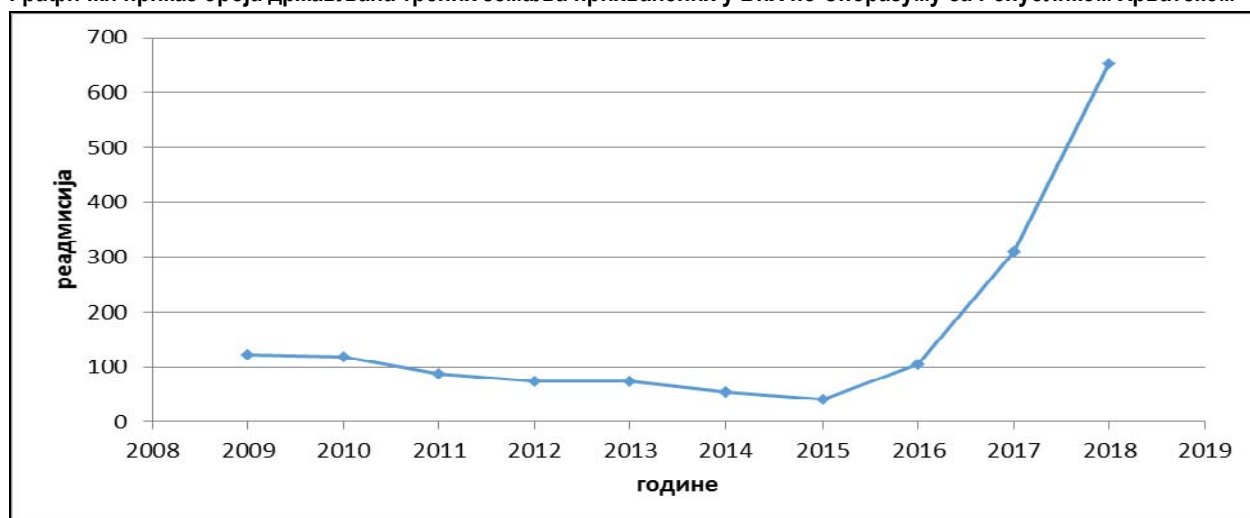
Републику Хрватску, као и држављанима трећих земаља или особама без држављанства које су илегално са територије Босне и Херцеговине отишле у Републику Хрватску.

Споразум о реадмисији са Републиком Хрватском је један од параметара који се користи за праћење илегалних миграција, првенствено у домену прихвата држављана трећих земаља који су преко територије БиХ било на основу легалног или илегалног уласка у БиХ илегално изашли према Републици Хрватској, односно земљама западне Европе. У циљу презентовања наведеног параметра, према подацима Граничне полиције БиХ и Службе за послове са странцима, приказујемо прихват у БиХ држављана трећих земаља по наведеном споразуму са Републиком Хрватском.

Табела 24. Прихват држављана трећих земаља по Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Прихват особа у БиХ	122	119	88	75	75	55	42	105	311	652

Графички приказ броја држављана трећих земаља прихваћених у БиХ по Споразуму са Републиком Хрватском



Анализирајући тренд прихвата држављана трећих земаља по Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском уочава се константно опадајући тренд од 2009. до 2015. године, да би после тог периода дошло до константног растућег тренда. У 2017. и 2018. години овај број се значајно повећао што је последица миграторних кретања у региону.

До 2015. године за ову врсту података су кориштени извјештаји Граничне полиције БиХ, док је извор података за посљедње три године Служба за послове са странцима.

Према подацима Службе за послове са странцима број прихваћених странаца у 2017. години је износио 324 странца, и то: по Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском 311 странаца, по Споразуму о реадмисији са СР Њемачком 13 странаца.¹³

Што се тиче 2018. године према подацима Службе за послове са странцима број прихваћених странаца је износио 652 странца и сви су по основу Споразума између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске о враћању и прихваћању лица чији је улазак и боравак незаконит.¹⁴

¹³ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2017. годину“. Сарајево, јануар 2018.

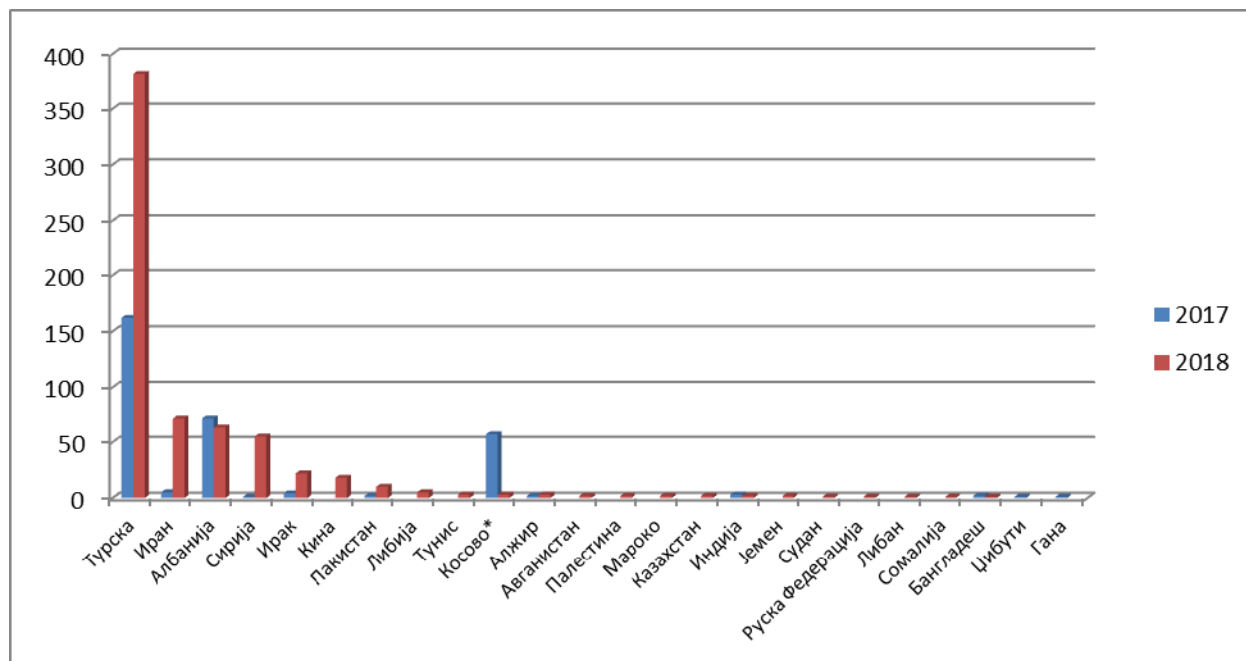
¹⁴ Служба за послове са странцима БиХ. „Извјештај о раду Службе за послове са странцима за 2018. годину“. Сарајево, јануар 2019..

Табела 25. Прихват држављана трећих земаља по Споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском за 2017. и 2018. годину

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
1.	Турска	162	382	135,80%
2.	Иран	5	71	1.320,00%
3.	Албанија	71	63	-11,27%
4.	Сирија	1	55	5.400,00%
5.	Ирак	4	22	450,00%
6.	Кина	-	18	-
7.	Пакистан	2	10	400,00%
8.	Либија	-	5	-
9.	Тунис	-	3	-
10.	Косово*	57	3	-94,74%
11.	Алжир	2	3	50,00%
12.	Авганистан	-	2	-

Р.бр.	Држава	2017	2018	%
13.	Палестина	-	2	-
14.	Мароко	-	2	-
15.	Казахстан	-	2	-
16.	Индија	3	2	-33,33%
17.	Јемен	-	2	-
18.	Судан	-	1	-
19.	Руска Федерација	-	1	-
20.	Либан	-	1	-
21.	Сомалија	-	1	-
22.	Бангладеш	2	1	-50,00%
23.	Џибути	1	-	-100,00%
24.	Гана	1	-	-100,00%
Укупно		311	652	109,65%

Графички приказ прихвата држављана трећих земаља у БиХ по Споразуму са Р. Хрватском за 2017. и 2018. годину



Анализом података уочава се у 2018. години значајно повећање прихвата у БиХ по споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском држављана Турске, Ирана, Сирије и Ирака. Приказани статистички подаци о прихвату и предаји страних држављана указују да је БиХ још увијек транзитно подручје са територије Србије и Црне Горе ка Републици Хрватској.

5.4. Самосталан добровољни повратак странаца из БиХ

Самосталан добровољни повратак странаца из БиХ у протеклом периоду презентован посредством података које води Служба за послове са странцима под називом „странци који су самостално напустили БиХ у року остављеном за добровољно напуштање“, у којим су приказани подаци о свим странцима којима је Служба за послове са странцима рјешењем наложила напуштање територије БиХ и/или оставила рок за добровољно напуштање територије БиХ и који су се у остављеном року за добровољно напуштање БиХ вратили у земљу поријекла.

Према подацима Службе за послове са странцима, број страних држављана који су самостално напустили БиХ у року остављеном за добровољно напуштање БиХ у 2017. години је износио 801 особа, а у 2018. години тај број је износио 1.142 особе, што је значајно повећање за 42,57%.

Табела 26. Број страних држављана који су самостално напустили БиХ у року остављеном за добровољно напуштање у 2017. и 2018. години

Р.бр.	Држава	2017	2018	Р.бр.	Држава	2017	2018
1.	Србија	243	213	45.	Ирска	-	2
2.	Иран	1	196	46.	Јужни Судан	-	2
3.	Турска	92	128	47.	Француска	6	2
4.	Хрватска	31	58	48.	Холандија	-	2
5.	Ирак	7	51	49.	Индонезија	3	2
6.	Црна Гора	47	47	50.	Камерун	-	2
7.	Пакистан	8	37	51.	Канада	-	2
8.	Косово*	26	36	52.	Кореја, Република	1	2
9.	Авганистан	11	31	53.	Куба	4	2
10.	Тунис	-	30	54.	Словачка	4	2
11.	Кина	15	27	55.	Швајцарска	1	2
12.	Македонија	29	26	56.	Велика Британија	8	2
13.	Сирија	10	20	57.	Аустралија	-	1
14.	САД	22	15	58.	Азербејџан	-	1
15.	Њемачка	14	14	59.	Белгија	1	1
16.	Алжир	13	12	60.	Чешка Република	2	1
17.	Индија	2	12	61.	Етиопија	2	1
18.	Словенија	9	12	62.	Грчка	2	1
19.	Италија	7	11	63.	Хондурас	1	1
20.	Јордан	6	11	64.	Јужна Африка	-	1
21.	Либија	9	11	65.	Кипар	-	1
22.	Сауди. Арабија	23	9	66.	Узбекистан	-	1
23.	Мароко	2	7	67.	Јемен	-	1
24.	Аустрија	17	6	68.	Колумбија	1	1
25.	Руска Федерација	2	6	69.	Мађарска	4	1
26.	Шпанија	3	6	70.	Португал	-	1
27.	Албанија	20	5	71.	УА Емирати	3	1
28.	Египат	5	5	72.	Зеленортска Острва	-	1
29.	Израел	1	5	73.	Бангладеш	1	-
30.	Кувајт	5	5	74.	Бугарска	4	-
31.	Малезија	5	5	75.	Чад	5	-
32.	Румунија	20	5	76.	Данска	1	-

33.	Бразил	1	4
34.	Филипини	4	4
35.	Либан	-	4
36.	Молдавија	1	4
37.	Пољска	12	4
38.	Вијетнам	-	4
39.	Гана	-	3
40.	Комори	-	3
41.	Палестина	3	3
42.	Украјина	1	3
43.	Бахреин	-	2
44.	Барбадос	-	2

77.	Грузија	1	-
78.	Катар	3	-
79.	Мексико	2	-
80.	Нигерија	1	-
81.	Норвешка	1	-
82.	Оман	1	-
83.	Панама	1	-
84.	Судан	6	-
85.	Свазиленд	1	-
86.	Шведска	2	-
87.	Венецуела	1	-
Укупно		801	1.142

Евидентно је повећање броја повратака држављана Ирана и Турске и смањење броја повратака држављана Србије.

6. Међународна заштита (азил)

Захтјеве за азил у БиХ, до 30.06.2004. године, запримао је и рјешавао *UNHCR* у складу са својим мандатом и процедурама *UNHCR* -а. Вођење поступка по захтјеву за међународну заштиту (азил) у БиХ преузеле су институције БиХ од 01.07.2004. године. Запримање захтјева за међународну заштиту (азил) у БиХ спроводи се у складу са законодавством и процедурама БиХ.

Према тренутно важећем Закону о азилу („Сл. Гласник БиХ“, број 11/16 и 16/16) орган који у првом степену рјешава по захтјевима за азил је Министарство безбједности БиХ – Сектор за азил. Орган који рјешава по тужбама изјављеним на првостепена рјешења, у овом поступку, је Суд БиХ. Странци су, према Закону о азилу, заштићени принципом забране враћања “ *non-refoulement*” од повратка у земљу гдје постоји стварни ризик да ће бити подвргнути смртној казни или погубљењу, мучењу, нехуманом или понижавајућем поступању или кажњавању. У поступку по захтјевима азил се, прије свега, испитује основаност разлога за додјелу **избјегличког статуса** у БиХ подносиоцу захтјева за кога постоје озбиљни разлози за вјеровање да ће се повратком у земљу поријекла или земљу уобичајеног мјеста боравка суочити са стварним ризиком од прогона због расе, вјере, нације, политичког мишљења или припадности одређеној друштвеној групи. Даље се, у поступку по захтјеву за азил у БиХ, посебна пажња поклања испитивању постојања разлога за поштивање принципа забране враћања “ *non-refoulement*” у контексту додјеле допунске заштите, **супсидијарне заштите**. Условe за додјелу супсидијарне заштите странцу испитује Министарство безбједности - Сектор за азил, у поступку азила, након што утврди да странац не испуњава условe за додјелу избјегличког статуса. С тим у вези, супсидијарна заштита одобрава се странцу који не испуњава условe за одобрење статуса избјеглице ако постоје озбиљни разлози за вјеровање да ће се повратком у земљу поријекла или земљу уобичајеног мјеста боравка суочити са стварним ризиком од тешке повреде људских права и основних слобода.

Уколико странцу није одобрен избјеглички статус ни супсидијарна заштита због примјене клаузула искључења али се у поступку азила утврди да постоји озбиљан ризик да ће враћањем или присилним удаљењем у другу земљу бити подвргнут смртној казни или погубљењу, мучењу или другом нечовјечном или понижавајућем поступању или кажњавању, странцу се дозвољава **останак у БиХ** у складу са Законом о странцима, којим се регулише област кретања и боравка странаца.

Одлуке по захтјеву за азил које доноси Министарство безбједности - Сектор за азил, као првостепени орган, могу бити:

- a) усваја се захтјев и признаје статус избјеглице;
- b) усваја се захтјев и признаје статус супсидијарне заштите;
- c) одбија се захтјев и одређује рок за добровољно напуштање БиХ;
- d) одбија се захтјев и утврђује да не може бити удаљен из БиХ из разлога прописаних принципом забране враћања из члана 6. (2) Закона о азилу;
- e) поступак по захтјеву за азил се обуставља и одређује рок за добровољно напуштање БиХ; или
- f) одбацује се захтјев за азил и одређује рок за добровољно напуштање БиХ.

У циљу дефинисања тренда у области азила презентујемо податке о поднешеним захтјевима за азил у периоду од 2009. године до 2018. године. У посматраном периоду захтјеви за азил у БиХ подношени су Министарству безбједности – Сектору за азил.

Надлежни органи БиХ су од 01.01.2009. године до 31.12.2018. године запримили 1.678 захтјева за азил. По основу 1.678 захтјева, азил у БиХ су затражиле 2.453 особе. У наведеном периоду надлежни орган БиХ (Министарство безбједности БиХ - Сектор за азил) одобрио је избјеглички статус за 8 особа, а за 96 особа је одобрена супсидијарна заштита.

Табела 27. Број особа које су затражиле азил у БиХ од 2009. до 2018. године

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Укупно
Број особа	71	64	46	53	100	45	46	79	381	1.568	2.453

Табела 27а. Број особа којима је признат избјеглички статус у БиХ од 2009. до 2018. године

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Укупно
Број особа	1	-	-	-	2	5	-	-	-	-	8

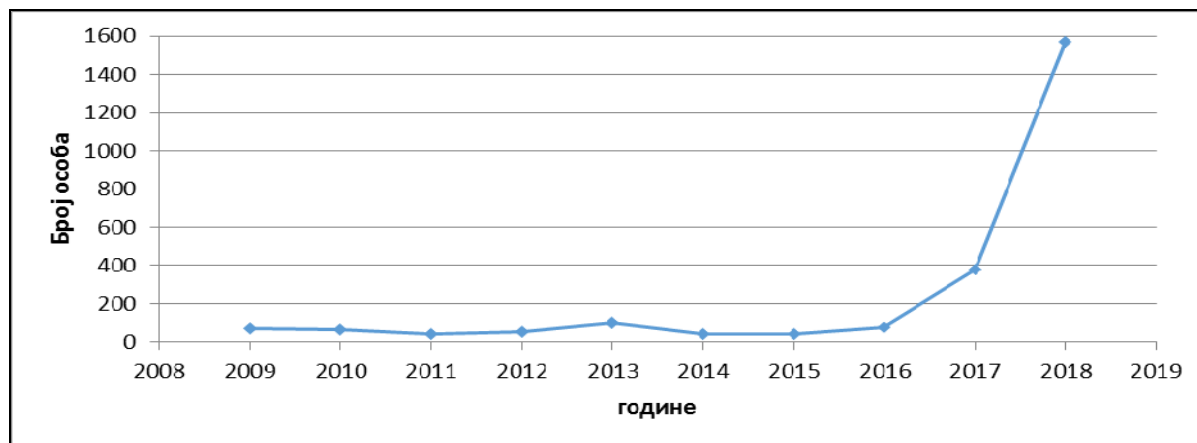
У посматраном периоду, од укупног броја признатих избјеглица, 4 особе су из Сиријске Арапске Републике и по једна особа из Црне Горе, Камеруна, Палестине и Мијанмара.

Табела 27б. Број особа којима је призната супсидијарна заштита у БиХ од 2009. до 2018. године

Године	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Укупно
Број особа	1	4	-	25	28	8	5	6	8	11	96

У посматраном периоду, од укупног броја особа са признатом супсидијарном заштитом, 67 особе су из Сиријске Арапске Републике, 6 из Ирака, 11 из Турске, 5 из Србије, 3 из Еритреје, те по једна из Египта, Палестине, Пакистана и Сомалије.

Графички приказ броја особа које су затражиле азил у БиХ од 2009. до 2018. године



Анализом графичког приказа може се видјети да од 2008. до 2012. године долази до благог опадања броја особа које су затражиле азил у БиХ.

Даље, у 2013. години долази до повећања броја захтјева за азил у БиХ у односу на 2012. годину (са 40 захтјева на 73 захтјева), док је број особа које су затражиле азил, у истом периоду, повећан за 88,68% (100 особа у 2013. години у односу на 53 особе у 2012. години). Повећање броја тражилаца азила у БиХ, у овом периоду, посљедица је прилива држављана Сиријске Арапске Републике због ратних дешавања у том подручју.

У 2014. години долази до поновног смањења броја тражилаца азила за 55%, да би се тај број задржао скоро на истом нивоу у 2015. години, док у 2017. години долази до наглог повећања броја тражилаца азила за 382% гдје се евидентира највећи број из Алжира, Пакистана, Сиријске Арапске Републике и Афганистана.

Обзиром да се Босна и Херцеговина у 2018. години суочила са вишеструким повећањем броја особа које су исказале намјеру за подношењем захтјева за азил дошло је и до значајног повећања броја тражилаца азила у односу на претходну годину од 311%.

Након уласка у БиХ преко границе са Србијом и Црном Гором, највећи број миграната се директно појављују у теренским центрима Службе за послове са странцима како би изразили намјеру за подношење захтјева за азил у БиХ. Од укупно 23.902 евидентирана странца намјеру за подношење захтјева за азил у БиХ у 2018. години исказало је 22.499 особа.

Особи која је исказала намјеру за подношења захтјева за азил издаје се потврда о исказаној намјери за подношење захтјева за азил са роком трајања од 14 дана, као роком који је предвиђен Законом о азилу који се примјењује у ситуацијама великог броја истовремено исказаних намјера. У наведеном року странац треба поднијети захтјев за азил Сектору за азил Министарства безбједности БиХ. Исказивање намјере за подношење

захтјева за азил у БиХ је инструмент који омогућава право на боравак на територији БиХ у року њене ваљаности.¹⁵

У 2018. години захтјев за азил у БиХ је поднијело 1.568 особа што чини око 7% од укупног броја исказаних намјера за подношење захтјева за азил. Највећи број захтјева за азил је поднесен од стране држављана Ирана (364), Пакистана (350), Авганистана (334), Сирије (189) и Ирака (116) што представља 86% од укупног броја захтјева за азил. Разлика између броја исказаних намјера за подношење захтјева за азил и стврано поднесених захтјева за азил је израван показатељ злоупотребе азилантског система у БиХ на начин да се незаконит боравак у БиХ озакони исказивањем намјере за азил на територији БиХ на одређено раздобље, а затим користи за незаконит одлазак према Хрватској. У 2018. години највећи број захтјева за азил је ријешен доношењем закључака о обустави поступка¹⁶.

У циљу анализе актуелне ситуације у области азила презентујемо податке који се односе на поднесене захтјеве за азил и број особа обухваћених тим захтјевима у 2017. и 2018. години.

Табела 28. Број захтјева (особа) које су поднијеле захтјев за азил у БиХ у 2017. и 2018. години

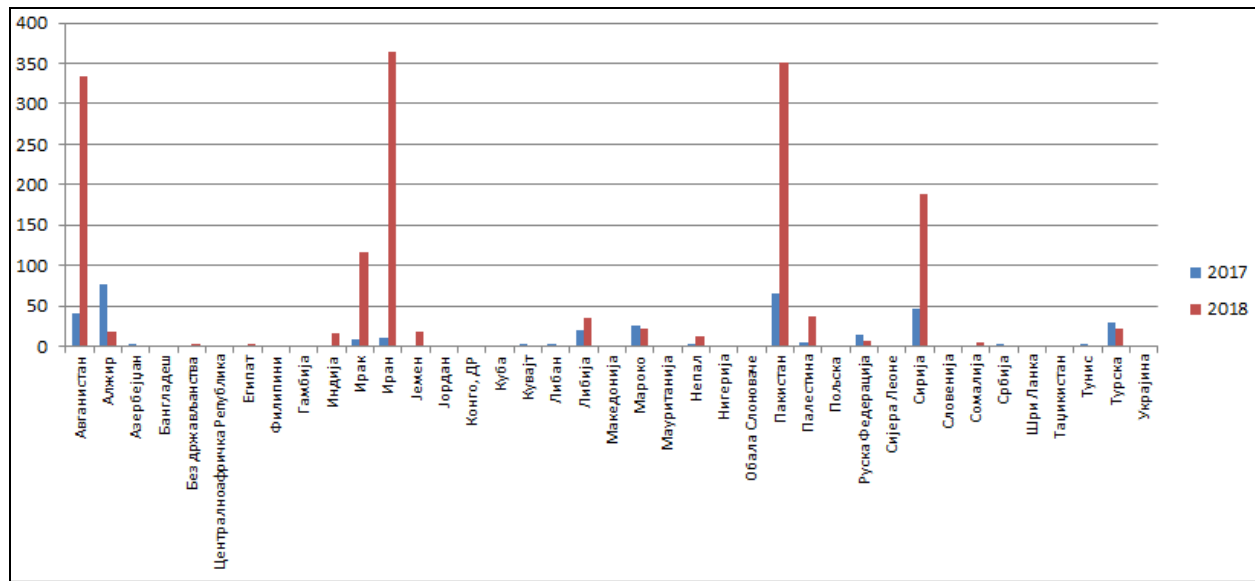
АЗИЛ		2017		2018		%	
Р.Бр.	Држава	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа	Захтјева	Особа
1.	Авганистан	37	41	128	334	245,94%	802,70%
2.	Алжир	77	77	18	18	76,62%	76,62%
3.	Азербејџан	3	3	1	1	-66,67%	-66,67%
4.	Бангладеш	2	2	2	2	0,00%	0,00%
5.	Без држављанства	-	-	3	3	-	-
6.	Централноафричка Република	-	-	1	1	-	-
7.	Египат	-	-	4	4	-	-
8.	Филипини	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
9.	Гамбија	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
10.	Индија	-	-	16	16	-	-
11.	Ирак	8	8	39	116	387,50%	1.350,00%
12.	Иран	9	10	157	364	1.644,44%	3.540,00%
13.	Јемен	-	-	11	18	-	-
14.	Јордан	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
15.	Конго, ДР	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
16.	Куба	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
17.	Кувајт	1	3	1	1	0,00%	-66,67%
18.	Либан	3	3	-	-	-100,00%	-100,00%
19.	Либија	21	21	35	35	66,67%	66,67%
20.	Македонија	1	1	1	2	0,00%	100,00%
21.	Мароко	26	26	22	22	-15,38%	-15,38%
22.	Мауританија	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
23.	Непал	3	3	11	13	266,67%	333,33%

¹⁵ Члан 32. Закона о азилу („Службени гласник БиХ“, бр. 11/16 и 16/16)

¹⁶ Члан 47. Закона о азилу („Службени гласник БиХ“, бр. 11/16 и 16/16)

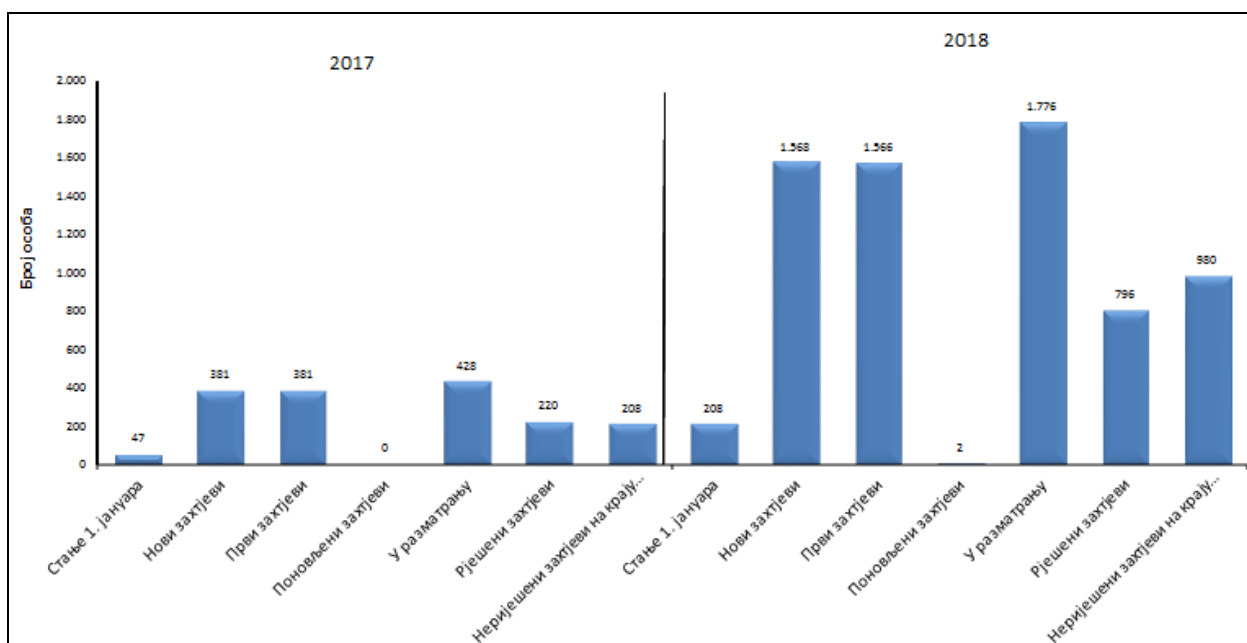
24.	Нигерија	1	2	-	-	-100,00%	-100,00%
25.	Обала Слоноваче	-	-	1	1	-	-
26.	Пакистан	65	65	344	350	429,23%	438,46%
27.	Палестина	6	6	31	38	416,67%	533,33%
28.	Пољска	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
29.	Руска Федерација	7	15	3	7	-57,14%	-53,33%
30.	Сијера Леоне	-	-	1	1	-	-
31.	Сиријска Арапска Република	31	47	110	189	254,84%	302,13%
32.	Словенија	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
33.	Сомалија	-	-	6	6	-	-
34.	Србија	4	4	1	1	-75,00%	-75,00%
35.	Шри Ланка	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
36.	Таџикистан	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
37.	Тунис	3	3	2	2	-33,33%	-33,33%
38.	Турска	20	29	11	22	-45,00%	-24,14%
39.	Украјина	-	-	1	1	-	-
Укупно		340	381	961	1.568	182,65%	311,55%

Графички приказ броја особа које су затражиле азил у БиХ у 2017. и 2018. години



Највећи број тражилаца азила у БиХ, у 2018. години, били су држављани Ирана (157 захтјева за 364 особе), Пакистана (344 захтјева за 350 особа), затим слиједе држављани Авганистана (128 захтјева за 334 особе), Сиријске Арапске Републике (110 захтјев за 189 особа) и Ирака (39 захтјева за 116 особа).

У 2015. и 2016. години није било захтјева за азил поднешених од стране малољетних лица без пратње, док су у 2017. години поднешена 2 захтјева за 2 особе за азил из Авганистана који се односе на категорију малољетника без пратње, а у 2018. години је поднешено 8 захтјева за 8 особа (по два из Авганистана и Турске и по један из Алжира, Ирана, Либије и Сиријске Арапске Републике).



У 2017. години донешено је укупно 187 одлука од којих је код 13 захтјева за 13 особа захтјев за азил повучен, док је у 2018. години од 622 донешене одлуке, код 18 захтјева за 20 особа захтјев повучен.

У циљу прецизног дефинисања актуелног стања у области азила презентујемо, уз кратку анализу, упоредне податке о поднесеним захтјевима и донешеним одлукама у 2017. и 2018. години исказане у броју особа које су обухваћене захтјевима.

Према подацима Министарства безбједности - Сектора за азил у 2017. години поднешено је укупно 340 захтјева за азил у БиХ за 381 особу. Исте године, у разматрању је било 378 захтјева за 428 особа узимајући у обзир и предмете који су остали неријешени из претходних година (пренесено 38 захтјева за 47 особа). Током 2017. године признат је статус супсидијарне заштите за 8 особа (8 захтјева), одбијен је 21 захтјев за 24 особе, те је поступак обустављен у 158 захтјева за 188 особа. Ниједан захтјев није одбачен тако да је на крају 2017. године остао 191 неријешени захтјев за 208 особа.

Што се тиче самих разлога за одбијање захтјева за азил (20 захтјева за 23 особе), у 2017. години, захтјеви за азил одбијани су прије свега због неоснованости по члану 44. (1) а у вези са чланом 19. и 22. Закона о азилу по коме се захтјев не заснива на разлозима који представљају основу за признавање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите, те разлози искључења према чл. 21 и 23. Закона о азилу (1 захтјев за 1 особу).

У 2017. години обустављени су поступци код 158 захтјева за 188 особа из сљедећих разлога: не борави на посљедњој пријављеној адреси (141 захтјев за 171 особу), разлози прописани Законом о управном поступку (13 захтјева за 13 особа), тражитељ током поступка не сарађује (2 захтјева за 2 особе) и тражитељ у току поступка напустио БиХ (2 захтјева за 2 особе).

Укупно гледајући све захтјеве у 2017. години, како оне који су запримљени у тој години тако и оне који су пренешени из предходних година, њиховом анализом може се рећи да је највише захтјева за азил било од стране држављана Алжира (18% од укупног броја

тражилаца азила) и Пакистана (16% од укупног броја тражилаца азила). Затим слиједе држављани Сиријске Арапске Републике (14% од укупног броја тражилаца азила, што је посљедица непромијењених ратних околности у тој земљи), те Турске (11%) и Афганистана (10%). Приказ полне и старосне структуре укупног броја особа (428 особа) које су тражиле азил у БиХ у 2017. години и особа чији су захтјеви пренешени из претходних година изгледао би овако: 56 жена (13%) и 372 мушкарца (87%). Добра структура ових лица показује да је најзаступљенија добра група од 18 до 35 година (307 особа или 72%), затим добра група од 36 до 59 година (67 особе или 16%), добра група од 0 до 17 година (48 особа или 11%) и на крају добра група преко 60 година (6 особа или 1%).

Према подацима Министарства безбједности - Сектора за азил, у 2018. години, укупно је поднешен 961 захтјев за азил у БиХ за 1.568 особа. Међутим, уз захтјеве који су остали нерешени из претходних година (191 захтјев за 208 особа) види се да је Сектор за азил у 2018. години имао за разматрање укупно 1.152 захтјева за 1.776 особа. Сектор за азил током прошле године признао је статус супсидијарне заштите у 9 захтјева за 11 особа, одбио је 36 захтјева за 46 особа, док је поступак обустављен у 577 захтјева за 739 особа. Ниједан захтјев није одбачен тако да је на крају 2018. године остао неријешен 530 захтјев за 980 особа.



Основни разлог за одбијање захтјева за азил (33 захтјева за 43 особе) је неоснованост по члану 44. (1) а у вези са чл. 19. и 22. Закона о азилу, по коме се захтјев не заснива на разлозима који представљају основу за признавање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите, затим одгода мјере протјеривања или екстрадиције по чл. 45. (1) тачка д) (2 захтјева за 2 особе), те тражитељ се основано сматра опасним за безбједност БиХ по чл. 45. (1) тачка ф) (1 захтјев за 1 особу).

У 2018. години обустављени су поступци код 577 захтјева за 739 особа из сљедећих разлога: не борави на посљедњој пријављеној адреси (559 захтјева за 719 особа) и разлози прописани Законом о управном поступку (18 захтјева за 20 особа).

Узимајући у обзир пренесене а неријешене захтјеве из претходних година, као и новозапримљене захтјеве, укупно за разматрање у 2018. години је било 1.152 захтјева за 1.776 особа. Највише захтјева поднесено је од стране држављана Пакистана (21% од укупног броја тражилаца азила), Ирана (21%), Афганистана (19%), Сиријске Арапске Републике (11%) и Ирака (7%).

Приказ полне и старосне структуре укупног броја особа (1.776 особа) које су затражиле азил у БиХ у 2018. години и особа чији су захтјеви пренешени из претходне године изгледао би овако: 449 жена (25%) и 1.327 мушкарца (75%). Добна структура ових лица показује да је најзаступљенија добна група од 18 до 35 година (1.028 особа или 58%), добна група од 0 до 17 година (422 особа или 24%), затим добна група од 36 до 59 година (300 особа или 17%) и на крају добна група преко 60 година (26 особа или 1%).

Ако узмемо у обзир само запримљене захтјеве за азил у 2018. години (961 захтјев за 1.568 особа) види се да је највише тражилаца азила било из Ирана (364 особе), Пакистана (350 особа), Авганистана (334 особе), Сиријске Арапске Републике (189 особа) и Ирака (116 особа) што представља 86% од укупног броја захтјева за азил.

Полна и старосна структура новозапримљених захтјева у прошлој години показује да је било 426 жена (27%) и 1.142 мушкарца (73%). Најзаступљенија добна група је од 18 до 35 година (868 особе или 55%), затим добна група од 0 до 17 година (403 особе или 26%), добна група од 36 до 59 година (272 особе или 17%), те на крају добна скупина преко 60 година (25 особа или 2%).

7. Издате радне дозволе странцима

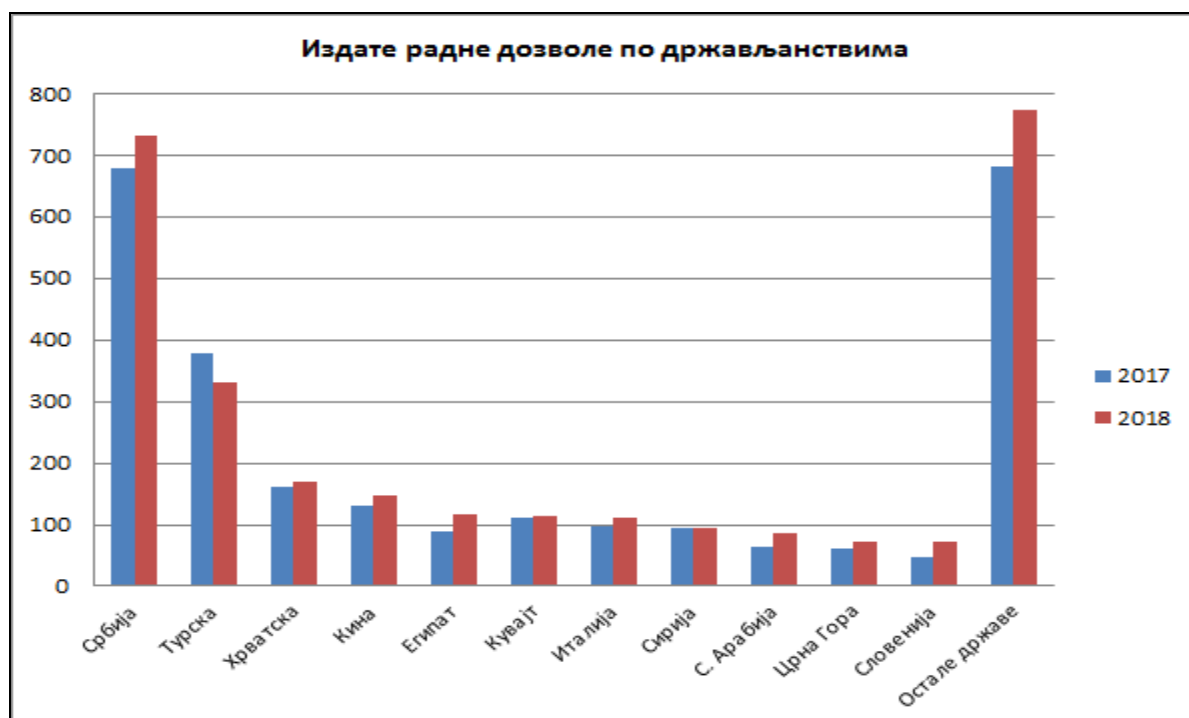
Према подацима из Агенције за рад и запошљавање БиХ, а на темељу података пристиглих из ентитетских завода за запошљавање и Завода за запошљавање Брчко Дистрикта БиХ, укупан број радних дозвола које су издате странцима у Босни и Херцеговини износио је у 2017. години 2.593, а у 2018. години 2.822 радних дозвола, што представља повећање од 8,83%. Презентујемо податке издатих радних дозвола странцима разврстане по држављанствима и квалификацијској структури странаца.

Табела 29. Издате радне дозволе странцима разврстане по држављанствима за 2017. и 2018. годину

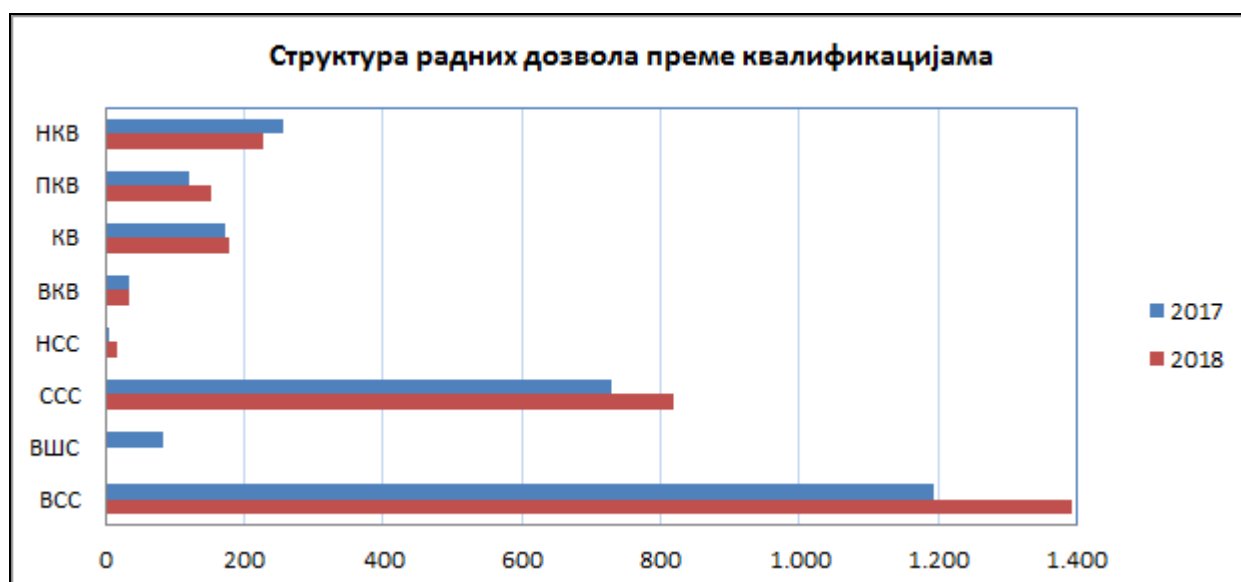
Р.бр.	Држављанство	2017	2018	%
1.	Србија	679	733	7,95%
2.	Турска	378	331	-12,43%
3.	Хрватска	162	170	4,94%
4.	Кина	130	147	13,08%
5.	Египат	88	116	31,82%
6.	Кувајт	110	114	3,64%

Р.бр.	Држављанство	2017	2018	%
7.	Италија	98	110	12,24%
8.	Сирија	95	94	-1,05%
9.	С. Арабија	65	87	33,85%
10.	Црна Гора	60	73	21,67%
11.	Словенија	47	73	55,32%
12.	Остале државе	681	774	13,66%
Укупно		2.593	2.822	8,83%

Највећи број странаца који имају радне дозволе у БиХ у прошлој години су држављани Србије (25,97%), а након њих слиједе држављани Турске (11,73%), Хрватске (6,02%) и Кине (5,21%). У 2018. години уочава се, за већину презентованих земаља, тренд раста издатих радних дозвола у БиХ у односу на 2017. годину, изузев држављана Турске.



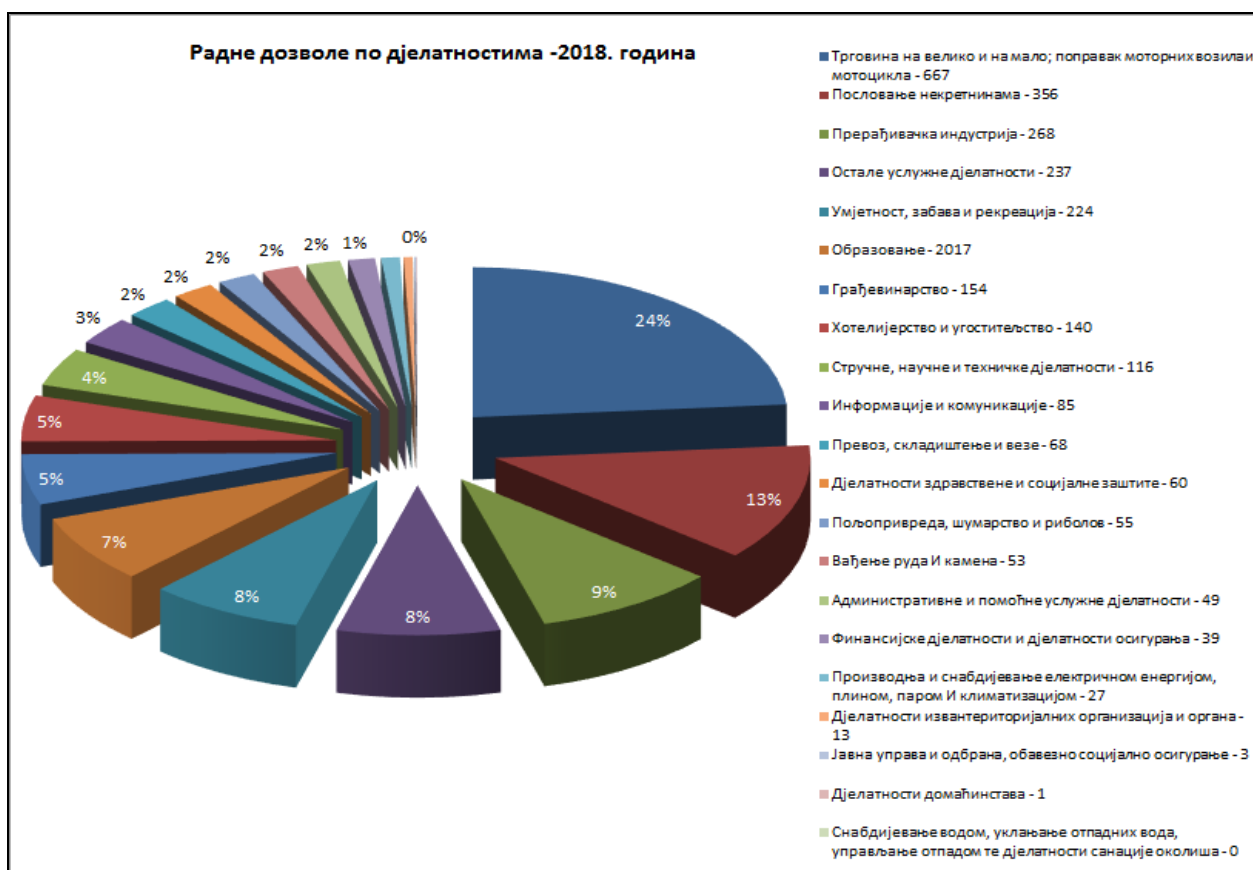
Квалификациона структура странаца којима су издате радне дозволе у 2018. години индицира да највећи број има високу стручну спрему (49%), након чега слиједе они са средњом стручном спремом (29%), те неквалификовани радници (8%), што је скоро исти случај и у претходним годинама када су у питању висока и средња стручна спрема.



Највећи број радних дозвола у 2018. години издат је у сљедећим дјелатностима: трговини 667 (24%), пословање некретнинама 356 (13%), прерађивачкој индустрији 268 (9%), остале услужне дјелатности 237 (8%), умјетност, забава и рекреација 224 (8%) и образовању 207 (7%) радних дозвола, што представља 69% од укупног броја издатих радних дозвола.

Табела 30. Структура радних дозвола у 2018. години према дјелатностима

ДЈЕЛАТНОСТИ	2018
Трговина на велико и на мало; поправак моторних возила и мотоцикла	667
Пословање некретнинама	356
Прерађивачка индустрија	268
Остале услужне дјелатности	237
Умјетност, забава и рекреација	224
Образовање	207
Грађевинарство	154
Хотелијерство и угоститељство	140
Стручне, научне и техничке дјелатности	116
Информације и комуникације	85
Превоз, складиштење и везе	68
Дјелатности здравствене и социјалне заштите	60
Пољопривреда, шумарство и риболов	55
Вађење руда и камена	53
Административне и помоћне услужне дјелатности	49
Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	39
Производња и снабдијевање електричном енергијом, паром и климатизацијом	27
Дјелатности вантериторијалних организација и органа	13
Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	3
Дјелатности домаћинства	1
Снабдијевање водом, уклањање отпадних вода, управљање отпадом те дјелатности санације околиша	0
УКУПНО:	2.822



Од укупног броја у 2018. години жене су добиле 413 (15%), а мушкарци 2.409 (85%) радних дозвола, што представља приближно исти омјер као и у претходне три године. Највећи број радних дозвола у 2018. години, укупно 1.440 (51%) издато је мушкарцима преко 60 година старости. Овај проценат је био исти и у 2017. години.



8. Стицање држављанства БиХ

Министарство цивилних послова, које је надлежно за издавање сагласности за стицање држављанства БиХ, је захтјев за доставу података о особама које су добиле држављанство БиХ путем натурализације и provedбе међудржавних уговора о двојном држављанству прослиједило надлежним ентитетским министарствима. Федерално Министарство унутрашњих послова и Министарство управе и локалне самоуправе Републике Српске су доставили тражене податке, разврстане по земљама поријекла, полу и доби особа које су стекле држављанство БиХ у 2017. и 2018. години. Достављени подаци су анализирани и представљени по годинама. Такође Савјет министара БиХ доноси Одлуке о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ у складу са чланом 13. Закона о држављанству Босне и Херцеговине. За наведена лица чињеница држављанства БиХ и ентитетског држављанства уписује се према мјесту њиховог пребивалишта у Босни и Херцеговини.

Табела 31. Број одобрених држављанстава БиХ разврстан према земљама поријекла у 2017. и 2018.г.

Р.бр.	Претходно држављанство	2017	2018
1.	Србија	569	623
2.	Хрватска	79	60
3.	Црна Гора	4	14
4.	Сирија	1	8
5.	Турска	1	6
6.	Аустрија	4	2
7.	Македонија	1	2
8.	Словенија	2	1
9.	Њемачка	2	1
10.	Италија	1	1
11.	Руска Федерација	1	1

Р.бр.	Претходно држављанство	2017	2018
12.	Грузија	-	1
13.	Албанија	-	1
14.	Украјина	-	1
15.	Бахами	-	1
16.	Иран	-	1
17.	Јордан	-	1
18.	Мароко	-	1
19.	САД	-	1
20.	Без држављанства	-	1
21.	Француска	1	-
22.	Јужноафричка Република	1	-
Укупно		667	728



Највише држављанстава БиХ у протекле двије године су стекли држављани Србије и Хрватске (95,41%).

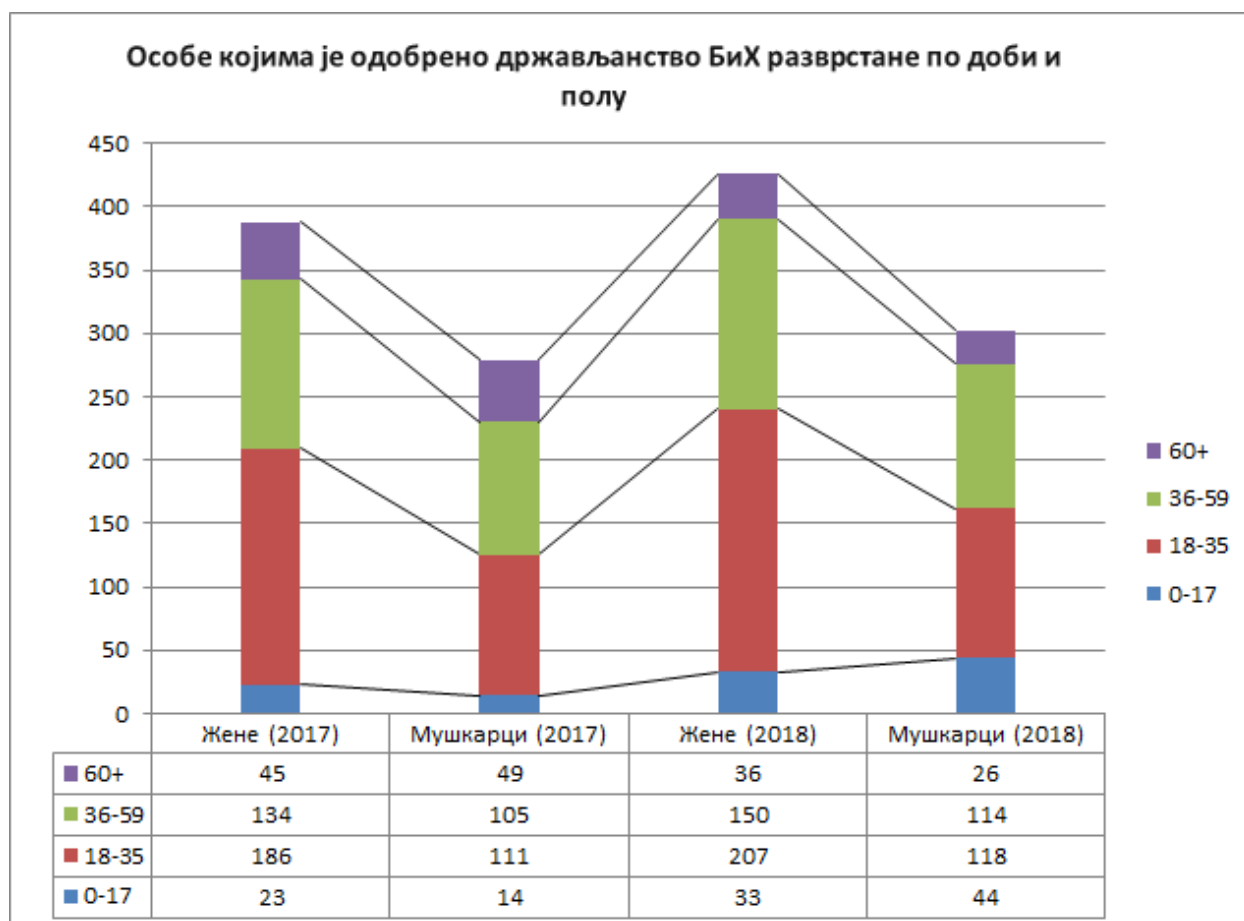
Држављанство БиХ у 2017. години стекло су 667 особа, од чега по основу споразума о двојном држављанству 580 особа. Држављанство БиХ и Федерације БиХ у 2017. години стекле су 324 особе, од чега 9 особа по основу Одлуке Савјета министара БиХ о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ, те по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Србије 303 особе, те по основу члана 38. ст. (3) и (4) Закона о држављанству Босне и Херцеговине¹⁷ 12 особа. Држављанство БиХ и Републике Српске у 2017. години стекле су 343 особе, од чега 4 особе по основу Одлуке Савјета министара БиХ о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ, те по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Србије 259 особа и по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Хрватске 18 особа, те по основу натурализације 62 особе.

Укупан број странаца који су стекли држављанство БиХ у 2018. години износио је 728 и већи је за 9,15% у односу на 2017. годину. Од тог броја по основу Споразума о двојном држављанству отпада 613 особа. У 2018. години држављанство БиХ и Федерације БиХ стекле су 440 особе, од чега 17 особа по основу Одлуке Савјета министара БиХ о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ, те по основу натурализације 45

¹⁷ "Службени гласник БиХ" бр. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 и 87/13

особа, по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Србије 334 особе, по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Хрватске 23 особе, те по основу члана 11. (а) и члана 38. Закона о држављанству БиХ 21 особа, док је држављанство БиХ и Републике Српске у 2018. години стекло 288 особа, од чега 5 особа по основу Одлуке Савјета министара БиХ о пријему у држављанство БиХ за лица од нарочите користи за БиХ, те по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Србије 251 особа, по основу Споразума о двојном држављанству између БиХ и Хрватске 5 особа, те по основу натурализације 27 особа.

Анализа укупних података о особама које су добиле држављанство БиХ у 2018. години према доби и полу указује да је 45% особа које су стекле држављанство БиХ у доби од 18 до 35 година старости и да је држављанство БиХ стекло више жена (59%) него мушкараца (41%) што је скоро исти случај као у претходним годинама.



9. Емиграција из БиХ

Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине у оквиру своје надлежности за исељеништво, у сврху припреме стања емиграције из Босне и Херцеговине за Миграциони профил БиХ, користи статистичке податке агенција за статистику земаља пријема о укупном броју бх. исељеника који у земљама пријема бораве дуже од 12 мјесеци. Такође Министарство за људска права и избјеглице БиХ није

надлежно за емигрирање из Босне и Херцеговине и у том смислу за прикупљање података о одласку становништва из Босне и Херцеговине на годишњем нивоу.

9.1. Миграциони токови

Према доступним званичним подацима агенција за статистику земаља пријема и дипломатско-конзуларних представништава Босне и Херцеговине процјена укупног броја особа које живе у исељеништву, а које воде поријекло из Босне и Херцеговине износи најмање 2 милиона што чини 56,6% у односу на 3.531.159 укупног становништва у Босни и Херцеговини.¹⁸

Према процјенама Свјетске банке тај проценат је нешто мањи и износи 44,5 % што позиционира Босну и Херцеговину на 16. мјесто у свијету по стопи емиграције у односу на број становника у земљи (од укупно 214 земаља и територија обухваћених у *Migration and Remittances Factbook 2016*). Важно је напоменути да се подаци Свјетске банке односе само на прву генерацију бх. емиграната, те отуда и разлика у укупном броју и стопи емиграције у односу на укупан број становника у земљи.

Када говоримо о емиграцији из Босне и Херцеговине на годишњем нивоу једини подаци који се могу користити као статистика емиграција по годинама су подаци које води Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине о броју особа које су се одјавиле из евиденције о пребивалишту и боравишту држављана Босне и Херцеговине ради исељења у друге државе. Према њиховим подацима, у 2018. години, **4.113 особа** је одјавило боравак у Босни и Херцеговини.¹⁹

Табела 32. Број одјављених особа из БиХ у 2018. години за осам држава одредишта

ДРЖАВА ОДРЕДИШТА	БРОЈ ОДЈАВЉЕНИХ ОСОБА У 2018. ГОДИНИ
Њемачка	1.381
Аустрија	773
Хрватска	755
Словенија	650
Србија	406
Црна Гора	57
Норвешка	25
Холандија	23
Остале земље	43
УКУПНО:	4.113

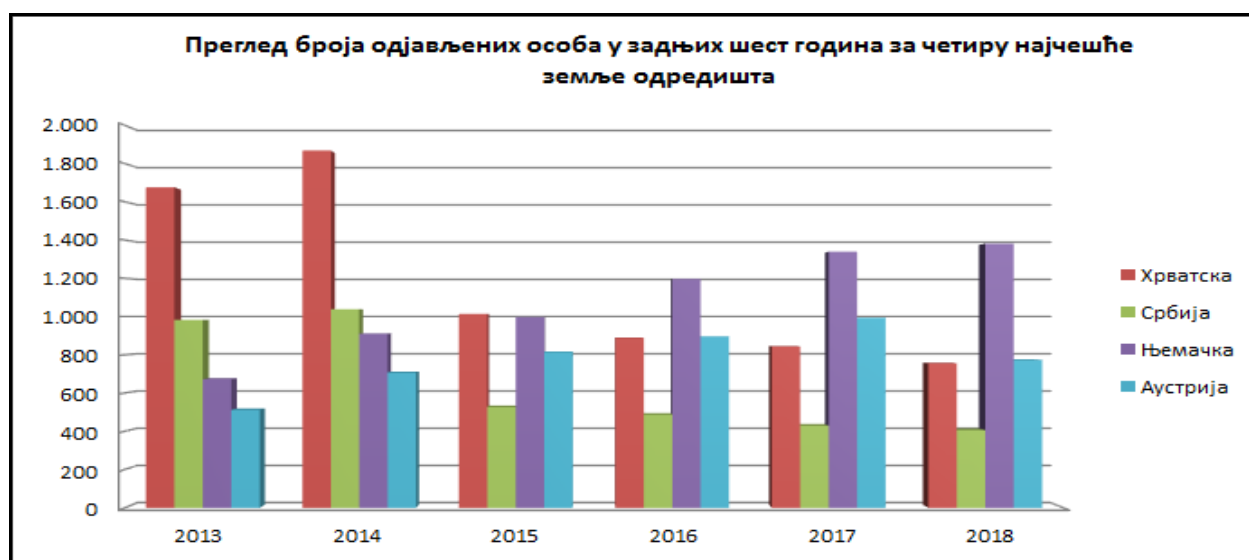
Ови подаци не могу бити показатељи тренда емиграције из Босне и Херцеговине, јер не представљају свеукупне податке о исељавању из БиХ, али указују на то да су најчешће земље дестинације за емигранате из Босне и Херцеговине већ пар година Њемачка и Аустрија, док је број оних који одлазе у Хрватску и Србију све мањи, а Словенија постаје трећа најчешћа земља дестинације.

¹⁸ Босна и Херцеговина у бројевима 2016, АЗБиХ, 2016 и „Службени гласник БиХ“ бр. 60/16

¹⁹ Извор: Допис Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине од 01.02.2019. год.

Табела 33. Број одјављених особа из БиХ на годишњем нивоу за четири најчешће земље одредишта

ДРЖАВА ПРИЈЕМА	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Хрватска	1.675	1.868	1.014	1888	843	755
Србија	982	1.038	527	487	429	406
Њемачка	672	910	998	1.196	1.339	1.381
Аустрија	512	707	814	895	994	773
УКУПНО:	3.841	4.523	3.353	3.466	3.605	3.315



На основу билатералних споразума о запошљавању које је Босна и Херцеговина закључила са Словенијом и Њемачком, велики број радника се запошљава у овим земљама посредством Агенције за рад и запошљавање БиХ, међутим доста њих одлази и у властитом аранжману. Тако, према подацима Агенције за рад и запошљавање БиХ²⁰ о запосленим држављанима БиХ у земљама с којима БиХ има потписан споразум о запошљавању, у периоду од јануара до октобра 2018. године у Републици Словенији се запослило 13.198 држављана БиХ, а у Савезној Републици Њемачкој 1.000 држављана БиХ, што је укупно 14.198 особа. Примјетан је пораст броја држављана БиХ у задње три године који се запошљавају посредством Агенције за рад и запошљавање БиХ. У 2016. години на овај начин се запослило 5.857 држављана БиХ, а 2017. године укупно 9.930 особа.

9.2. Број емиграната

Сектор за исељеништво Министарства за људска права и избјеглице БиХ користи статистичке податке о исељеништву Босне и Херцеговине које је интегрисано у земљама пријема које прикупљају канцеларије за статистику земаља пријема о имигрантима и њиховим потомцима.

²⁰ Акт Агенције за запошљавање БиХ број: 03-37-6-2/19 од 15.01.2019. године

Подаци о исељеништву Босне и Херцеговине, према евиденцији и пописима становништва земаља пријема, могу се разврстати у три основне групе: држављани БиХ, особе рођене у БиХ и особе бх. поријекла, што укључује и њихове потомке.

Тачни статистички подаци о укупном броју емиграната рођених у БиХ, без обзира на њихово садашње држављанство, у 51 земљи свијета износи 1.692.860, од чега у 30 земаља Европе (Швајцарска, Норвешка и ЕУ-28) живи око 60% бх. емиграната.

Табела 34. Број емиграната рођених у Босни и Херцеговини у 51 земљи пријема

Р. бр.	Земља пријема	Број	Извор података и референтна година	Р. бр.	Земља пријема	Број	Извор података и референтна година
1.	Хрватска	394.146	УН ²¹ , 2017	27.	Финска	850	УН, 2017
2.	Србија	333.687	УН, 2017	28.	Нови Зеланд	626	УН, 2017
3.	Њемачка	200.510	УН, 2017	29.	Руска Федерација	515	УН, 2017
4.	Аустрија	170.864	УН, 2017	30.	Словачка	434	Еуростат, 2017
5.	САД	125.442	УН, 2017	31.	Грчка	432	УН, 2017
6.	Словенија	104.738	Еуростат, 2017	32.	Либија	336	УН, 2017
7.	Швајцарска	59.685	УН, 2017	33.	Јужна Африка	334	УН, 2017
8.	Шведска	58.372	УН, 2017	34.	Лихтенштајн	323	УН, 2017
9.	Аустралија	43.456	УН, 2017	35.	Мађарска	276	УН, 2017
10.	Канада	41.722	УН, 2017	36.	Малта	204	УН, 2017
11.	Црна Гора	29.462	УН, 2017	37.	Исланд	178	Еуростат, 2017
12.	Албанија	29.077	УН ²² , 2013	38.	Бугарска	167	УН, 2017
13.	Данска	21.492	УН, 2017	39.	Румунија	101	Еуростат, 2017
14.	Норвешка	14.370	УН, 2017	40.	Бразил	84	УН, 2017
15.	Француска	14.150	УН, 2017	41.	Кипар	72	УН, 2017
16.	Италија	12.368	Еуростат ²³ , 2017	42.	Јордан	60	УН, 2017
17.	Македонија	8.729	УН, 2017	43.	Египат	59	УН, 2017
18.	Уједињено Краљевство	6.943	УН, 2017	44.	Израел	53	УН, 2015
19.	Пољска	3.642	УН, 2017	45.	Португал	42	УН, 2017
20.	Турска	2.807	УН, 2017	46.	Венецуела	24	УН, 2017
21.	Република Чешка	2.798	УН, 2017	47.	Чиле	12	УН, 2017
22.	Луксембург	2.569	УН, 2017	48.	Боливија	10	УН, 2017
23.	Шпанија	2.139	УН, 2017	49.	Доминиканска Република	5	УН, 2017
24.	Белгија	1.929	УН, 2017	50.	Естонија	5	Еуростат, 2016
25.	Ирска	1.652	Еуростат, 2016	51.	Летонија	4	УН, 2017
26.	Холандија	905	УН, 2017		УКУПНО	1.692.860	

²¹ United Nations, Department of Economic and Social Affairs. Population Division (2017). Trends in International Migrant Stock: The 2017 revision (United Nations database, POP/DB/MIG/Stock/Rev.2017), приступљено 30.1.2018. године

²² United Nations, Department of Economic and Social Affairs (2013). Trends in International Migrant Stock: Migrants by Destination and Origin (United Nations database), приступљено 29.1.2017

²³ Eurostat Database –Population on 1 January by age group, sex and country of birth[migr_pop3ctb] Last update: 2018

Међутим, процјена укупног број особа бх. поријекла у свијету је најмање 2 милиона. Овај број укључује особе рођене у БиХ које су напустиле своју земљу и процјењени број њихових потомака рођених у земљама пријема без обзира које држављанство имају, а не укључује тзв. *стару емиграцију*. Министарство располаже само дјелимичним подацима о броју потомака, а процјене броја особа бх. поријекла у свијету су сачињене на основу тих података и података и процјена којима располажу дипломатско-конзуларна представништва БиХ, те агенције за статистику и заводи за попис становништва земаља пријема.

9.3. Статус емиграната

Статус бх. исељеника ријешен је великим дијелом кроз стјецање држављанства земље пријема, сталну или привремену дозволу боравка.

У већини држава већ дужи низ година нема регистраних особа из Босне и Херцеговине са избјегличким статусом. Већина њих се интегрирала у земљама пријема. Према посљедњим подацима *UNHCR* -а²⁴ у свијету је на крају 2017. године регистровано укупно 17.694 особа из Босне и Херцеговине са избјегличким статусом. Највећи број регистраних избјеглица из Босне и Херцеговине налази се у Србији, затим Француској, Швајцарској и Њемачкој.

Број држављана Босне и Херцеговине, са сталним или привременим боравиштем, према доступним подацима за четрнаест држава пријема, износи 446.283, а како је то представљено у табели 35. Овај број представља бх. држављане који имају само држављанство Босне и Херцеговине и који нису стекли држављанство државе пријема, нити имају двојно држављанство.

Табела 35. Број држављана БиХ у 14 земаља пријема (не укључује особе које поред држављанства БиХ имају и неко друго држављанство)

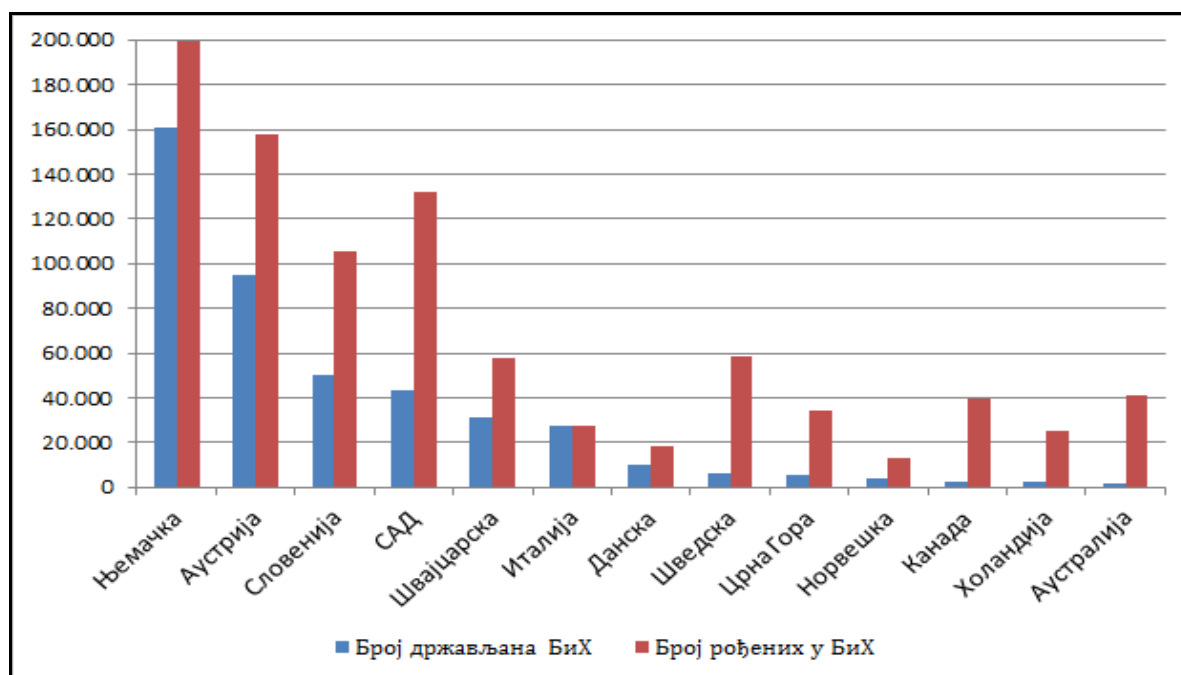
ЗЕМЉА ПРИЈЕМА	Број држављана БиХ	Завод за статистику земље пријема за референтну годину
Њемачка	160.940	2017
Аустрија	94.611	2017
Словенија	50.378	2017
САД	43.547	2013
Швајцарска	31.339	2017
Италија	27.199	2016
Данска	10.213	2017
Хрватска	6.733	2011
Шведска	6.257	2017
Црна Гора	5.209	2011
Норвешка	3.645	2017
Канада	2.690	2011
Холандија	2.122	2017
Аустралија	1.400	2011
УКУПНО:	446.283	

²⁴ Извор: *UNHCR, Global Trends, 2017 Global Trends Annex Tables*, крај 2017, <https://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/5b27be547/unhcr-global-trends-2017.html>

Напомињемо да подаци о броју држављана БиХ који по основу Споразума о двојном држављанству посједују двојна држављанства са Хрватском, Србијом и Шведском нису доступни, јер нити једна земља пријема не води податке о двојним држављанима, што значи када држављани БиХ добију држављанство земље пријема они се у статистикама земаља пријема више не воде као држављани БиХ.

Подаци о држављанима БиХ у Хрватској и Шведској, наведени у табели 35, се односе само на оне држављане БиХ који нису стекли држављанство земље пријема, док за Србију није доступна ни ова врста података.

Упоредни приказ броја емиграната рођених у БиХ и броја држављана БиХ у истој држави пријема



Стопа натурализације исељеника из БиХ у одређеној земљи пријема се јасно види у односу између броја особа које имају држављанство БиХ и броја особа које су рођене у БиХ. У већини земаља број држављана БиХ је пуно мањи у односу на број оних који су рођени у БиХ. Највећа разлика у односу ова два броја је у Аустралији, Канади и Холандији. У све три ове земље, преко 90% исељеника из БиХ је натурализовано, односно ријешили су свој статус кроз стицање држављанства земље пријема.

Највећи број исељеника из БиХ који су стекли држављанство земље пријема и даље посједује држављанство БиХ као двојно држављанство, јер држава пријема својим законодавством даје такву могућност или је то уређено споразумом о двојном држављанству закљученим са Босном и Херцеговином. Према подацима Министарства цивилних послова БиХ²⁵, у 2018. години држављанства Босне и Херцеговине се одрекло 4.410 особа. Према подацима Министарства цивилних послова БиХ, највећи број држављана БиХ се у 2018. години одрекло држављанства због стицања држављанства у Њемачкој (2.216), Аустрији (1.072), Словенији (784) и Хрватској (206). Овдје је неопходно

²⁵ Акт Министарства цивилних послова БиХ, број: 06-30-1-38/19 од 16.01.2019. године

истаћи појаву одрицања држављанства БиХ ради стицања држављанства Хрватске (укупно 206 особа у 2018. години) иако Босна и Херцеговина има са Хрватском потписан Споразум о двојном држављанству.

Наглашавамо да се у случајевима Њемачке и Аустрије, које приликом натурализације, односно стицања њиховог држављанства захтјевају одрицање од претходног држављанства, бх. држављани у ријетким случајевима одричу свог држављанства и због тога у ове двије земље имамо тако велики број наших држављана иако су већина њих већ одавно испунили услове за стицање држављанства земље пријема.

Подаци о броју натурализованих бх. исељеника су изузетно битни када се говори о степену интегрисаности бх. исељеника у државама пријема, а у исто вријеме указују и на карактер миграција, односно на чињеницу да се ради о дугорочним мигрантима.

9.4. Новчане дознаке

Податке о новчаним дознакама из иностранства води Централна банка Босне и Херцеговине. Процјене новчаних дознака из иностранства за сва четири квартала 2018. године износи 2.671 милион КМ. Међутим, процјена укупних трансфера из иностранства, који укључују и иностране пензије, за 2018. годину износи 3.911 милиона КМ.

Табела 36.ЦББиХ-Извјештај о Платној биланси БиХ Q3 2018, те процјена за Q4²⁶ 2018.

Изражено у милионима КМ	2018 1. квартал	2018 2. квартал	2018 3. квартал	2018 4. квартал(п)	2018 укупно(п)
Персонални трансфери (Новчане дознаке из иностранства)	585,8	701,8	732,4	651,5	2.671,5
Остали текући трансфери (углавном пензије/мировине)	289,7	341,1	304,2	304,6	1.239,6
<i>Од чега: Социјална давања (по старој методологији мировине/пензије из иностранства)</i>	<i>270,5</i>	<i>311,3</i>	<i>290,2</i>	<i>288,2</i>	<i>1.160,2</i>
Укупно текући трансфери (Остали сектори)	875,5	1.042,9	1.036,7	956,1	3.911,2

Процјене Свјетске банке²⁷ о новчаним дознакама из иностранства за Босну и Херцеговину у 2018. години износе 3.855 милиона КМ.²⁸

Према подацима Свјетске банке за 2018. годину, учешће новчаних дознака у БДП-у Босне и Херцеговине је 11%.

Прилив новчаних дознака у Босну и Херцеговину према земљи пријема исељеника показује да је највише дознака у 2017. години (преко 50%), као и претходне године, стигло од пошљаоца из Хрватске, Србије и Њемачке.²⁹

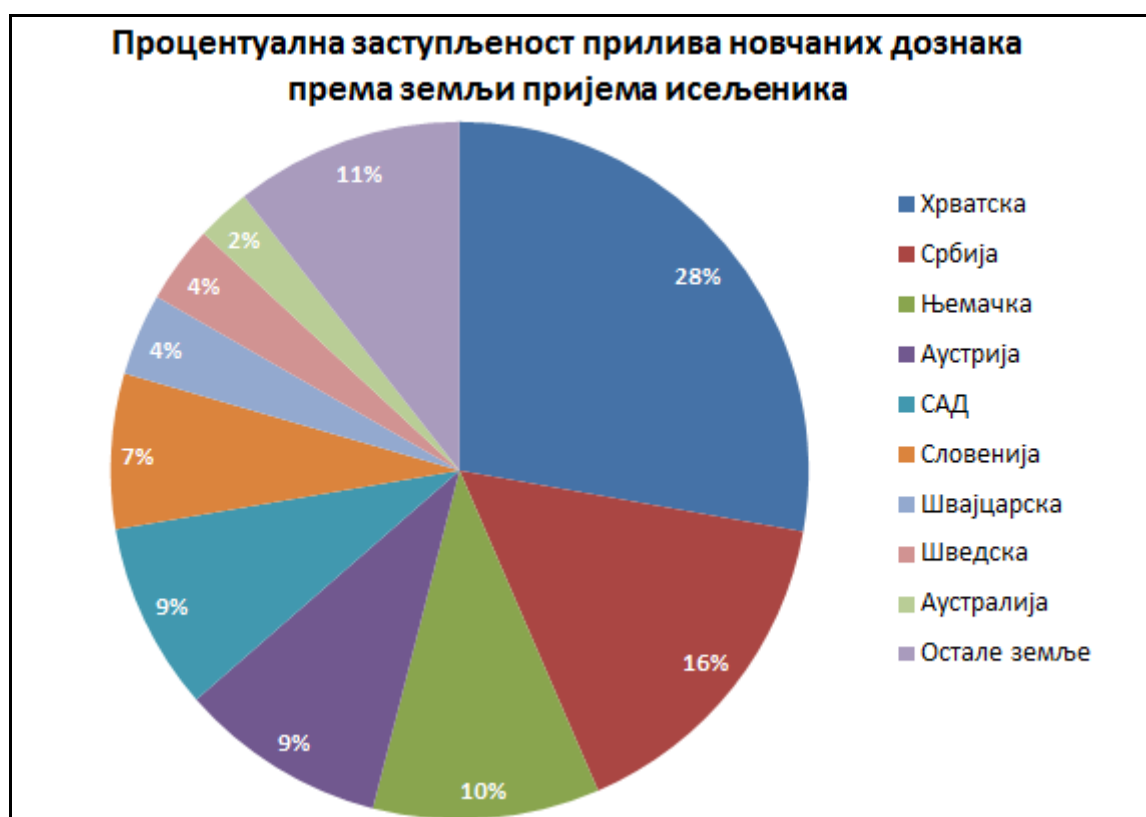
²⁶ Извор: Допис ЦББиХ од 10.01.2019.год – Трансвери_2007-Q3_2018 и процјена за Q4 2018 год. Сачињена на основу прилива новчаних дознака за претходне три године.

²⁷ Migration and Remittances Data, децембар 2018, Свјетска банка

²⁸ 2.246 мил US долара – претворено у КМ према важећем курсу Централне банке на дан 07.02.2019

Табела 37. Процјена прилива новчаних дознака према земљама пријема бх. емиграната за 2017. годину

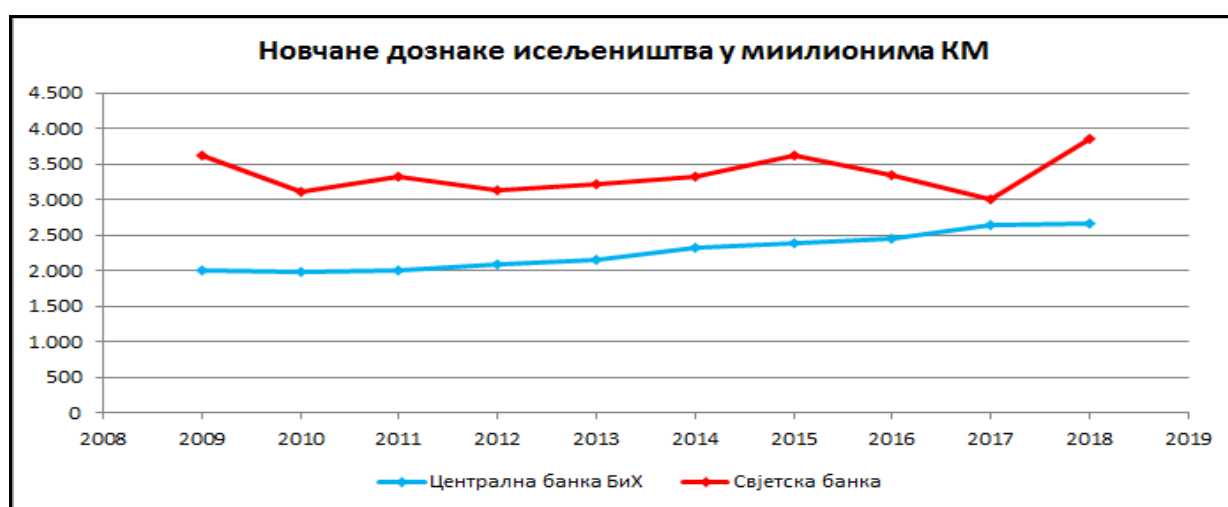
ЗЕМЉА ПРИЈЕМА	Износ посланих новчаних дознака у милионима КМ	Износ посланих новчаних дознака у %
Хрватска	968	28,1%
Србија	544	15,7%
Њемачка	362	10,5%
Аустрија	331	9,6%
САД	297	8,6%
Словенија	250	7,3%
Швајцарска	129	3,7%
Шведска	124	3,6%
Аустралија	86	2,5%
Остале земље	358	10,4%
УКУПНО:	3.449	100,00%



²⁹ Процјене прилива новчаних дознака по државама за 2017. годину, април 2018, Свјетска банка

Табела 38. Новчане дознаке исељеништва од 2009. до 2018. године³⁰

Новчане дознаке исељеништва		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ³¹ (процјене)
Централна банка БиХ	КМ у мил.	2.010	1.984	2.008	2.093	2.145	2.311	2.378	2.439	2.645	2.671
	EUR у мил.	1.027	1.014	1.026	1.070	1.096	1.181	1.215	1.235	1.352	1.365
Свјетска банка	КМ у мил.	3.615	3.097	3.328	3.134	3.218	3.313	3.617	3.338	2.997	3.855
	EUR у мил.	1.848	1.583	1.701	1.843	1.645	1.693	1.849	1.706	1.517	1.971



Наглашавамо да је континуиран тренд пораста дознака од 2010. године настављен и ове године што је видљиво у табели 39.

Презентирани подаци за период од 2009 до 2018. године показују да новчане дознаке представљају стабилан извор прихода за Босну и Херцеговину. Уочљива разлика у подацима Централне банке БиХ и Свјетске банке је због тога што подаци Централне банке БиХ обухваћају само “персоналне трансфере”, док према дефиницији Свјетске банке новчане дознаке представљају збир “персоналних трансфера” и “компензације упослених”.

³⁰ Новчане дознаке за 2017. годину су ажуриране у односу на процјену у Миграционом профилу за 2017. годину у складу са тренутним подацима Централне банке БиХ о новчаним дознакама за тај период

³¹ Вриједност новчаних дознака за 2018. годину представља процјене.

10. Имиграциона политика БиХ, правни и институционални оквир

Политика и регулисање питања имиграције, избјеглица и азила се у складу с чланом ИИИ, став (1), тачка ф), Устава Босне и Херцеговине налази у надлежности институција на државном нивоу.

10.1. Имиграциона политика

Подаци из 2000. године о илегалној миграцији страних држављана који преко територије Босне и Херцеговине настоје прећи у земље Западне Европе су указивали да је Босна и Херцеговина постала транзитни центар добро организованог међународног криминала који се бави кријумчарењем људи.

- У првом кварталу 2001. године урађена је Информација о стању у области имиграције и азила у којој је презентовано чињенично стање из ове области, идентификовани типови илегалне миграције, узроци који су довели до постојећег стања као и приједлог мјера за превазилажење настале ситуације. Савјет министара БиХ је 10.05.2001. године разматрао и усвојио наведену информацију, што је постала добра полазна основа за даљњи рад на стављању под контролу илегалних кретања становништва и први документ који је дефинисао циљеве и основе за политику имиграција у БиХ.
- Други документ који је дефинисао политику и развој имиграционог и азилантског система је Акциони план у области имиграција и азила који је усвојио Савјет министара БиХ 06.04.2004. године, у којем су дефинисане области виза, границе, имиграција и азила и свака развијена одвојено, са јасно постављеним циљевима, дефинисаним задацима и носиоцима реализације истих.
- Од 2008. године политика у области имиграција и азила била је дефинисана Стратегијом у области миграције и азила и Акционим планом 2008 – 2011., која је усвојена од стране Савјета министара БиХ 13.11.2008. године. Наведени документ презентује развој имиграционог и азилантског система, тренутно стање, дефинише циљеве, активности, рокове и носиоце реализације за области: виза, границе, имиграција, азила и заштите странаца жртава трговине људима. Савјет министара БиХ је донио 19.03.2009. године Одлуку о именовању Координационог тијела за праћење имплементације стратегије у области имиграције и азила и Акционог плана за период 2008. - 2011. година („Службени гласник БиХ“ број 32/09).
- Такође, Савјет министара БиХ је дана 12.06.2012. године усвојио наредну Стратегију у области миграција и азила и Акциони план за период 2012 – 2015. година. Ова Стратегија је настала као резултат потребе да се настави већ успостављена пракса свеобухватног планирања активности и израде докумената који представљају оквир како у контексту наставка позитивних трендова управљања миграцијама и азилом, тако и у смислу актуелних настојања ка што бржем интегрисању наше државе у чланство Европске уније. Савјет министара БиХ је донио 23.01.2013. године Одлуку о формирању Координационог тијела за питања миграција у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“ број 10/13, 64/13 и 1/14).
- У 2016. години је урађена нова Стратегија у области миграција и азила и Акциони план за период 2016 – 2020. година. Савјет министара БиХ је на својој 50. сједници

одржаној 30. 03. 2016. године размотрио и усвојио Стратегију у области миграција и азила и Акциони план 2016-2020. година.

10.2. Правни оквир

Од 2000. године до 2016. године донешено је пет закона који регулишу област имиграција и азила у БиХ.

- Први пропис којим су на нивоу Босне и Херцеговине регулисана питања имиграције и азила био је **Закон о имиграцији и азилу БиХ** који је ступио на снагу крајем 1999. године („Службени гласник БиХ“ број 23/99).
- Значајан напредак, у смислу побољшања правног оквира којим се регулишу питања кретања и боравка странаца у Босни Херцеговини, постигнут је усвајањем **Закона о кретању и боравку странаца и азилу**, крајем 2003. године („Службени гласник БиХ„ број 29/03 и 4/04 и 53/07).
- Развојем *acquis*-а Европске уније појавила се и потреба промјена или допуна значајног броја одредаба закона донешеног 2003. године. Како би се ускладило БиХ законодавство у области имиграција и азила са законодавством Европске уније и Шенгенским споразумом, као и ријешили недостатци који су се појавили у примјени важећег закона, донесен је нови Закон о кретању и боравку странаца и азилу који је ступио на снагу у мају 2008. године („Службени гласник БиХ“ број 36/08). Овај Закон је измјењен и допуњен у новембру 2012. године доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о кретању и боравку странаца и азилу („Службени гласник БиХ“ број 87/12).
- Такође су у 2014. години отпочеле активности око доношења два нова закона: Закона о странцима и Закона о азилу. **Закон о странцима** је усвојен 10. новембра 2015. године и ступио је на снагу 25.11.2015. године (“Службени гласник БиХ”, број 88/15), а **Закон о азилу** је усвојен 9. фебруара 2016. године и ступио је на снагу 27.02.2016. године (“Службени гласник БиХ”, број 11/16).

У складу са одредбама Закону о странцима (“Службени гласник БиХ”, број 88/15) и Закона о азилу (“Службени гласник БиХ”, број 11/16) донешени су сљедећи подзаконски акти:

- Правилник о уласку и боравку странаца („Службени гласник БиХ“ бр. 25/16),
- Правилник о надзору и удаљењу странца из Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број 28/16),
- Правилник о заштити странаца жртава трговине људима („Службени гласник БиХ“ број 79/16),
- Правилник о стандардима функционисања и другим питањима значајним за рад Имиграционог центра („Службени гласник БиХ“ број 55/16),
- Правилник о садржају, начину вођења и кориштења службених евиденција о странцима („Службени гласник БиХ“ број 51/16),
- Правилник о регистровању биометријских карактеристика странаца („Службени гласник БиХ“ број 55/16),

- Одлука о утврђивању оправданих разлога хуманитарне природе за продужење привременог боравка држављанима Сиријске Арапске Републике („Службени гласник БиХ“ број 93/17),
- Правилник о азилу („Службени гласник БиХ“ број 69/16),
- Правилник о изгледу и садржају захтјева за издавање путне исправе за избјеглице, („Службени гласник БиХ“ број 64/16),
- Правилник о изгледу и садржају путне исправе за особе без држављанства и путног листа за странце („Службени гласник БиХ“ број 41/16),
- Правилник о путном листу за странце („Службени гласник БиХ“ број 65/16),
- Правилник о путној исправи за лица без држављанства („Службени гласник БиХ“ број 65/16),
- Правилник о путној исправи за избјеглице („Службени гласник БиХ“ број 65/16),
- Одлука о утврђивању годишње квоте радних дозвола за запошљавање странаца у Босни и Херцеговини за 2016. годину („Службени гласник БиХ“ број 100/15),
- Одлука о најмањем износу средстава потребним за издржавање странаца за вријеме намјераваног боравка у БиХ („Службени гласник БиХ“ број 5/19),
- Одлука о одређивању међународних граничних прелаза у Босни и Херцеговини на којима се могу издавати визе (Службени гласник БиХ број 66/16 и 15/17),
- Одлука о визама („Службени гласник БиХ“ број 3/15, 47/17 и 73/17),
- Правилник о централној бази података о странцима („Службени гласник БиХ“ број 19/17),
- Правилник о начину остваривања здравственог осигурања особа којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“ број 16/17),
- Правилник о смјештају, начину рада, функционирању и кућном реду у Избјегличко-прихватном центру “Салаковац” („Службени гласник БиХ“ број 29/17),
- Правилник о начину остваривања права на образовање особа којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, број 42/17),
- Правилник о начину остваривања права на социјалну помоћ особа којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ”, број 43/17),
- Правилник о начину остваривања права на рад особа којима је призната међународна заштита у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, број 52/17),
- Правилник о обавезама превозника који доводе странце на граничне прелазе Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, број 23/18).

У складу са одредбама Закона о кретању и боравку странаца и азилу („Службени гласник БиХ“ број 36/08 и 87/12) на снази су још сљедећи подзаконски акти који се примјењују до доношења нових подзаконских прописа по Закону о странцима и Закону о азилу:

- Правилник о покрићу трошкова враћања и стављања странца под надзор („Службени гласник БиХ“ број 2/09),
- Правилник о стандардима функционисања и другим питањима значајним за рад Азилантског центра („Службени гласник БиХ“ број 86/09),
- Правилник о издавању виза за дугорочни боравак (ВИЗА Д) и поступању код издавања таквих виза („Службени гласник БиХ“ број 104/08),
- Правилник о издавању краткорочне визе (Виза „Ц“) и аеродромске транзитне визе (Виза „А“) у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ („Службени гласник БиХ“ број 69/13),

10.3. Институционални оквир

А. Органи на државном нивоу

А1. Предсједништво Босне и Херцеговине

Подразумијева трипартитно ротирајуће Предсједништво, које је одговорно за вођење спољне политике БиХ, укључујући закључење међународних уговора Босне и Херцеговине, отказивање и уз сагласност Парламентарне скупштине, ратификовање таквих уговора, те представљање и остваривање чланства Босне и Херцеговине у међународним и европским организацијама и институцијама.

А2. Савјет министара Босне и Херцеговине

Савјет министара Босне и Херцеговине је орган извршне власти, а чине га предсједавајући и представници девет државних министарстава и дјелује на државном нивоу као централна Влада БиХ. Савјет министара Босне и Херцеговине је надлежан за доношење одлука, закључака и рјешења, нацрта и приједлога закона, анализа, информација, стратегијских докумената, програма, споразума, протокола и других аката. Сваки министар има свог замјеника из различитих конститутивних народа у односу на министра. У наставку слиједи министарства, управне организације и друга тијела која су директно одговорна за управљање миграцијама:

А2.1. Министарство безбједности

Министарство безбједности основано је 2003. године, а надлежно је за заштиту међународних граница, унутрашњих граничних прелаза и регулисање промета на граничним прелазима БиХ; спрјечавање и откривање починилаца кривичних дјела тероризма, трговине дрогом, фалсификовање домаће и стране валуте и трговине људима и других кривичних дјела са међународним или међуентитетским елементом; међународну сарадњу у свим областима из надлежности министарства, прикупљање и кориштење података од значаја за безбједност БиХ, организацију и усаглашавање активности ентитетских министарстава унутрашњих послова и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у остваривању безбједносних задатака у интересу БиХ. Министарство

безбједности креира, стара се и спроводи политику усељавања и азила у БиХ, уређује процедуре и начин устроја службе у вези кретања и боравка странаца у БиХ.

Министарство безбједности доноси првостепене одлуке по захтјевима за међународну заштиту странаца у БиХ и одговорно је за другостепено одлучивање по жалбама странаца у вези уласка, кретања и боравка странаца у БиХ, односно доноси рјешења по жалбама странака на првостепена рјешења која доноси Служба за послове са странцима и Гранична полиција БиХ у складу са Законом о странцима.

- **Гранична полиција Босне и Херцеговине**

Гранична полиција БиХ (раније Државна гранична служба) је основана 2000. године, као полицијско тијело одговорно за обављање полицијских послова везаних за надзор и контролу преласка границе БиХ што подразумијева осигурање неповредивости државне границе, заштите живота и здравља људи, спрјечавања и откривања кривичних дјела и прекршаја, те откривања и проналаска њихових починилаца, спрјечавања незаконитих прекограничних миграција и спрјечавања и откривања других опасности за јавну безбједност, правни поредак и националну безбједност. Од оснивања Министарства безбједности БиХ 2003. године, Гранична полиција БиХ се налази у саставу овог министарства.

Гранична полиција БиХ у области спровођења имиграцијске легислативе контролише кретање странаца преко границе БиХ, у складу са Законом о странцима и Законом о азилу, одбија улазак странаца у БиХ у случајевима кад не испуњавају прописане услове за улазак у БиХ и под дефинисаним условима доноси рјешења о одбијању уласка, у изузетним случајевима прописаним наведеним законом издаје визе на граници, врши поништење или скраћење рока важења визе и Граничној полицији БиХ странац може исказати намјеру подношења захтјева за азил у БиХ, води и размјењује податке из ове области.

- **Служба за послове са странцима**

Служба је управна организација у саставу Министарства безбједности, с оперативном самосталношћу за вођење послова и рјешавање питања из своје надлежности, основана ради обављања управних и инспекцијских послова везаних за кретање и боравак странаца у Босни и Херцеговини, рјешавање у управним стварима по захтјевима странаца као и осталих послова прописаних Законом о странцима И Законом о азилу, те другим законима и прописима којима се регулишу права, обавезе и друга питања у вези с кретањем и боравком странаца. Служба за послове са странцима је основана Законом о Служби за послове са странцима 2005. године, док је са оперативним радом почела 01.10.2006. године.

- **Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА)**

Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА) је управна организација у оквиру Министарства безбједности БиХ, са оперативном самосталношћу, основана ради обављања полицијских послова. СИПА се у оквиру својих законом дефинисаних надлежности бави спрјечавањем, откривањем и истрагом кривичних дјела из надлежности Суда Босне и Херцеговине, а посебно организованог криминала, тероризма, ратних злочина, трговине људима и других кривичних дјела против човјечности и вриједности заштићених међународним правом. СИПА је, у садашњем капацитету, започела са својим активностима 2004. године и наслиједила је „Државну агенцију за информације и заштиту“.

A.2.2. Обавјештајно-безбједносна агенција (ОБА)

Обавјештајно безбједносна агенција у области имиграционог законодавства надлежна је за безбједносну провјеру за странце у сврху утврђивања разлога безбједности БиХ.

A2.3. Министарство за људска права и избјеглице

Министарство за људска права и избјеглице надлежно је за праћење и спровођење међународних конвенција и других докумената из области људских права и основних слобода, креирање и спровођење активности на испуњавању обавеза БиХ у погледу пријема у евроатланске интеграције, а посебно у вези са примјеном Европске конвенције о људским правима и основним слободама и њеним протоколима; праћење и израда информација о стандардима и активностима у областима људских права; старање о правима и питањима избјеглица у БиХ након утврђивања њиховог статуса; прихват и збрињавање, на период до 30 дана, бх. држављана који се враћају у Босну и Херцеговину на основу Споразума о реадмисији; креирање и спровођење политике у БиХ у области повратка избјеглица и расељених лица у БиХ, пројеката реконструкције и обезбјеђење других услова за одржив повратак, те креирање политике БиХ према исељеништву.

A2.4. Министарство иностраних послова

Министарство иностраних послова надлежно је за спровођење утврђене политике БиХ, те за развој међународних односа, заступање БиХ у дипломатским односима према другим државама и међународним организацијама; сарадњу са међународним организацијама, предлагање Предсједништву Босне и Херцеговине учлањење, односно учешће БиХ у раду међународних организација; припремање билатералних и мултилатералних споразума; вршење послова у вези са боравком и заштитом права и интереса држављана БиХ на сталном и привременом боравку у иностранству и домаћих правних лица у иностранству, те подстицање, развијање и координација сарадње са исељеништвом из БиХ.

Министарство иностраних послова у области спровођења имиграционе легислативе припрема Савјету министара БиХ, приједоге одлука о државама чијим држављанима није потребна виза за улазак у БиХ, приједлоге одлука за државе чији држављани могу ући у БиХ с другим документом осим пасоша, као и приједлоге одлука ослобађања од прибављања визе носиоца посебних врста путних исправа. Такође, Министарство иностраних послова реализује миграциону политику посредством издавања виза у Дипломатско-конзуларним представништвима БиХ.

A2.5. Министарство правде

Министарство правде надлежно је за административне функције везано за правосудне органе на државном нивоу; међународну и међуентитетску правосудну сарадњу; обезбјеђивање да законодавство БиХ и његово спровођење на свим нивоима буду у складу са обавезама БиХ које произилазе из међународних споразума; сарадњу са Министарством иностраних послова и ентитетима на изради међународних билатералних и мултилатералних споразума; опште дјеловање као централно координирајући орган за обезбјеђивање усклађености законодавства и стандарда правосудног система међу ентитетима, екстрадицију; послове управне инспекције над извршавањем закона; те за питања удружења грађана, вођење регистара удружења грађана и невладиних организација које дјелују на територији БиХ.

Министарство правде одговорно је за инспекцију управних поступака свих министарстава и других цивилних органа, укључујући оне за управљање миграцијама и азилом.

A2.6. Министарство цивилних послова

Министарство цивилних послова је надлежно за послове држављанства, упис и евиденцију грађана, заштиту личних података, пријављивање пребивалишта и боравишта, личне исправе, путне исправе, те друге послове прописане законом.

У области имиграција задужено је за дефинисање путних исправа за странце.

A2.7. Дирекција за европске интеграције

Дирекција за европске интеграције основана је Законом о Савјету министара Босне и Херцеговине 2002. године, са задатком да координира процес интеграције Босне и Херцеговине у Европску унију. Дирекција је преузела надлежности бившег Министарства за европске интеграције Босне и Херцеговине. Дирекција за европске интеграције је надлежна, између осталог, за координацију послова на усклађивању правног система БиХ са стандардима за приступање ЕУ (*acquis communautaire*).

A2.8. Суд Босне и Херцеговине

Суд БиХ има јурисдикцију над кривичним дјелима којима се нарушавају државни закони БиХ, ако су иста предвиђена законом, и може дјеловати у циљу рјешавања међуентитетских спорова код имплементације закона. Он може и пресуђивати код предмета који се односе на међународне уговоре као и питања о спровођењу међународног и домаћег казненог закона.

У оквиру своје кривичне надлежности, Суд Босне и Херцеговине је надлежан за кривична дјела утврђена Кривичним законом Босне и Херцеговине и другим законима Босне и Херцеговине. У оквиру управне надлежности Суд Босне и Херцеговине је надлежан да одлучује по тужбама против коначних управних аката, донесених у вршењу јавних овлаштења. У оквиру апелационе надлежности Суд Босне и Херцеговине је надлежан да одлучује по жалбама против пресуда или одлука које донесе Кривично или Управно одјељење овог суда, ванредним правним лијековима против правоснажних одлука које су донијела одјељења Суда, осим захтјева за понављање поступка.

Суд БиХ у области спровођења имиграционе легислативе одлучује, као другостепени орган, по тужбама странаца на рјешења Министарства безбједности у поступцима по захтјеву за међународну заштиту, а и у области имиграционог законодавства све одлуке Министарства безбједности су подложне судском преиспитивању.

A2.9. Уставни суд БиХ

Уставни суд БиХ дјелује на државном нивоу те има искључиву надлежност одлучивања о свим споровима који проистекну из Устава између два ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине као и надлежност да одлучи да ли је било која одредба устава или закона једног ентитета у складу са Уставом. Апелациона јурисдикција Уставног суда је установљена уставном одредбом по којој Суд "има апелациону надлежност за питања из Устава која се појаве на основу пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини". Уставни суд је надлежан да утврди компатибилност закона са Уставом БиХ, са Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или домаћаја неког општег правила међународног јавног права.

Б. Органи на ентитетском нивоу

Давање већих надлежности државним органима за управљање миграцијама имало је директан утицај на улогу ентитетских органа. Прије оснивања Граничне полиције БиХ (раније Државна гранична служба) 2000. године, ентитетска министарства унутрашњих послова држала су релативно широке надлежности код управљања миграцијама, укључујући обавезе граничне контроле и дјеловање „Одјела за странце“ унутар сваког министарства унутрашњих послова. Тренутно, обавеза спровођења управљања миграцијама унутар територије пребачена је са кантоналног/регионалног нивоа министарстава унутрашњих послова на Службу за послове са странцима унутар Министарства безбједности. Служба је и основана с циљем да се измјени ситуација недовољног финансирања и децентрализације система у којем су дјеловали инспектори за странце и која је резултирала неефикасношћу, јер је надлежност инспектора за странце престајала ван граница кантона/ентитета у којем су били запослени. Поред тога, овласти инспектора варирале су у зависности од релевантног кантоналног/ентитетског нивоа законодавства. Лоша комуникација између инспектора за странце, ентитетских и државних тијела резултирала је мањкавостима како у хармонизирању активности тако и у централизирању података.

Б1. Република Српска

Б1.1. Министарство унутрашњих послова Републике Српске

Надлежности Министарства унутрашњих послова Републике Српске укључују, између осталих цивилних и сигурносних истражних одговорности, подршку државним органима надлежним за управљање миграцијама, а првенствено Служби за послове са странцима, у поступцима пријаве и одјаве боравка странаца и на захтјев Службе за послове са странцима пружа подршку у поступцима присилног удаљења странаца из БиХ, те врши послове провјере идентитета и држављанства у вези захтјева за повратак бх. држављана по споразумима о реадмисији.

Б1.2. Министарство управе и локалне самоуправе

Министарство управе и локалне самоуправе врши управне и друге стручне послове који се односе на држављанство, матичне књиге, лично име, јединствени број грађана и врши друге послове у складу са законом и другим прописима Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Б2. Федерација БиХ

Б2.1. Министарство унутрашњих послова Федерације БиХ

Министарство унутрашњих послова Федерације БиХ надлежно је, за спрјечавање и откривање кривичних дјела међународног криминала и тероризма, неовлаштене трговине дрогом и организованог криминала, проналажење и хватање починилаца тих дјела, расписивање и објављивање ИНТЕРПОЛ-ове међународне, федералне и међукантоналне потраге, сарадњу са надлежним тужитељствима у вези обраде казних случајева, послове држављанства Федерације, заштиту људских права и грађанских слобода у области унутрашњих послова, те за друге послове из своје надлежности.

У области имиграционог законодавства дужно је, на захтјев Службе за послове са странцима, пружити подршку Служби за послове са странцима у поступцима присилног

удаљења странаца из БиХ, те врши послове провјере идентитета и држављанства у вези захтјева за повратак бх. држављана по споразумима о реадмисији.

Б2.2. Кантонална министарства унутрашњих послова

Кантонална министарства унутрашњих послова у области имиграционог права надлежна су за подршку Служби за послове са странцима, у поступцима пријаве и одјаве боравка странаца и на захтјев Службе за послове са странцима на подршку у поступцима присилног удаљења странаца из БиХ, те врши послове провјере идентитета и држављанства у вези захтјева за повратак бх. држављана по споразумима о реадмисији.

Б3. Брчко дистрикт БиХ

Полиција Брчко дистрикта БиХ у области имиграционог права дужна је, на захтјев Службе за послове са странцима, пружити подршку Служби за послове са странцима у поступцима присилног удаљења странаца из БиХ, те врши послове провјере идентитета и држављанства у вези захтјева за повратак бх. држављана по споразумима о реадмисији.

АНЕКСИ

- АНЕКС 1. ЗБИРНИ ПРЕГЛЕД МИГРАЦИОНИХ КРЕТАЊА**
- АНЕКС 2. ИЗДАТЕ ВИЗЕ У ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИМ ПРЕДСТАВНИШТВИМА БИХ У 2017. И 2018. ГОДИНИ**
- АНЕКС 3. ИЗДАТЕ ВИЗЕ НА ГРАНИЦИ БИХ У 2017. И 2018. ГОДИНИ**
- АНЕКС 4. ОДБИЈЕНИ УЛАСЦИ НА ГРАНИЦИ БИХ У 2017. И 2018. ГОДИНИ**
- АНЕКС 5. ОТКРИВЕНИ НЕЗАКОНИТИ ПРЕЛАСЦИ ГРАНИЦЕ БИХ У 2017. И 2018. ГОДИНИ**
- АНЕКС 6. ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ БОРАВАК У БИХ ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**
- АНЕКС 7. ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА СТАЛНИ БОРАВАК У БИХ ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**
- АНЕКС 8. ИЗРЕЧЕНЕ МЈЕРЕ ПРЕМА СТРАНЦИМА У 2018. ГОДИНИ**
- АНЕКС 9. ПОДНЕСЕНИ ЗАХТЈЕВИ ЗА АЗИЛ НАДЛЕЖНИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА ОД 2009. ДО 2018. ГОДИНЕ**
- АНЕКС 10. БРОЈ ИЗДАТИХ РАДНИХ ДОЗВОЛА ЗА СТРАНЦЕ У БИХ ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**

ЗБИРНИ ПРЕГЛЕД МИГРАЦИОНИХ КРЕТАЊА

АНЕКС 1.

ПОКАЗАТЕЉИ / ГОДИНЕ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Број издатих виза у ДКП-има	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751	31.171
Број издатих виза на граници	345	327	248	150	93	58	120	66	57	34
Број одбијених улазака у БиХ	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313	1.853
Број незаконитих прелазака државне границе	381	322	324	389	228	189	179	218	766	4.489
Улазака	188	180	203	283	164	116	133	141	607	2.892
Изразака	193	142	121	106	64	73	46	77	159	1.597
Број привремених боравака	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372	10.756
Број сталних боравака	359	315	308	401	713	763	808	799	750	815
Број отказа безвизних или привремених боравака	530	397	364	947	430	817	670	508	282	189
Број отказа безвизних или привремених боравака са протјеривањем		73	104	182	123	59	52	31	38	17
Број отказа сталних боравака	36	106	191	54	57	83	63	52	66	36
Број рјешења о протјеривању	474	410	309	562	279	380	294	418	927	1.540
Број странаца стављених под надзор	191	354	266	520	274	251	210	313	897	970
Имиграциони центар	191	312	218	453	236	218	193	311	860	948
На одређено подручје или мјесто		42	48	67	38	33	17	2	37	22
Број закључка о дозволи извршења рјешења о протјеривању	22	19	8	14	1	5	5	18	1	3
Број странаца враћених из БиХ по споразумима о реадмисији	87	101	81	292	117	57	29	156	358	670
Добровољни повратак из БиХ уз асистенцију Службе за послове са странцима				160	159	169	179	246	628	324
Број добровољних повратака миграната (уз помоћ ИОМ-а)	226	341	244	88	209	104	197	148	379	628
Држављана БиХ	73	87	71	88	209	104	197	148	379	217
Страних држављана из БиХ	153	254	173	0	0	0	0	0	0	411
Прихват странаца по споразуму о реадмисији са Републиком Хрватском	122	119	88	75	75	55	42	105	311	652
Број особа које су затражиле азил у БиХ	71	64	46	53	100	45	46	79	381	1.568
Број издатих радних дозвола странцима у току године	2.592	2.325	2.607	2.573	2.563	2.197	2.465	2.628	2.593	2.822
Број странаца који су стекли држављанство БиХ	945	827	718	817	649	676	641	682	667	728
Број емиграната који воде поријекло из БиХ што укључује потомке бх. исељеника рођене у земљи домаћина (процјена Министарства за људска права и избјеглице БиХ)							2.000.000			
Популација у БиХ (Босна и Херцеговина у бројевима 2016, Агенција за статистику БиХ, 2016 и „Службени гласник БиХ“ бр. 60/16)							3.531.159			

**ИЗДАТЕ ВИЗЕ У ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИМ ПРЕДСТАВНИШТВИМА АНЕКС 2.
БИХ У 2017. И 2018. ГОДИНИ**

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
1	Авганистан	51	9	-82,35%
2	Азербејџан	6		-100,00%
3	Алжир	25	31	24,00%
4	Ангола	1	1	0,00%
5	Антигва и Барбуда		1	-
6	Бангладеш	45	80	77,78%
7	Бјелорусија	47	16	-65,96%
8	Боливија	3	1	-66,67%
9	Боцвана	1	4	300,00%
10	Бразил	8	15	87,50%
11	Венецуела		1	-
12	Вијетнам	149	166	11,41%
13	Гамбија	1	2	100,00%
14	Гана	9	33	266,67%
15	Гвајана	1		-100,00%
16	Гвинеја		1	-
17	Гвинеја Бисао		1	-
18	Гренада	1		-100,00%
19	Грузија	159		-100,00%
20	Доминиканска Република	11	7	-36,36%
21	Египат	608	524	-13,82%
22	Еквадор	1	5	400,00%
23	Екваторијална Гвинеја		1	-
24	Еритреја	4	8	100,00%
25	Етиопија	86	92	6,98%
26	Замбија	5	2	-60,00%
27	Зимбабве		2	-
28	Израел	1	7	600,00%
29	Индија	529	597	12,85%
30	Индонезија	274	192	-29,93%
31	Ирак	130	124	-4,62%
32	Иран	291	298	2,41%
33	Јамајка	1	1	0,00%
34	Јемен	215	222	3,26%
35	Јерменија	84	55	-34,52%
36	Јордан	960	1.181	23,02%
37	Јужна Африка	50	39	-22,00%
38	Казахстан	64	91	42,19%
39	Камбоџа	3		-100,00%
40	Камерун	15	16	6,67%
41	Капо Верде		1	-
42	Катар		5	-
43	Кенија	18	15	-16,67%
44	Кина	572	1.022	78,67%
45	Киргистан	31	35	12,90%
46	Колумбија	985		-100,00%
47	Комори	254	286	12,60%
48	Конго Демократска Република	3	18	500,00%
49	Конго Република	2	1	-50,00%
50	Кореја, ДНР	2	1	-50,00%
51	Косово*	754	873	15,78%
52	Куба	7	10	42,86%
53	Кувајт		1	-
54	Лаос	2	3	50,00%
55	Лесото	4		-100,00%

**ИЗДАТЕ ВИЗЕ У ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИМ ПРЕДСТАВНИШТВИМА АНЕКС 2.
БИХ У 2017. И 2018. ГОДИНИ**

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
56	Либан	5.090	4.009	-21,24%
57	Либија	485	684	41,03%
58	Мадагаскар	1	4	300,00%
59	Малави	1	4	300,00%
60	Малдиви	1		-100,00%
61	Малезија	6	5	-16,67%
62	Мали	22	5	-77,27%
63	Мароко	38	45	18,42%
64	Мауританија	5	16	220,00%
65	Мијанмар	6	1	-83,33%
66	Мозамбик	1	1	0,00%
67	Монголија	32	21	-34,38%
68	Намибија	2	6	200,00%
69	Непал	32	48	50,00%
70	Непознато држављанство	151	160	5,96%
71	Нигер	2		-100,00%
72	Нигерија	16	7	-56,25%
73	Обала Слоноваче	3	9	200,00%
74	Пакистан	184	255	38,59%
75	Палестина	175	162	-7,43%
76	Перу	122		-100,00%
77	Руанда	3	3	0,00%
78	Руска Федерација	88	81	-7,95%
79	Саудијска Арабија	14.573	18.333	25,80%
80	Света Луција	2		-100,00%
81	Света Хелена	5	8	60,00%
82	Свети Винцент и Гренадини	1		-100,00%
83	Сенегал	7	6	-14,29%
84	Сијера Леоне	4	1	-75,00%
85	Сиријска Арапска Република	310	287	-7,42%
86	Сомалија	9	13	44,44%
87	Судан	72	55	-23,61%
88	Тајланд	28	52	85,71%
89	Танзанија	15	10	-33,33%
90	Таџикистан	17	9	-47,06%
91	Того	1	1	0,00%
92	Тонга	1		-100,00%
93	Тринидад и Тобаго	9		-100,00%
94	Тунис	51	31	-39,22%
95	Туркменистан	7	41	485,71%
96	Уганда	62	21	-66,13%
97	Узбекистан	13	17	30,77%
98	Украјина	24	24	0,00%
99	Филипини	536	546	1,87%
100	Хаити	2	3	50,00%
101	Хонг Конг	1		-100,00%
102	Централноафричка Република	1	1	0,00%
103	Чад	2	5	150,00%
104	Чиле		1	-
105	Џибути		1	-
106	Шри Ланка	59	82	38,98%
УКУПНО:		28.751	31.171	8,42%

* Овај натпис не прејудуцира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

ИЗДАТЕ ВИЗЕ НА ГРАНИЦИ БИХ У 2017. И 2018. ГОДИНИ

АНЕКС 3..

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
1	Азербејџан	1		-100,00%
2	Алжир	1		-100,00%
3	Бангладеш	1	2	100,00%
4	Бурунди	1		-100,00%
5	Гана		1	-
6	Египат	1		-100,00%
7	Етиопија	1		-100,00%
8	Замбија	1		-100,00%
9	Зимбабве	1		-100,00%
10	Индонезија		5	-
11	Ирак	6	3	-50,00%
12	Јерменија	7		-100,00%
13	Јужни Судан	1		-100,00%
14	Казахстан	5		-100,00%
15	Камерун	1		-100,00%
16	Кенија	2		-100,00%
17	Киргистан	2		-100,00%
18	Конго, ДР	1		-100,00%
19	Конго, Република		1	-
20	Либан		7	-
21	Либија	1	13	1200,00%
22	Мароко	1	1	0,00%
23	Мауританија	1		-100,00%
24	Намибија	2		-100,00%
25	Нигерија	1	1	0,00%
26	Палестина	1		-100,00%
27	Перу	7		-100,00%
28	Руанда	3		-100,00%
29	Таџикистан	2		-100,00%
30	Тринидад и Тобаго	1		-100,00%
31	Уганда	2		-100,00%
32	Филипини	2		-100,00%
УКУПНО:		57	34	-40,35%

ОДБИЈЕНИ УЛАСЦИ НА ГРАНИЦИ У 2017. И 2018. ГОДИНИ

АНЕКС 4.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
1	Авганистан	6	10	66,67%
2	Азербејџан		5	-
3	Албанија	72	28	-61,11%
4	Алжир	2	3	50,00%
5	Аргентина	1		-100,00%
6	Аустралија		1	-
7	Аустрија	39	37	-5,13%
8	Бангладеш	30	16	-46,67%
9	Бахами	2		-100,00%
10	Бахреин	1		-100,00%
11	Белгија	7		-100,00%
12	Бјелорусија	12	14	16,67%
13	Боливија		4	-
14	Бугарска	1	1	0,00%
15	Вијетнам	1	4	300,00%
16	Грузија	12		-100,00%
17	Данска	2	1	-50,00%
18	Доминиканска Република	3		-100,00%
19	Египат	2	3	50,00%
20	Еквадор	3	1	-66,67%
21	Зимбабве	1		-100,00%
22	Израел	1		-100,00%
23	Индија	7	39	457,14%
24	Индонезија	2	2	0,00%
25	Ирак		3	-
26	Иран	4	34	750,00%
27	Ирска	1	1	0,00%
28	Источни Тимор		9	-
29	Италија	14	14	0,00%
30	Јамајка	2		-100,00%
31	Јемен	1		-100,00%
32	Јерменија	4	3	-25,00%
33	Јордан	1	4	300,00%
34	Казахстан	13	6	-53,85%
35	Камерун	1	1	0,00%
36	Канада	1	1	0,00%
37	Капо Верде	1		-100,00%
38	Кенија		1	-
39	Кина	45	41	-8,89%
40	Колумбија	105		-100,00%
41	Конго Демократска Република		3	-
42	Кореја, Република		1	-
43	Косово*	870	683	-21,49%
44	Куба	4	2	-50,00%
45	Кувајт	1	1	0,00%
46	Латвија	1		-100,00%
47	Либан	3	1	-66,67%
48	Либија	1	6	500,00%
49	Литванија	1		-100,00%
50	Мађарска	8	6	-25,00%
51	Македонија	20	60	200,00%

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
52	Малезија		3	-
53	Малта		1	-
54	Мароко	4		-100,00%
55	Непал	1		-100,00%
56	Непознато држављанство	1	3	200,00%
57	Њемачка	34	43	26,47%
58	Пакистан	3	14	366,67%
59	Палестина		4	-
60	Перу	72		-100,00%
61	Пољска	10	8	-20,00%
62	Португал		1	-
63	Румунија	3	3	0,00%
64	Руска Федерација	6	11	83,33%
65	Саудијска Арабија	41	13	-68,29%
66	Света Луција	1		-100,00%
67	Сенегал	1		-100,00%
68	Сиријска Арапска Република	4	6	50,00%
69	Сједињене Америчке Државе	2	1	-50,00%
70	Словачка	1	2	100,00%
71	Словенија	16	8	-50,00%
72	Србија	138	85	-38,41%
73	Судан		1	-
74	Тајланд	2		-100,00%
75	Танзанија		1	-
76	Тринидад и Тобаго	4		-100,00%
77	Тунис	16	21	31,25%
78	Туркменистан		1	-
79	Турска	400	422	5,50%
80	Узбекистан	1		-100,00%
81	Уједињени Арапски Емирати		1	-
82	Уједињено Краљевство	3	2	-33,33%
83	Украјина	3		-100,00%
84	Филипини	7	7	0,00%
85	Финска	1		-100,00%
86	Француска	11	9	-18,18%
87	Холандија	5	6	20,00%
88	Хрватска	192	97	-49,48%
89	Црна Гора	4	13	225,00%
90	Чешка Република	2	2	0,00%
91	Швајцарска	6	5	-16,67%
92	Шведска	2	2	0,00%
93	Шпанија	7	7	0,00%
УКУПНО:		2.313	1.853	-19,89%

* Овај натпис не прејудуцира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

**ОТКРИВЕНИ НЕЗАКОНИТИ ПРЕЛАСЦИ ГРАНИЦЕ БИХ
У 2017. И 2018. ГОДИНИ**

АНЕКС 5.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
1	Авганистан	86	636	639,53%
2	Албанија	13	8	-38,46%
3	Алжир	117	53	-54,70%
4	Бангладеш	2	72	3500,00%
5	Босна и Херцеговина	39	23	-41,03%
6	Вијетнам		8	-
7	Данска		1	-
8	Египат		1	-
9	Индија	4	46	1050,00%
10	Ирак	7	509	7171,43%
11	Иран	20	818	3990,00%
12	Источни Тимор		9	-
13	Италија	1	5	400,00%
14	Јемен		10	-
15	Јерменија	3		-100,00%
16	Јордан		1	-
17	Камерун		1	-
18	Кина		20	-
19	Комори	6	1	-83,33%
20	Конго, ДР	1		-100,00%
21	Косово*	44	52	18,18%
22	Куба	9	5	-44,44%
23	Кувајт	3	2	-33,33%
24	Либан		4	-
25	Либија	51	220	331,37%
26	Македонија	1		-100,00%
27	Малезија		1	-
28	Мароко	43	72	67,44%
29	Мијанмар		1	-
30	Непал	5	2	-60,00%
31	Непознато држављанство	1		-100,00%
32	Нигерија		2	-
33	Њемачка		1	-
34	Пакистан	119	941	690,76%
35	Палестина	8	128	1500,00%
36	Пољска	1		-100,00%
37	Руска Федерација	1	1	0,00%
38	Сиријска Арапска Република	62	686	1006,45%
39	Сјеверна Сахара		1	-
40	Словенија	2		-100,00%
41	Сомалија		5	-
42	Србија	20	10	-50,00%
43	Тунис	1	26	2500,00%
44	Турска	82	56	-31,71%
45	Уједињени Арапски Емирати		1	-
46	Француска	1		-100,00%
47	Холандија		1	-

**ОТКРИВЕНИ НЕЗАКОНИТИ ПРЕЛАСЦИ ГРАНИЦЕ БИХ
У 2017. И 2018. ГОДИНИ**

АНЕКС 5.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
48	Хрватска	3	16	433,33%
49	Централноафричка Република		1	-
50	Црна Гора	1	6	500,00%
51	Чешка Република	6		-100,00%
52	Шведска	1		-100,00%
53	Шри Ланка	2	26	1200,00%
УКУПНО:		766	4.489	486,03%

* Овај натпис не прејудицира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**

АНЕКС 6.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
1	Авганистан	2	2	0,00%
2	Азербејџан	7	3	-57,14%
3	Албанија	40	40	0,00%
4	Алжир	15	12	-20,00%
5	Аргентина	4	6	50,00%
6	Аустралија	20	20	0,00%
7	Аустрија	405	384	-5,19%
8	Бангладеш	5	10	100,00%
9	Бахреин	12	23	91,67%
10	Белгија	10	9	-10,00%
11	Бјелорусија	9	14	55,56%
12	Боливија	1	2	100,00%
13	Бразил	21	24	14,29%
14	Бугарска	25	29	16,00%
15	Венецуела	2	4	100,00%
16	Гамбија	1		-100,00%
17	Гана	7	9	28,57%
18	Гватемала	2	1	-50,00%
19	Грузија	1	5	400,00%
20	Грчка	39	33	-15,38%
21	Данска	10	17	70,00%
22	Дјевичанска Острва		1	-
23	Доминиканска Република	1	1	0,00%
24	Египат	179	193	7,82%
25	Еквадор	1	1	0,00%
26	Екваторијална Гвинеја		1	-
27	Естонија	1	3	200,00%
28	Етиопија	6	4	-33,33%
29	Замбија	1	2	100,00%
30	Израел	10	17	70,00%
31	Индија	33	32	-3,03%
32	Индонезија	14	18	28,57%
33	Ирак	15	20	33,33%
34	Иран	40	36	-10,00%
35	Ирска	5	7	40,00%
36	Исланд	1	1	0,00%
37	Италија	247	225	-8,91%
38	Јапан	5	10	100,00%
39	Јемен	21	36	71,43%
40	Јерменија	7	6	-14,29%
41	Јордан	80	101	26,25%
42	Јужна Африка	10	10	0,00%
43	Казахстан	1	1	0,00%
44	Канада	25	35	40,00%
45	Катар	37	43	16,22%
46	Кенија	12	5	-58,33%
47	Кина	373	281	-24,66%
48	Кипар	1	2	100,00%
49	Киргистан	4	1	-75,00%
50	Колумбија	7	7	0,00%
51	Комори		1	-
52	Конго Демократска Република	2	5	150,00%
53	Кореја Демократска Република	1	1	0,00%
54	Кореја, Република	7	7	0,00%
55	Куба		2	-
56	Кувајт	132	130	-1,52%

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**

АНЕКС 6.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
57	Латвија	1	5	400,00%
58	Либан	20	21	5,00%
59	Либерија		2	-
60	Либија	132	151	14,39%
61	Литванија	3	8	166,67%
62	Луксембург	2	2	0,00%
63	Мадагаскар	1	1	0,00%
64	Мађарска	15	9	-40,00%
65	Макао		1	-
66	Македонија	571	511	-10,51%
67	Малезија	12	12	0,00%
68	Мали	9	10	11,11%
69	Малта	1		-100,00%
70	Мароко	17	22	29,41%
71	Мауританија	2	4	100,00%
72	Маурицијус		1	-
73	Мексико	6	12	100,00%
74	Мијанмар	1	1	0,00%
75	Микронезија	1	2	100,00%
76	Мозамбик	1		-100,00%
77	Молдавија	21	25	19,05%
78	Намибија	1	1	0,00%
79	Непал	5	5	0,00%
80	Непознато држављанство	5	2	-60,00%
81	Нигер	1	1	0,00%
82	Нигерија	3	2	-33,33%
83	Никарагва	1	1	0,00%
84	Нови Зеланд	2	4	100,00%
85	Норвешка	13	15	15,38%
86	Њемачка	399	408	2,26%
87	Оман	11	16	45,45%
88	Пакистан	27	29	7,41%
89	Палестина	26	32	23,08%
90	Панама	2		-100,00%
91	Парагвај		1	-
92	Перу	2	5	150,00%
93	Пољска	47	57	21,28%
94	Португал	7	11	57,14%
95	Руанда	1	1	0,00%
96	Румунија	42	62	47,62%
97	Руска Федерација	180	192	6,67%
98	Саудијска Арабија	74	86	16,22%
99	Свазиленд	1	2	100,00%
100	Сијера Леоне		1	-
101	Сиријска Арапска Република	231	208	-9,96%
102	Сједињене Америчке Државе	266	293	10,15%
103	Словачка	36	33	-8,33%
104	Словенија	190	181	-4,74%
105	Сомалија	2	4	100,00%
106	Србија	2.210	2.101	-4,93%
107	Судан	21	19	-9,52%
108	Тајланд	1	1	0,00%
109	Танзанија	3	4	33,33%
110	Таџикистан	5	4	-20,00%
111	Того		1	-
112	Тунис	13	14	7,69%

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**

АНЕКС 6.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
113	Турска	2.577	1.990	-22,78%
114	Уганда	2	4	100,00%
115	Узбекистан	4	3	-25,00%
116	Уједињени Арапски Емирати	69	64	-7,25%
117	Уједињено Краљевство	103	104	0,97%
118	Украјина	71	65	-8,45%
119	Филипини	16	21	31,25%
120	Финска	15	13	-13,33%
121	Француска	52	65	25,00%
122	Хаити		2	-
123	Холандија	56	64	14,29%
124	Хондурас	2	1	-50,00%
125	Хрватска	1.005	970	-3,48%
126	Централноафричка Република	1	1	0,00%
127	Црна Гора	672	737	9,67%
128	Чад	2	2	0,00%
129	Чешка Република	38	21	-44,74%
130	Чиле	3	3	0,00%
131	Швајцарска	53	54	1,89%
132	Шведска	25	29	16,00%
133	Шпанија	43	49	13,95%
134	Шри Ланка	2	4	100,00%
УКУПНО:		11.372	10.756	-5,42%

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА СТАЛНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**

АНЕКС 7.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
1	Албанија		2	-
2	Алжир	1		-100,00%
3	Аргентина		1	-
4	Аустралија		3	-
5	Аустрија	26	36	38,46%
6	Белгија		1	-
7	Бјелорусија	4	3	-25,00%
8	Бразил	2		-100,00%
9	Бугарска	3	3	0,00%
10	Грузија	1	1	0,00%
11	Грчка	3	1	-66,67%
12	Данска	1	2	100,00%
13	Египат	14	6	-57,14%
14	Етиопија		1	-
15	Индија	13	4	-69,23%
16	Индонезија	1		-100,00%
17	Иран	12	6	-50,00%
18	Ирска	1	1	0,00%
19	Италија	10	13	30,00%
20	Јемен		2	-
21	Јерменија	1		-100,00%
22	Јордан	8	11	37,50%
23	Јужна Африка		1	-
24	Кина	129	121	-6,20%
25	Киргистан	3		-100,00%
26	Конго, ДР	1		-100,00%
27	Кореја, Република	1	1	0,00%
28	Кувајт	1		-100,00%
29	Латвија		1	-
30	Либан		1	-
31	Либија	2	5	150,00%
32	Мађарска		2	-
33	Македонија	69	81	17,39%
34	Малезија	2	1	-50,00%
35	Мароко	1	1	0,00%
36	Мексико		1	-
37	Молдавија	11	15	36,36%
38	Непал		1	-
39	Њемачка	41	44	7,32%
40	Пакистан	2	3	50,00%
41	Палестина	3	5	66,67%
42	Пољска	8	5	-37,50%
43	Румунија	11	12	9,09%
44	Руска Федерација	32	9	-71,88%
45	Саудијска Арабија	1		-100,00%
46	Сиријска Арапска Република	15	17	13,33%
47	Сједињене Америчке Државе	12	18	50,00%
48	Словачка	7	3	-57,14%
49	Словенија	17	10	-41,18%
50	Србија	7	15	114,29%
51	Судан	2	6	200,00%
52	Тајланд	1	1	0,00%
53	Таџикистан		1	-
54	Тунис	1	2	100,00%
55	Турска	60	38	-36,67%
56	Узбекистан	1	1	0,00%
57	Уједињено Краљевство	6	8	33,33%

**ИЗДАТЕ БОРАВИШНЕ ДОЗВОЛЕ ЗА СТАЛНИ БОРАВАК У БИХ
ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**

АНЕКС 7.

Ред. бр.	ДРЖАВА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
58	Украјина	17	28	64,71%
59	Филипини	1	3	200,00%
60	Финска	1		-100,00%
61	Француска		2	-
62	Холандија	3	2	-33,33%
63	Хрватска	101	91	-9,90%
64	Црна Гора	75	148	97,33%
65	Чешка Република		3	-
66	Швајцарска	1	9	800,00%
67	Шведска	1	2	100,00%
68	Шпанија	2		-100,00%
УКУПНО:		750	815	8,67%

Ред. бр.	ДРЖАВА	Отказ боравка		Отказ безвизног или привременог боравка са протјеривањем	Протјеривање	Стављање под надзор у Имиграциони центар
		Безвизни и привремени боравак	Стални боравак			
1	Авганистан				104	36
2	Азербејџан				4	
3	Албанија	2			76	76
4	Алжир				45	25
5	Аустрија	2			1	2
6	Бангладеш				16	9
7	Бахреин				1	
8	Бразил	2			1	
9	Вијетнам				4	
10	Гана	2				
11	Египат	2			5	5
12	Еквадор				3	3
13	Етиопија				1	1
14	Индија	1	1		22	14
15	Индонезија				2	
16	Ирак				57	15
17	Иран				246	105
18	Ирска	2				
19	Италија	3	2			
20	Јапан	1				
21	Јемен				4	4
22	Јордан	1			5	1
23	Јужна Африка				1	
24	Казахстан				1	2
25	Кајманска Острва				1	
26	Камерун				5	3
27	Капо Верде				1	
28	Кина	8	17		31	29
29	Киргистан				1	
30	Комори				1	
31	Кореја, Република	1				
32	Косово*				109	67
33	Кувајт				1	
34	Либан	1			4	3
35	Либерија				1	
36	Либија				71	22
37	Мађарска			1		
38	Македонија	10	3		5	4
39	Мароко				19	16
40	Молдавија	1				
41	Непознато држављанство				3	
42	Нигерија				3	

Ред. бр.	ДРЖАВА	Отказ боравка		Отказ безвизног или привременог боравка са протјеривањем	Протјеривање	Стављање под надзор у Имиграциони центар
		Безвизни и привремени боравак	Стални боравак			
43	Њемачка	4	2		3	1
44	Пакистан				102	68
45	Палестина				40	12
46	Пољска	1			2	
47	Португал	1				
48	Румунија	3		3		1
49	Руска Федерација	4		1	6	5
50	Саудијска Арабија				7	
51	Сиријска Арапска Република	6	1		86	26
52	Сједињене Америчке Државе	5	1		3	
53	Словачка	3	1			
54	Словенија	1				
55	Сомалија				4	4
56	Србија	63		6	47	10
57	Тајланд	1			9	
58	Тунис				42	18
59	Турска	19	3	3	293	354
60	Узбекистан				1	
61	Уједињено Краљевство	2				
62	Украјина		1			
63	Филипини				3	
64	Француска	1			1	
65	Хонг Конг				1	
66	Хрватска	23	3	2	13	2
67	Централноафричка Република				1	1
68	Црна Гора	6		1	15	3
69	Чешка Република	1				
70	Чиле				1	
71	Швајцарска	1	1		1	
72	Шведска	1				
73	Шпанија	4			1	
74	Шри Ланка				3	1
УКУПНО:		189	36	17	1.540	948

* Овај натпис не прејудуцира статус Косова и у складу је са УН Резолуцијом Савјета безбједности 1244 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности.

**БРОЈ ИЗДАТИХ РАДНИХ ДОЗВОЛА ЗА СТРАНЦЕ У
БИХ ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**

АНЕКС 10.

Ред. бр.	ДРЖАВА ПОРИЈЕКЛА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
1	Азербејџан	1	1	0,00%
2	Албанија	7	9	28,57%
3	Алжир	1	1	0,00%
4	Антигва и Барбуда		2	-
5	Аргентина		3	-
6	Аустралија	4	2	-50,00%
7	Аустрија	40	44	10,00%
8	Бангладеш	2	1	-50,00%
9	Бахреин	11	16	45,45%
10	Белгија	4	2	-50,00%
11	Бјелорусија	3	2	-33,33%
12	Боливија	1	1	0,00%
13	Бразил	7	12	71,43%
14	Бугарска	6	6	0,00%
15	Гана	1	4	300,00%
16	Гвинеја		1	-
17	Грчка	5	7	40,00%
18	Данска	1	3	200,00%
19	Египат	88	116	31,82%
20	Естонија	1		-100,00%
21	Етиопија	3	2	-33,33%
22	Израел	2	6	200,00%
23	Индија	12	15	25,00%
24	Ирак	15	16	6,67%
25	Иран	15	10	-33,33%
26	Ирска	1		-100,00%
27	Италија	98	110	12,24%
28	Јапан	2	2	0,00%
29	Јемен	20	24	20,00%
30	Јордан	24	32	33,33%
31	Јужна Африка	2	4	100,00%
32	Казахстан		1	-
33	Камерун	1		-100,00%
34	Канада	6	8	33,33%
35	Катар	35	38	8,57%
36	Кенија	1	1	0,00%
37	Кина	130	147	13,08%
38	Кипар		3	-
39	Комори	1	2	100,00%
40	Кореја, Демократска Република	1		-100,00%
41	Кореја, Република	2	3	50,00%
42	Куба		1	-
43	Кувајт	110	114	3,64%
44	Латвија		1	-
45	Либан	11	8	-27,27%
46	Либија	24	30	25,00%
47	Мађарска	2	6	200,00%

**БРОЈ ИЗДАТИХ РАДНИХ ДОЗВОЛА ЗА СТРАНЦЕ У
БИХ ЗА 2017. И 2018. ГОДИНУ**

АНЕКС 10.

Ред. бр.	ДРЖАВА ПОРИЈЕКЛА	2017	2018	+/- (%) (2018/2017)
48	Македонија	54	58	7,41%
49	Малезија	5	2	-60,00%
50	Мали	3	2	-33,33%
51	Мароко	1	2	100,00%
52	Молдавија		1	-
53	Непал	1	2	100,00%
54	Нигерија	2	1	-50,00%
55	Норвешка		1	-
56	Њемачка	51	54	5,88%
57	Оман	7	12	71,43%
58	Пакистан	7	19	171,43%
59	Палестина	3	6	100,00%
60	Перу	1		-100,00%
61	Пољска	8	6	-25,00%
62	Португал		1	-
63	Румунија	9	14	55,56%
64	Руска Федерација	46	45	-2,17%
65	Саудијска Арабија	65	87	33,85%
66	Сијера Леоне	1		-100,00%
67	Сиријска Арапска Република	95	94	-1,05%
68	Сједињене Америчке Државе	39	42	7,69%
69	Словачка	14	11	-21,43%
70	Словенија	47	73	55,32%
71	Србија	679	733	7,95%
72	Судан	2	3	50,00%
73	Танзанија		1	-
74	Таџикистан	1	1	0,00%
75	Тунис		1	-
76	Туркменистан		1	-
77	Турска	378	331	-12,43%
78	Уганда		1	-
79	Узбекистан		1	-
80	Уједињени Арапски Емирати	68	66	-2,94%
81	Уједињено Краљевство	13	19	46,15%
82	Украјина	15	11	-26,67%
83	Филипини		1	-
84	Француска	6	8	33,33%
85	Хаити		1	-
86	Холандија	19	18	-5,26%
87	Хрватска	162	170	4,94%
88	Црна Гора	60	73	21,67%
89	Чешка Република	11	11	0,00%
90	Швајцарска	7	6	-14,29%
91	Шведска	4	7	75,00%
92	Шпанија	8	8	0,00%
УКУПНО:		2.593	2.822	8,83%